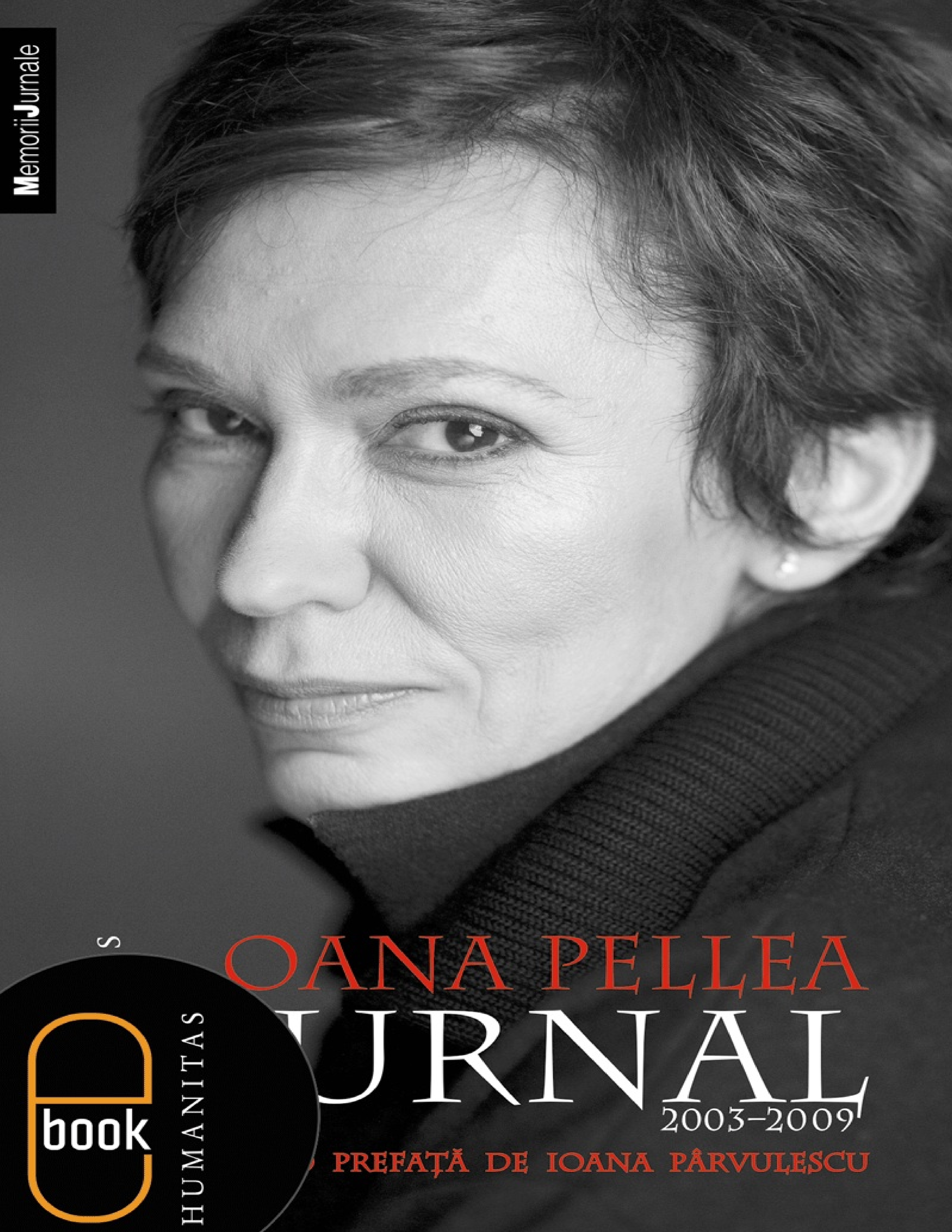

MemoriiJurnale
OANA PELLEA
URNAL
2003–2009
PREFAȚĂ DE IOANA PÂRVULESCU
HUMANITAS
book

OANA PELLEA, fiica Domnicăi și a lui Amza Pellea, cunoscutul actor, s-a născut pe 29 ianuarie 1962 la București. În 1984 a absolvit Academia de Teatru și Film, clasa profesoarei Sanda Manu. Între 1984 și 1987 a fost actriță la Teatrul din Piatra Neamț. Între 1987 și 1999, când a devenit liber-profesionistă, a jucat la Teatrul Bulandra din București.

În 2006 joacă alături de Clive Owen și Julianne Moore în producția Universal Pictures *Children of Men*, regia Alfonso Cuarón, film nominalizat la trei categorii de Premiu Oscar. În 2007 este distribuită în producția britanică *I Really Hate My Job*, regia Oliver Parker, și în producția americană *Fire and Ice*, regia Pitof. În 2009 joacă în producția maghiaro-germană *Bibliothèque Pascal*, regia Szabolcs Hajdú.

Pentru activitatea ei teatrală, cuprinzând peste 30 de roluri principale, a obținut numeroase premii, printre care: în 2009, Marele Premiu al Festivalului Comediei Românești pentru cel mai bun spectacol, *Buzunarul cu pâine* de Matei Vișniec, spectacol pe care l-a regizat și l-a interpretat alături de Sandu Mihai Gruia; în 2000, Premiul pentru carieră internațională remarcabilă, decernat de Fundația Culturală Română; în același an, Premiul Uniunii Teatrale din România pentru cea mai bună actriță (rolul Catarina din *Îmblânzirea scorpiei* după Shakespeare, producția lui Mihai Măniuțiu); în 1996, în urma rolurilor Mașa din *Trei surori* de Cehov, Iulius din *Iulius Cezar* de Shakespeare, Maria din *Woyzeck* de Georg Büchner, Premiul pentru cea mai bună actriță decernat de Asociația Internațională a Criticilor de Teatru; în 1994, Premiul UNITER pentru cea mai buna actriță (în *Mephisto*, regia Alexandru Darie).

Ca actriță de film, a avut circa 20 de roluri în producții regizate de Alexandru Tatos, Dan Pița, Stere Gulea, Bogdan Dreyer etc. A obținut pentru rolul principal din *Stare de fapt*, regia Stere Gulea, numeroase premii internaționale, inclusiv cel pentru cea mai bună actriță la Festivalul de Film de la Geneva, Premiul orașului Geneva, premii la Festivalul Filmului Politic de la San Marino și la Festivalul Internațional de Film „Vulturul de Aur“ de la Batumi, Georgia.

Joacă în română, franceză, engleză, italiană. Participă la turnee de teatru în străinătate (Marea Britanie, Europa, SUA, Asia). A reprezentat România în numeroase jurii internaționale la festivaluri de teatru și de film.

În stagiunea 2008–2009 joacă în *Scaunele* de Ionesco la Teatrul Bulandra, în *Mă tot duc* de Marc Doré la Teatrul Foarte Mic și în *Buzunarul cu pâine* de Matei Vișniec la Teatrul Metropolis.

Site-ul ei personal are adresa www.oanapellea.com

Jurnal 2003–2009 este prima carte publicată de Oana Pellea.

OANA PELLEA

JURNAL

2003–2009

CU O PREFAȚĂ DE IOANA PÂRVULESCU

IOANA PÂRVULESCU

Musculița de pe clape

Dragă Oana,

Trebuie să fie îngrozitor de greu să fii actriță. Şi nu pentru că e nevoie de talent, de pasiune, putere de a răbda, stăpânire de sine și atâtea altele, ci pentru că lumea din jur te confundă cu măștile pe care le-ai purtat. Ce-i drept, un actor bun se identifică el însuși cu masca, măcar preț de un spectacol. Bărbații se îndrăgostesc, se pare, nu de actrițe, ci de personajele pe care le interpretează acestea. În filmul *Notting Hill*, în care Julia Roberts se joacă, aș spune, pe sine, dar și pe orice actriță de succes, ea îi vorbește bărbatului care o iubește despre această dramă inevitabilă. Şi o evocă pe Rita Hayworth, socotită la un moment dat sex-simbol al Americii, care a fost, în rolul vieții ei, Gilda. Or, spunea actrița, bărbații se culcau seara cu Gilda și se trezeau dimineața cu Rita. Se culcau, așadar, cu visul și se trezeau cu realitatea. Replica aceasta cred că se poate extinde la tot ce ține de relația actorilor cu publicul. Oamenii nu știu să se poarte cu actorii, au cu ei o problemă de identitate. Dacă ar fi să glumesc, aș spune că, față-n față cu actorii întâlniți întâmplător, oamenii văd dublu. Dar mai mare e, pentru toți, imaginea rolului, care orbește; iar imaginea omului e numai umbra.

Când citești jurnalul unui actor, lucrurile revin la normal, omul real își recapătă nu numai consistența, dar și *valoarea*, iar măștile lui, visul, oricât de minunate, oricât de pline de viață, redevin umbre efemere. Când citești un jurnal intim, confuzia și nesiguranța se risipesc și știi, împăcat, cu cine ai de-a face. Jurnalul unui actor este triumful omului, cu toată precaritatea lui, triumful omului lipsit de apărare sau, mai bine zis, lipsit de apărătoarea care e rolul și în care actorul intră ca odinioară cavalerii în armură: din creștet până la vârful picioarelor. Orice jurnal de actor este victoria omului slab asupra rolului puternic. Cred că cititorii, foștii tăi spectatori, se vor apropia cu justificată curiozitate de paginile scrise de tine, iar întrebarea cu care vor lua cartea în mână va fi: „Cum arată de fapt Oana Pellea?“ Iar unii se vor întreba: „Cum arată fata lui Amza Pellea?“

Eu am citit până acum o mulțime de jurnale în care oameni din public își dezvăluiau dragostea și părerile despre actrițe. Dar e prima dată când citesc un jurnal în care actrița, vedeta, își spune dragostea și părerile despre semenii ei. Am avut mereu o reținere în a mă apropia de asemenea creații. M-am temut că jurnalele actorilor, ale vedetelor, sunt o reflectare a bârfelor și intrigilor de culise, a anecdotelor, farselor și orgoliilor, că sunt un alt fel de a fi pe scenă. Că sunt pagini pline de fard, cuvinte date cu un strat gros de pudră, cu ruj, ascunse sub perucă. Or, ce-am găsit aici, în jurnalul tău? Am găsit ceea ce căuta cinicul Diogene cu lumânarea, ziua în amiaza mare: *un om*. Adică, așa cum voia filozoful, o persoană lucidă, „adultă“, adevărată. Trebuie să-ți spun deci că jurnalul tău a fost pentru mine o mare surpriză pentru că mi-a contrazis în modul cel mai fericit așteptările. Nu e un jurnal egoist, nici măcar egotist – și de aceea el contrazice oarecum ideea de jurnal. Te uiți spre ceilalți. Iar când nu te uiți la ei, te uiți *dincolo* de ei.

Cum se poate așa ceva, cum ai reușit să nu cedezi, ca noi toți, nevoii de a-ți marca apăsat propriul contur, cum ai reușit să te ocupi de lumea mare, de semeni, fără a te trăda sau a te ascunde de ei, totuși? Există două răspunsuri, unul mai frumos ca altul, în paginile pe care le-ai scris la începutul acestui secol tulbure. Primul este cel al actriței: spui că fiecare rol e o despărțire de tine, că e bine să uiți de tine,

măcar ca să ai bucuria, mai târziu, să te reîntâlnești. Așa e și cu jurnalul tău. Uiți de tine și uneori, pe neașteptate, te bucuri să te întâlnești iar cu tine, la vreun colț de pagină. Al doilea răspuns e cel mai important și el vine de la ființa profund credincioasă și deloc bigotă care ești: cum să nu uiți de tine, când îl cauți pe Dumnezeu? E o căutare care începe, în jurnal, de la lupta cu boala mamei (ce minune de om, ce femeie puternică și frumoasă!) și devine tot mai intensă după plecarea ei din lumea asta.

Dragă Oana, știi, desigur, reprezentările antice ale muzelor tragediei și comediei. Sunt două chipuri expresive, dar extrem de înrudite: nu știi prea bine care râde și care plânge, pentru că, în viață, există un râs tragic și un plâns-râs, pentru că între comic și tragic e adesea mai puțin decât un pas. Am găsit și în jurnalul tău această ambiguitate ionesciană, a celui care a înțeles că uneori comicul e impasul cel mai grav, fără rezolvare, tragic. Te-am văzut cu uluire pe scenă: ai un dar special (de care pomenești și în jurnal): plângi în hohote și râzi în hohote extrem de bine, de ușor, treci fără tranziție de la una la alta, așa cum numai la copii am mai văzut. Acest dar îl are și jurnalul, care-i oferă cititorului impulsuri contrare și treceri insesizabile ale graniței dintre cele două teritorii. Dar cel mai frumos lucru în el e că „nu te lași trăită“, știi să „te trăiești“, faci asta clipă de clipă.

Portretul tău, așa cum l-am perceput eu din pagină, e cel al unui om de bună credință și de mare credință, al unei persoane cu idei de bun-simț, al unei femei cu o enormă bucurie de a trăi, traversată din când în când, ca o hartă marcată de ape, de o mare disperare de a trăi. O femeie care are darul special de a vorbi la fel de ușor cu viii și cu morții, care speră și speră, care nu bârfește (asta e chiar o ciudățenie), o ființă cu întrebări multe, frământări, însingurare cât încape, mici descoperiri zilnice din care-și face tot atâtea bucurii. Un om care nu se teme de moarte și de tot ce o însoțește. Un om care se minunează de viață. Uneori mi s-a părut însă că încrederea ta în unii oameni e prea mare și că ești prea îngăduitoare cu ei. Din fericire nu-ți ascunzi nici supărarea față de lumea de azi, ba chiar, mai specific, față de lumea românească de azi. E o luptă cu tine însăți, înăuntrul jurnalului, care dă suspansul necesar lecturii și îmi pare bine că nu învingi întotdeauna, tocmai asta face lupta *autentică*. Din tot ce scrii se vede că ai multă personalitate, ești *plină*. Eu nu știu prea multe despre lumea culiselor teatrului de la noi, iar la spectacole merg mai rar decât aș vrea și decât ar trebui. Dar cred că felul tău de a fi nu-i oarecare în lumea scenei. Am râs singură la secvența – și e singura pe care o voi povesti, ca să nu stric surprizele – în care, în cabina de machiaj fiind, ai auzit deodată cum caloriferul începe să te bârfească. Era un efect acustic prin care puteai asculta tot ce discută două colege despre tine. Mai mult nu spun. Sigur că jurnalul e plin de nume de actori și regizori, de la Peter Brook la Ciulei sau la Roman Polanski, de la Gheorghe Dinică la Gheorghe Visu, de la Ştefan Iordache la Ileana Predescu și la Olga Tudorache, de la Adrian Pintea la Pittiș și câți alții. Marele Regizor este însă cel căruia vrei să-i înțelegi bine indicațiile, la vorbele acestea neauzite ciulești tu urechea. Uneori mă gândesc că ți s-ar fi potrivit „meseria“ de călugăriță, chiar dacă această călugăriță ar ști să meargă cu motocicleta, cu poalele sutanei fluturându-i în vânt, ca-n filmele franțuzești, sau să cânte și să danseze ca-n *Sister Act*.

Ți-ai scris jurnalul direct la computer. Într-un fel, în varianta pe care mi-ai trimis-o prin e-mail, ai respectat perfect indicația pe care personajul-autor al lui Camil Petrescu i-o face doamnei T.: să fie sinceră cu ea însăși până la confesiune, să scrie fără griji ortografice sau stilistice. Tocmai de aceea m-a uimit să găsesc în notațiile tale lucrul pe care numai scriitorii adevărați îl au: amprenta stilistică. Jurnalul tău are un *ton inconfundabil* și, pentru că nu rezultă din el că ai experiența scrisului, nu pot decât să constat că ai talent. Cuvintele tale au mimică, au gestică, au tot ce le trebuie. Şi inteligență. Sunt unele formulări incredibil de expresive, la care se ajunge de obicei după mulți, mulți ani de scris, unele uimiri de cea mai bună calitate în fața vieții. Dar tu ai ajuns la ele după mulți, mulți ani de gândit.

Pentru că dai o luptă pe viață și pe moarte cu viața. E la un moment dat, spusă în treacăt, o frază care m-a făcut să tresar, despre o musculiță care se afla pe clape și despre nevoia ta de a găsi acele litere, acele cuvinte care să nu strivească gâza. Un balet salvator al degetelor pe clapele computerului. Mi se pare o frumoasă metaforă a miezului ascuns al jurnalului tău: găsești cuvintele în stare să nu ucidă viața din lumea efemeridelor care suntem. Jurnalul îți va aduce, îndrăznesc să cred, o mulțime de prieteni. E un jurnal care face bine. Şi pentru asta îți mulțumesc.1

(1. Scrisoarea a apărut în România literară din 8 mai 2009, la rubrica Despre literatură, cu bucurie.)

Mamei mele, Domnica,
tatălui meu, Amza,
și tuturor celor
pe care îi am în cer.

2003

Azi-noapte am crezut că mor. Am vorbit cu Marele Şef și l-am rugat să mă ia atunci, pe loc, pentru că durerea era prea mare. Şi am așteptat zvârcolindu-mă în pat într-o cameră rece – ce-i drept, a mea. Târziu, pe la șapte dimineața, ca prin minune, durerile au trecut și n-am mai avut nici forța să mulțumesc. Am adormit imediat.

Şi iar vreau să înțeleg ce mi se întâmplă, și iar vreau un înțeles, și iar simt că mă pierd prin coridoarele îmbârligate și complicate ale creierului meu. Nu, nu-mi ajunge un înțeles fizic și logic, simplu și banal. Chiar nu mă interesează. Am obosit căutând mereu un înțeles profund, un înțeles de sus. Şi așa am tot timpul senzația că Doamne-Doamne are un plan cu mine… și tare i-aș face pe plac și l-aș îndeplini cât mai repede dacă aș ști, simplu și clar, care e.

Şi am senzația clară că sunt din această lume, dar și certitudinea că nu-i aparțin. Şi mi-e așa dor de acolo… și mi-e așa greu pe lume. Nu vreau să te superi, Bătrâne, e foarte frumos, dar mi-e tare greu. Mi-era mult mai bine înainte, când eram mai aproape. Sigur, știu că e vina mea că nu te mai simt ținându-mă în brațe, știu și îmi cer iertare, dar atâta pot. Şi, de câte ori te-am rugat să-mi dai puterea să fiu lângă tine, tot de atâtea ori m-ai ajutat. Dar, cum bine știi, m-ai făcut din pământ și uite că pământul doare, pământul e greu, din ce în ce mai greu – și aripile, parcă, din ce în ce mai obosite. Hai, ajută-mă încă o dată și fă-mi aripile puternice, să pot din nou să mă ridic…

Sigur că vorbesc cu Dumnezeu. Lumea asta pe care n-o înțeleg și chiar am renunțat s-o înțeleg ar spune că sunt puțin sărită. Dar cu cine să vorbesc, dacă nu cu El? Sunt convinsă că gândurile astea nu sunt doar ale mele, sunt convinsă că oamenii când se bagă în pat și-și închid pleoapele văd o beznă, dar, în întunericul acela, mai simt și o prezență. În orice caz, mie mi se întâmplă de mică. Când mă culc și închid ochii, nu mă simt singură. Cu ochii deschiși sunt mult mai singură.

Încerc să nu judec pe nimeni și nimic. Dar nu pot scăpa de obsesia de a găsi un înțeles. Altfel, ce rost ar avea jocul? Nici unul. Iar eu cred că există unul.

De câte ori cred că am găsit un răspuns, de fiecare dată mi se demonstrează că am greșit. Şi uite așa rămân din nou numai cu întrebări și fără nici un răspuns. Îmi dau seama că tot ce credeam că știu de fapt nu știu. Deci tot e bine, am o certitudine: că nu am habar de nimic.

Ba nu, am două. Prima e că există Dumnezeu. A doua – că o iubesc pe mama. Uite că sunt deja trei și dacă aș continua probabil că s-ar aduna mai multe. Concluzie: cu două rânduri înainte, am zis că am certitudinea unică că nu știu nimic. Două rânduri după, am negat tot și am găsit trei certitudini.

Şi care e înțelesul? Că e totul în schimbare, că… gata, iar am obosit și iar am rămas numai cu întrebări.

Da, sigur că e bine ce mi se întâmplă. Da, sigur că de asta sunt aici: ca să înțeleg cât mai mult sau barem ca să-mi pun cât mai multe întrebări. Dar ce dor îmi e de simplitate.

Din 21 700 000 de oameni câți numără România, statisticile spun că trei milioane ar mai cumpăra

cărți. Din trei milioane, jumătate cumpără cărți utilitare.

Tata mi-a spus că, dacă, dintr-o sală de spectacole, măcar unui om îi faci bine, sau pleacă acasă cu tine în gând, înseamnă că efortul nu a fost degeaba și poți fi mulțumit. Măcar un om!

78% din populația României nu a intrat niciodată într-o sală de teatru.

Da. Acum ar trebui să fie simplu. Acum, totul, dintr-odată, ar trebui să se lumineze și să fie ușor și simplu.

Masa e la locul ei, computerul la fel, sunt singură, e noapte și cam frig și ar cam fi momentul ca genialitatea să mă lovească iremediabil… Nu prea știu: să aștept puțin sau să mă culc și s-o aștept mâine…?

Toată lumea mi-a spus să mă apuc de scris, mama, prieteni, ghicitoare în cărți și cristale, în general oameni care mă iubesc sau care m-au întâlnit întâmplător. Na, m-am apucat de scris. Asta era important, ce voi scrie nu cred că are vreo importanță, nici măcar pentru mine, dar cum sunt o fire disciplinată și ascultătoare… poftim.

Habar n-am despre ce să scriu. N-am absolut nici o idee, e negru total în cap. *Ce este cert e că nu mai înțeleg nimic din ce trăiesc și din ce văd în jurul meu.*

Dar parcă sunt singura? E ăsta un motiv să scrii?

Alt motiv ar fi că am împlinit 40 de ani și că într-adevăr ceva fundamental s-a schimbat în mine. Ei și? Nici ăsta nu-i un motiv să te apuci de scris.

Poate că mi-e foarte greu să trăiesc. Nu material și cu atât mai puțin spiritual. Mi-e foarte greu să trăiesc în timpul ăsta pe care *nu eu* l-am ales, cu oamenii ăștia pe care *nu eu* i-am ales și în lumea asta pe care *nu eu* am ales-o.

Mi-e foarte dor, foarte dor de frumos și de bun. E un dor care doare, doare chiar fizic. Doare până la lacrimi. Am melancolia unor locuri pe care le-am văzut și care nu sunt de pe lumea asta. Poate de aceea din când în când deschid geamul și, uitându-mă la cer… zbor. De sus, orașul pare mai frumos și mai curat. Oamenii chiar sunt frumoși. Luminile orașului sunt calde și bune. De sus, o casă luminată e ca un cuib de păsări, îi simți căldura și îți dă un sentiment de siguranță, un sentiment *de acasă*.

În toate orașele din lume unde am fost, când venea seara mă apuca un sentiment groaznic de singurătate feroce, de înstrăinare. Dacă pe soare sau ziua mi se putea părea că aparțin Parisului sau New Yorkului, când venea seara și oamenii se-ntorceau de la serviciu la ei acasă, îmi venea dor de acasă al meu, care era departe.

Vezi, e clar că nu am nici un gând și că scriu pur și simplu.

Acum. Nu pot să zbor, geamul e închis și e frig.

Mi-e dor de foarte multe lucruri pe care nu le mai găsesc în jurul meu. Ce folos că găsesc toate prostiile în magazine luxoase sau de un gust îndoielnic, dacă ce caut eu nu mai este sau stocul e foarte mic și pe cale de epuizare. Mi-e dor de oameni delicați și buni. De oameni deștepți și generoși. De educație și tradiție. Mi-e dor de bun-simț și bunăvoință.

Orice aș face, nu pot înțelege timpul în care trăiesc. Şi tot încerc, și văd în jurul meu oameni depresivi care și ei încearcă să înțeleagă sau să accepte. Ni se spune tot timpul că trebuie să ne adaptăm. La ce? Cum să mă pot adapta la o lume urâtă și bolnavă? Pentru că ochii mei așa o văd, ca pe o lume pur și simplu bolnavă. Nu, nu vreau să fiu bolnavă, nu, nu am cum să mă adaptez și nu vreau deloc să mă adaptez. Ar însemna să mă aliniez la un sistem sau la o existență sau la o realitate care pentru mine e stricată și nu are decât un singur drum, spre căderea totală. Nu. Mai bine rămân pe dinafară, mai bine zbor din când în când și mă topesc în cer, mai bine scriu de nebună cuvinte după cuvinte decât să trăiesc

în și cu lumea pe care o văd.

Da, ar cam fi timpul să mă opresc din lamentările astea penibile…

Şi acum ce să mai scriu, ar trebui, de exemplu… M-am oprit, fiindcă pentru o clipă m-am văzut din spate cum stau cu căciula pe cap, cu puloverul meu vechi albastru, cu țigara în mână, cocoșată, ascultând radioul și scriind.

O, Doamne, ce dor îmi e de bine și de frumos.

Muzică veche, deci frumoasă. De ce tot ce are o istorie și un praf așezat îmi place mai mult decât ce sclipește? E un dat.

Mă uit în oglindă și, după 40 de ani de când mă tot uit, încă mi se pare că n-am nici o legătură cu ființa pe care o văd. Tot nu m-am obișnuit cu ea. Când eram mică, nu băgam în seamă persoana asta, imaginea mea. Când am crescut și m-am văzut în film, am avut un șoc. Nu, nu eram eu. Nu, nu se poate. Şi mi-am urât, cum spun eu, cauciucul. Apoi am întâlnit un om care m-a întrebat: „Dar ce vezi când te uiți la tine?“

Şi am răspuns că-mi văd toate defectele, toată urâțenia etc.

„Nu știi să te uiți cum trebuie. Nu trebuie decât să-l vezi pe Isusul din tine.“ Îl chema David. Replica lui mi-a schimbat viața. M-am acceptat.

În timp ce scriam asta, auzeam comentariile oamenilor… în capul meu: ia uite, mă, ce scrie asta… M-am săturat de ce aud în jur, de toate banalitățile și vulgaritățile. Sunt bolnavă de urâțenia lumii și de răutatea din lume. De ce urâtul are mai mare succes? Nu știu. Nu pot crede în urât și în vulgar.

Chopin. Da, și asta e adevărat, mi-e dor să admir pe cineva.

E ca și când universul a fost luat de o tornadă și se învârte nebunește. E ca și când tornada asta scoate din noi tot ce e mai negru și mai urât, mai abject și mai ordinar. Păcat. Şi ce s-a întâmplat cu frumosul? Cu delicatul? Cu iubirea? Cu dreptul și bunul? Poate că ăsta-i testul suprem la care sunt supuși oamenii. Poate că Bătrânul a spus: Acum vă arăt tot ce e mai rău în voi și vom vedea la sfârșit cine va mai crede în lumină și în mine. Doamne, sigur că merităm pedeapsa, dar ne e foarte greu, nu ne lăsa singuri în încercare.

Sigur, gândurile sunt niște entități care ne traversează.

Replică la TV: „Dacă există un decor, există și un regizor. Deci Dumnezeu există.“

În fiecare dintre noi există bun și rău, alb și negru. De câte ori întâlnesc un om care știu că mi-a făcut rău, caut partea bună din el – să mă agăț de ea și să mă bucur de ea. Recunosc, e greu, e foarte greu.

Trăim niște timpuri nebune. Sunt oameni care întreabă: dar de fapt ce înseamnă bun și rău? Cine poate spune ce e bun și ce e rău? Pe mine asta mă înspăimântă. E ca și când ai întreba: în sistemul în care trăim, unde e cerul și unde e pământul? Care e susul și care e josul? Păi dacă stau cu picioarele pe pământ, e simplu. Cerul e sus, pământul e jos. Dacă ne referim la alt sistem, e altceva etc. Tot ce e simplu e mai aproape de adevăr. Probabil că sunt limitată, dar încă știu ce e bine și ce e rău. Ştiu că binele face bine și răul face rău. Şi asta se simte. O simți în viața ta, în tine.

Geamul e deschis, e ora 17.35, e septembrie și e 15. Dacă ridic privirea, văd un vârf de ramură de nuc pe un cer albastru șters. E o lumină de miere amăruie. Doamne, ce frumoasă e lumea și viața. Îți mulțumesc și iartă-mi întrebările și neputințele și mai ales iartă-mi nemulțumirile. Ce bine e când ochii ți se umplu de lacrimi de frumos.

Am învățat nu de mult timp că și frumosul prea mult e la fel de greu de suportat ca și urâtul prea mult. Doare. Paradoxal, și frumosul doare.

Am avut o dată, o singură dată în viață, o experiență extracorporală. Eram în pat și stăteam pe burtă. Mama era lângă mine în pat și citea. Lumina din partea ei era aprinsă. Eram cu ochii închiși. Şi brusc – am văzut toată scena de sus, de lângă tavan. Mi-am văzut corpul ca pe un străin, am văzut cum mama a întors o pagină și a făcut un gest cu mâna. Ştiu că m-am gândit că e o imagine frumoasă, mi-era foarte drag de mama și aveam o indiferență totală pentru mine. Ştiu că am observat exact poziția mea în pat și că aveam popoul puțin prea mare. Şi m-am gândit să părăsesc camera și să ies afară. Dar mi s-a făcut frică – și brusc am căzut în corpul meu. Am căzut parcă în etape, cu o viteză incredibilă și dureros. Eram foarte grea. Îmi bătea inima foarte tare. I-am povestit mamei, și ea s-a speriat. Şi atât. Nu știu de ce am scris asta. Nu contează.

În orice caz, era foarte bine în afara mea. Ciulei mi-a spus odată ceva foarte adevărat. L-am întrebat dacă îi place să călătorească. Şi mi-a răspuns: „Da. Din păcate, trebuie să mă iau întotdeauna cu mine."

Din păcate, trebuie să ne luăm cu noi peste tot. Ce odihnitor ar fi să ne despărțim din când în când de noi.

Dacă am urât ceva în viață a fost să plec dintr-un loc în altul. Să mă despart, să las oameni în spatele meu. Peroanele și despărțirile din gări, aeroporturile. Le detestam și de fiecare dată plângeam, pentru că întotdeauna mi se părea că e definitiv. Vacanțele de la Craiova, când plecam cu mașina cu mama și tata spre București, iar în poartă îi lăsam pe mamaie și tataie – era un coșmar. Aveam senzația că mi se sfâșie inima. Că îmi stă în loc. Nu conta că peste două luni veneau ei la București. Mie mi se părea că despărțirea e pentru totdeauna.

…M-am oprit pentru că a pâlpâit veioza. Da, cred în minuni și cred că, de-acolo de unde sunt, mi-au dat un semn. Primesc tot timpul semne, dar câteodată sunt prea mult pământ și nu le văd. Vă mulțumesc. Şi eu vă iubesc.

Da, întotdeauna mi s-a părut totul definitiv și grav. Sau nu grav, ci serios. Ar trebui să am un spirit mai ludic dacă tot sunt actriță. Dar nu.

Şi, cu toate astea, îmi place enorm să râd. Ştiu că râd zgomotos, dar numai așa știu să râd. Ador să râd.

Şi pentru că am urât atât de tare despărțirile, mi-a dat Dumnezeu să călătoresc în cele patru colțuri ale lumii și să mă tot despart de oameni și de locuri. Nu pot spune că m-am învățat, dovadă că și acum plâng ca o proastă, și totuși o schimbare s-a produs. Mi-e, parcă, mai ușor.

Dar cel mai ușor și cu plăcere m-aș despărți din când în când de mine. Ce bine ar fi să ne uităm puțin. Cred că ne-am iubi mai mult când ne-am regăsi. Ce dor îmi e să-mi fie dor de mine.

Probabil, inconștient, și de asta m-am făcut actriță. Da, acolo sus, pe scenă, uiți de tine. Te pierzi pentru două ore în viața altcuiva. Şi ce bine e. Pentru două ore uiți – te uiți pe tine, problemele tale, iubirile tale, urâțeniile tale. Ce binecuvântare și ce privilegiu! Spencer Tracy a spus ceva care mi se potrivește: „Pe scenă sau în fața aparatului de filmat mi-e foarte ușor. În viață mi-e mai greu." Așa e.

Şi mai există un privilegiu în meseria asta. Dacă slujești pe cine trebuie, atunci ai ocazia să încerci să faci bine oamenilor. Dar ce scriu eu aici sună ca o aberație în epoca în care trăim. Acum, a face actorie înseamnă cu totul altceva, ceva ce n-are nici o legătură cu motivele pentru care am făcut și mă încrâncenez eu să fac actorie. Acum ce contează sunt banii, și e normal să fie așa în mizeria în care trăim. Avem cu toții complexul sărăciei. Acum, înainte de a ști ce rol joci, am auzit că se întreabă: cât? Şi chiar dacă faci bani, mai există o problemă. Vezi fraza aceea superbă pe care Mihai Popescu, care a fost și profesorul de actorie al lui tata, i-a spus-o lui Florin Piersic: „Să nu-ți vinzi niciodată sufletul."

Eh! Cam asta e problema, cam cât poți rezista în această profesiune divină, însă care, îmi spunea tata, „e frumoasă ca o femeie, dar să știi că-i curvă". Şi ce înseamnă o curvă? Cineva care oferă plăcere pentru bani și atât. Da, e adevărat. E o meserie curvă. Problema e cât poți exista frumos în această

curvăsăreală. Adică fără să te calci în picioare. Fără să trădezi credințele tale, viața ta, prietenii tăi și tot ce ai mai sfânt. Eu cred că poți exista și fără compromisuri. Eu până acum am rezistat, deci se poate. Nu spune nimeni că nu e mai greu, dar cu siguranță ai o satisfacție când în spatele tău e curat. Sigur că asta se plătește. Şi se plătește din plin. Dar, dacă altfel nu poți exista, alegerea e simplă.

(Da, am mai scris vreo oră și am pierdut textul în computer. Înseamnă că nu trebuia să-l scriu.)

Mai bine mă opresc.

Am înțeles la 40 de ani cât de proastă am fost până acum. Abia acum am înțeles ce înseamnă cu adevărat umilința. Nu cred că există decât un fel de umilință în sens negativ, dacă pot spune așa. Este umilința ta față de tine. Sub toate formele. Umilința corpului tău față de tine. Uite că sufletul sau mintea nu te umilesc. Şi iată că pământul din noi o face. Şi o face cu nesimțire, cu duritate, cu răutate chiar. Uite că trădarea vine în primul rând de la pământul din noi. Şi salvarea e tot în suflet sau în minte. La ce bun silicoane peste tot, dacă spiritul nu lucrează? Şi ce minunăție este când suflul Domnului lucrează în noi! Am văzut oameni tineri bătrâni și, slavă Domnului, am văzut și contrariul: oameni la 80 de ani frumoși și tineri.

Urăsc siliconul și epoca lui. O epocă în care pe primul loc e forma. Ce pierdere de repere și de adevăr. Ce deviere de la drumul bun și, în ultimă instanță, ce pierdere de timp.

Cum să-ți găsești salvarea în silicon? E ca și cum ai reduce omul la o păpușă de plastic. Dar asta se și întâmplă. Sunt femei-păpușă, atât. Imaginea pe care o văd e grotescă. Îmi închipui că înăuntrul lor sunt câlți. Femei care se comportă și se tratează pe ele ca obiecte.

Ce decădere de la superbitatea statutului de mister și minune a lui Dumnezeu. *Cea care poate da viață*. Nu, n-am nici un respect pentru femeia-obiect. Păcatul cel mare este că totul vine de la acceptarea acestui statut de către femei. Ce prostie! Nu, nu sunt deloc feministă, dar văd ce transformare grotescă se petrece. Şi ce păcat se petrece.

Dacă mă gândesc la comportamentul fetelor-obiect de azi, îi înțeleg pe bărbații care preferă o păpușă de la sex-shop. Nu, nu sunt rea. E un adevăr. Dacă aș fi bărbat, aș face la fel. De ce să mă complic? E aproape același lucru.

E complexată epoca ce crede că se poate salva prin formă. Că poate scăpa de complexe schimbându-și culoarea ochilor sau mărindu-și sânii. Care crede că poate sări peste lecția fundamentală a pământului din noi. Orice am face, pământul din noi se întoarce de unde a plecat, se întoarce în pământ. Problema este cum să trăim lucrul ăsta și ce să înțelegem din el, nu cum să-l oprim. E o prostie să încerci să-l oprești. E o prostie să te lupți cu legea gravitației, trebuie s-o înțelegi și să trăiești cu ea.

Căutăm, ca nebunii, totul în *formă*. În formele caselor, în forma teatrală, muzicală. Trăim după tipare formale. Ne îmbrăcăm ca Versace, arătăm ca Madonna, vorbim ca Tom Cruise, trăim în forma lui *Tânăr și neliniștit* și murim foarte liniștiți și pierduți de noi, căci am adoptat alte formate și modele. Ne întrebăm din ce în ce mai rar ce căutăm aici. Cine suntem și ce vrem de fapt. Uităm cu desăvârșire să simțim *noi*, să gândim *noi*. Nici nu mai știm de atâta informație care sunt gândurile noastre și care nu. Dacă ce simțim e adevărat sau nu. Şi într-o zi ne mirăm că două avioane nebune intră în viața noastră și schimbă omenirea.

Şi atunci începe panica. Şi, în sfârșit, începem să ne punem întrebări. Să căutăm explicații. Să încercăm să răspundem la întrebarea *de ce?* Şi pentru că suntem o rasă inteligentă, dar parșivă, găsim răspunsuri: politice, economice, religioase. În nici un caz umane. Nu putem să luăm o experiență la nivel global și s-o aducem la nivel individual. Nu putem încă să tragem concluzia simplă că drumul fiecăruia dintre noi e greșit dacă s-a putut întâmpla așa ceva. Nu putem să ne responsabilizăm. Nu, silicon pentru a mări responsabilitatea fiecăruia dintre noi nu s-a inventat. Şi atunci jocul devine simplu.

Ne împărțim în *ei* și *noi*. În vinovați și victime. Doar asta face omenirea de când e ea. Da, sunt șocată când văd, deschizând televizorul, cum șapte posturi îmi arată animalul-om făcând același gest la nesfârșit de 2000 de ani: se apleacă, ia o piatră și o aruncă în altcineva. Acesta-i progresul excepțional al omenirii. Progresul real: *zero*. N-am înțeles absolut nimic. Degeaba informația, degeaba *boom*-ul computerului, invențiile și cercetările, mersul pe Lună. Zero. Dacă suntem deranjați, soluția e una singură – lovim.

Lovim și noi cu ce putem, cu piatra și, dacă tot am progresat cu bombele, mai nou lovim cu avioane care poartă vieți omenești. Dacă doar ne-am gândi puțin și nu ne-am împărți în *ei* și *noi*, atunci am vedea că niște oameni au omorât niște oameni folosind ca bombe niște oameni cu ajutorul unui avion. Cam asta ar fi concluzia, ecuația matematică simplă. Rezultatul logic e înspăimântător. Rasa umană a început să se autodistrugă. Cam asta facem de 2000 de ani. Uneori mai spectaculos, alteori mai șters, dar preferăm asta în loc să tragem o linie și să ne întrebăm cinstit cu ce am greșit fiecare de s-a ajuns aici.

Eu recunosc cinstit că nu m-a surprins. Țin minte că am urlat: „A început!“ E ca și când așteptam să se spargă această bubă și să mai avem o șansă să scoatem puroiul și urâtul din noi. Semnale că drumul pe care am apucat-o nu e bun sunt, slavă Domnului. Toată lumea simte că nu e bine, toată lumea e nemulțumită, dar nimeni nu face nimic și toți dăm vina pe altcineva, niciodată pe noi.

Ce prostie, să scriu tot ce-mi trece prin cap. Sau nu.

Fotografii. Multe. Fotografii cu străbunici pe care nu i-am cunoscut. Ale unei alte planete, parcă. Ale regelui Carol. De ce aproape întotdeauna când ne fotografiem zâmbim? Aproape întotdeauna arătăm că suntem fericiți. Poate că în subconștient vrem că imaginea noastră să rămână așa, a unor oameni fericiți. Şi e bine așa. Asta ar trebui să rămână după noi. Barem o imagine într-o ramă, o imagine luminoasă. Îmi place să-mi imaginez imaginea imediat următoare după instantaneu. Cum s-au ridicat din poziția din poză. Ce s-a întâmplat imediat după ce s-a luat fotografia.

Şedință de *photo*. A câta? Cu al câtelea fotograf? În al câtelea studio?

Nu-mi place să fac fotografii. Le fac pentru că trebuie. Şi nu le pot face cu oricine. Trebuie să-mi placă omul care apasă pe buton. Trebuie să existe o comunicare între noi. Nu pot lăsa pe oricine să-mi fure o clipă din viața care mai și rămâne înghețată în imagine. Trebuie să cred în cel din fața mea. Facem cam 200 de poziții. E foarte mândru de aparatura lui de ultimă oră. Asist apoi la o demonstrație înspăimântătoare. Alegem un portret absolut inexpresiv. Hotărăsc să-l ștergem. Mi se spune: stai să vezi. Şi pe computer se adaugă umbre, efecte de lumină, se modifică textura, culoarea. Rezultatul e incredibil. Imaginea are acum mister, are gând.

Şi atunci? Dacă dintr-o imagine absolut inexpresivă, adăugând efecte, rezultă un portret înnobilat de gând, ce merit mai am eu? Care e contribuția factorului uman?

Până acum fotografia imortaliza starea cuiva, gândul. Acum, tehnic se poate înnobila chiar și un vid interior. Şi atunci care va fi viitorul? Generații de actori inexpresivi care vor fi înnobilați artificial și vor deveni staruri. La ce bun să mai ai gând și trăire dacă, apăsând pe un buton, totul se rezolvă? În mare parte, asta se întâmplă și în cinematograf. Care devine din ce în ce mai mult o industrie unde factorul uman e pe ultimul loc. Ce fericire că mai există pe lume mari actori de care încă ne putem bucura. Şi, slavă Domnului, mai există și Teatrul.

Elveția. Lausanne. Serie de șapte spectacole cu *Je m'en vais* pentru adolescenți. Pentru șapte clase. Programul implică și câte o ședință înainte, de 45 de minute, cu fiecare clasă. Ni se spune că e esențială, pentru că nu știu ce este ăla teatru. Acceptăm propunerea, bineînțeles plătită. Avem emoții și ne gândim,

ce soartă excepțională ca doi români, Gruia și cu mine, să le explice unor adolescenți de 16–17 ani ce e teatrul.

Prima ședință. O clasă superbă de liceu. Se deschide ușa și încep să intre: 70–80 de liceeni zgomotoși, apatici.

Suntem față în față cu ei și profesorii lor. Liniște. Așteptare. Începem, cerându-ne scuze pentru eventualele greșeli de franceză. Şi îi întrebăm dacă nu preferă cumva să purtăm discuția nu în limba lor maternă, ci în română. Râsete. Începem prin a-i întreba câți dintre ei au fost vreodată la teatru. Din 80 ridică mâna doi. Bun început. Dar la cinema? Râsete. Toată clasa mâna sus. Vă place Robert De Niro? Liniște. Nu știu cine e. Blocaj la noi. Cine vă place? Pamela Anderson!!! Buun, începem să discutăm despre silicoane, despre formă, despre aparențe în viață. Despre ce e important în viață, despre iubire și dăruire… și uite așa ajungem la teatru.

Le facem o mică demonstrație despre ce înseamnă un actor. Luăm același text și-l prezentăm de două ori. O dată în formă comică și o dată în formă dramatică. După a doua demonstrație, se lasă liniște în clasă. Copiii apatici nu mai există. Există într-o clasă de liceu atenție, uimire și emoție. Încep să aplaude. Suntem întrebați cum am reușit și dacă am o pompiță undeva, de am putut să plâng așa… Nu, nu am o pompiță. Îi întreb, ce se întâmplă cu ei când plâng? Vorbim despre frumusețea de a-ți arăta sentimentele, despre faptul că a plânge este un semn de curaj, și nu de slăbiciune. Sună, s-au terminat cele 45 de minute. Copiii vin să ne strângă mâna și să ne mulțumească. Profesorii ne spun că în școală nu există discuții de genul ăsta și că de asta are nevoie toată lumea.

Pauza se termină. Sonerie. Se deschide ușa și încep să intre 80 de adolescenți apatici. Şi așa de șapte ori, timp de două zile. Se termină ultima ședință. Rămânem, Gruia și cu mine, singuri în clasa de liceu. Mă uit pe fereastră la cer și încep să plâng, mulțumind cerului pentru această întâmplare superbă. Deci se poate. Deci am dreptate că orice om așteaptă frumosul și emoția. Am dreptate că și adolescenții computerizați au o nevoie enormă de uman și adevăr, și emoție. Deci există speranță.

Plecăm, bătând câmpii, gândindu-ne ce bucurie ar fi să putem face asta și acasă.

Cele șapte spectacole prezentate apoi la teatru au fost un mare succes.

Da, o astfel de experiență e poate mai importantă pentru mine decât să joc pe marile scene. Zilele acelea nu am trăit degeaba. Păcat că sunt rare. Păcat că aici, acasă, nu are nevoie nimeni de noi. Aici joci dacă te lupți să joci. Păi cum să te lupți pentru a dărui? Nu se poate. Dăruiești din preaplin și din nevoia de a dărui și pentru că simți că darul tău e dorit. Nu te poți lupta ca să faci un dar. E aberant. Dar așa e aici, acasă.

Mi-e dor de Ileana Predescu. De râsul ei. De curajul ei, de bucuria ei de a trăi și de bunătatea ei. De ochii ei mari. La înmormântarea ei, era un bătrânel în spatele meu, care a spus: „Vai, a murit un înger.“ M-am întors și l-am întrebat: „Ați cunoscut-o?“ Mi-a răspuns: „Nu, sunt un spectator.“

Probabil de asta facem meseria asta. Păcat că și meseria e din ce în ce mai bolnavă, la fel ca lumea în care trăim.

Mozart. Iubirea mea. Un avion care era în fereastra mea a intrat într-un nor.

Viena. Joc *Ioana d’Arc* în regia lui Măniuțiu, în franceză. Casa lui Mozart. Soare. Emoții. O curte mică interioară, cu un indicator pe care scria „W.A. Mozart“. Urcăm scările. N-am vrut să mă duc în grup. Nu-mi place să vizitez locuri dragi în grup. Sunt eu și Baba, operatorul. La capătul unui mic coridor, apartamentul lui Mozart. Treptele scării sunt tocite, de atunci. Am o senzație de frison gândindu-mă că pășesc pe urmele lui. La intrare, un birou cu vederi, cărți, bibelouri kitsch sau nu. Trec mai departe în prima cameră, albă, fără mobile, doar cu câteva mese cu sticlă în care sunt expuse

partituri pătate de vin roșu. Ferestrele sunt deschise. E primăvară. Oamenii se plimbă prin casa lui Mozart uitându-se la niște pereți goi cu respect și emoție. Toți au pe urechi căști la care ascultă singurul lucru viu de acolo, muzica lui. Îmi pun căștile pe urechi și mă uit pe fereastră, în soare: o stradă veche, de câte ori o fi privit-o așteptând să vină cineva? Nu mă pot dezlipi de pervaz și simt o emoție dulce de dor de el. Am lacrimi care-mi curg penibil pe obraz, lumea se uită puțin ciudat. Au dreptate, e cam nefiresc, cam nepotrivit. Dar așa sunt eu. Mă șterg, zâmbesc stânjenită și vreau să plec, dar rămân încă puțin în acea senzație de soare și pur și simplu eternitate. E atât de viu și bucuros, și învingător, și înălțător, și… Îmi scot căștile de pe urechi, mă îndrept spre ieșire. Unul din domnii care păzesc muzeul mă privește complice și se înclină în fața mea. Mă simt prost, cu siguranță m-a văzut plângând, dar căldura lui mă face să-i zâmbesc. Suntem complici pe viață. Amândoi îl iubim. Ies în curtea interioară și telefonul meu începe să sune. În jur, un grup de japonezi. Grăbită, încerc să-l închid. Îl găsesc greu și japonezii încep să aplaude. Melodia soneriei era Mozart 40. Toți ne zâmbim cald, amuzați.

Turneu cu *Ioana d’Arc*. O biserică în Grenoble. Mă duc înainte de fiecare spectacol să mă întâlnesc cu prietenul meu, Sfântul Anton de Padova. O biserică mare. E vară. E goală. Sfinții și Isus și Maica Domnului sunt singuri printre lumânări și flori. Afară e foarte cald. Înăuntru, foarte răcoare. Vorbesc cu prietenul meu. Aprind lumină. Mă închin și ies. Lăsându-i singuri, tăcuți, în așteptare… Mă orbește lumina de afară. Pe treptele bisericii, zeci de tineri care stau la umbră și răcoare. Mă șochează imaginea străzii. Pare un furnicar cu sute de oameni grăbiți și importanți. Las în urmă biserica goală, intrând în furnicar, gândindu-mă ce păcat că oamenii nu intră în biserică. Nu, nu e normal. Dar nu face nimic. Ei ne așteaptă răbdători și ne primesc oricând. Rămân cu imaginea unui Isus zâmbitor, îngăduitor și *în așteptare*.

Pe lada din camera mea, am un Isus din lemn așezat, cu obrazul sprijinit în mâna dreaptă. Un Isus așezat. A obosit așteptând. Sau știe că așteptarea va fi foarte lungă. Şi El e răbdător. E cu coroana de spini pe frunte. E trist.

Sunt întrebată de lume ce mai fac, că nu au mai citit despre mine în ziare. Răspund: slavă Domnului! Lumea râde și eu explic. Prefer să nu se scrie nimic decât să-mi apară numele și poza între o bătrâna violată și un copil tăiat în bucăți. „Aveți dreptate, de-aia nici nu mai cumpăr ziare“, mi se răspunde. Şi totuși suntem intoxicați în fiecare zi, pentru că asta cere publicul… care public? Primesc același răspuns de la toți. Aceeași plângere, fondată, că ziarele scot în evidență numai urâțenia, jegul și scandalul de ultimă speță. Dacă ești străin și citești ziarele românești, ai certitudinea că te afli în iad. Nimic sau aproape nimic bun, care să dea speranță.

…Filmez cu o echipă de francezi după opt ani de când n-am mai filmat nici un cadru. De la *Stare de fapt*. După trei premii internaționale și patru naționale. Pe cine să dai vina? Pe conjunctură, pe țară, pe destin, pe Dumnezeu? NU. Pe nimeni. Nu face nimic, următorul va fi un Film. Acum, filmez patru zile. Sunt tratată cu respect și admirație. Din păcate, filmul acesta nu înseamnă nimic pentru mine. Sau înseamnă doar să nu stau și să câștig, făcându-mi treaba cât pot de bine și de cinstit, niște bani. Atât. Şi e trist.

Deci, fără lamentări, mă reîntorc pe platoul de filmare după opt ani. Schimbările sunt mari. Figurile sunt noi. Simpatice și politicoase. Mi se repartizează o rulotă. Mă schimb în costum. Sunt întrebată din cinci în cinci minute, de o echipă drăguță și amabilă, dacă doresc ceva, ceai, cafea, mâncare etc. Răspund amabil că nu. Şi mă întind pe patul confortabil și generos din rulotă. Ochii mi se umplu brusc de lacrimi și în minte îmi vine figura lui tata. Doamne, ce-ar fi dat să aibă o rulotă la filmare! Era visul

lui. Cât frig, câtă foame, câtă uitare a îndurat la toate filmele pe care le-a făcut. A dormit pe toate câmpurile, așezat pe pământ sau pe o scândură. Ehei, timpurile s-au schimbat, tatule!

Stau și mă gândesc că nu e drept. Acum avem aproape tot și nu mai avem flacăra pe care o aveau ei. Parcă nu mai avem nebunia. Nopțile nedormite împreună. Nopțile petrecute împreună discutând despre cum să filmeze a doua zi. Nevoia de a face ceva împreună. Ceva care să însemne ceva pentru noi și pentru oameni. Dar, cum n-am altă șansă decât să sper, sper că vom regăsi și adevărul lucrurilor care ard.

În orice caz, e foarte bine să nu-ți mai fie frig și foame la filmare. E un început.

Aud la radio acum că în Sahara începe să crească iarba.

Vorbesc cu toți prietenii mei care au copii. Pe toți îi sperie ce se va întâmpla cu copiii lor. În ce lume vor trăi? Ce va fi cu atracția drogurilor etc. Nu mai e ca pe timpul nostru. Familia nu mai înseamnă ce însemna. Cum să-i ferească de televizor?

Le spun că, ascultându-ne, am senzația că-i aud pe bunicii mei, la o canastă. Mi se răspunde: așa ne și simțim, ca bunicii. Da, e adevărat. La 40 de ani semănăm cu bunicii noștri la 70. E firesc. Timpul trece altfel. Explozia asta de informație pe generația-cobai care am fost noi își arată roadele. Există o anumită rodare mai rapidă, un altfel de stres. Parcă anii atârnă mult mai greu. Ca în orice, există avantaje și dezavantaje.

Ce excepțională e revoluția asta informațională. Ce lucru extraordinar. Păcat că vine pe un teren prost. Păi ce să facă omenirea cu atâta informație, când n-a putut înțelege informațiile de până acum sau nu le-a folosit bine? Nu are decât o singură șansă, întoarcerea la repere. La credință. La Dumnezeu. Fără, totul e un eșec. O mare brambureală. O pierdere de sine în informații. E ca și cum ne-am scufunda într-un ocean (informațional). Ne-am îneca, am muri. Dar mândri de informație!

Parcă până acum am știut să folosim toate cadourile primite de la Dumnezeu…? Nu, bineînțeles. Am stricat tot. Şi verdele, și apa, și cerul. În Sahara crește iarbă și ghețarii se topesc. Dar ce mândrie că suntem specia cea mai evoluată! Eh, acum ni se dă marele test. Ce faceți când veți ști aproape tot, când aveți în sfârșit informație? Acum e acum. Păi ce să facem? Ce să facem când omenirea e condusă de mândrie, de Eu și de bani? Ce să facem, vom folosi informația în interesul nostru. Pentru că nu am ajuns la formula „în interesul tuturor“. Încă ne împărțim în *noi* și *ceilalți*.

E adevărat, planeta arată din spațiu ca o singură ființă. E ca și când celulele aceleiași ființe încep să se distrugă între ele. Cam asta am făcut până acum. Ni s-a dat deja Raiul. Şi nu trebuie să murim ca să ajungem în Iad. Cu puțină perseverență, îl facem aici. Vom reuși în curând să transformăm raiul în iad și o s-o vedem pe pielea noastră.

Dacă recitesc ce-am scris, mi se face rău de cât sunt de pesimistă, așa că m-am oprit. Şi totuși nu sunt pesimistă, ci pur și simplu observ ce e în jurul meu. Atât.

Interviu. A câta oară… și de câte ori mi-am jurat că este ultimul. Şi de fiecare dată, cu foarte mici excepții, ce dezamăgire. Sunt foarte atentă la ce comunic și, atunci când rezultatul n-are nici o legătură cu ce am declarat, ce sentiment de ciudă și nemulțumire. Şi doar mi s-a părut a fi un interviu cald și OK. Trece prin mâna unei fătuci care am avut impresia că a înțeles tot ce am spus… dar nu… n-a înțeles nimic, a fost doar o impresie, iar interviul a devenit plat și mort. Asta să-mi fie învățătură de minte: oricât de zgârcită am fost cu interviurile, n-a fost de ajuns, chiar ar trebui să mă opresc.

E incredibil cum, stând singură cu gândurile mele în fața calculatorului, cu certitudinea că nimeni nu va citi vreodată rândurile astea, tot există o cenzură a mea față de mine. De unde vine, de ce? Nu pot

înțelege. Sunt lucruri care-mi trec prin cap – le scriu și apoi le șterg, mi se par prea negre și prea dure. OK. Dar de ce le șterg? Oricum le pot șterge oricând și mai bine să le văd pe un ecran decât să le țin în mine. Poate asta e. Poate sunt prea dureroase ca să-mi fie afișate în fața ochilor.

Un gând scris capătă mai multă consistență, capătă materie, devine material. Nu mai e energie pură, are și un corp, o formă. Dar de ce mi-e frică de formă când sunt o ființă a esenței? Parcă spuneam că nu cred în forme. Vezi cum te trage Dumnezeu de mânecă când ți-e mai bine?

Sunt convinsă că de-aia te izbești de tot ce nu-ți place în viață, ca să înveți să treci pragul.

Niciodată nu mi-a plăcut să aștept. Şi-mi dau seama cu stupoare că zi de zi trebuie să învăț să aștept. Am ajuns să aștept și că într-o bună zi… voi trăi. E ca și când împlinirile, realizările, oricât le-aș provoca, vin când vor ele sau când trebuie. Câteodată se întâmplă să vină prea târziu, adică atunci când nu mai ai nevoie de ele sau când nu mai înseamnă nimic pentru tine. Sau când nu te mai poți bucura de ele. Pentru că ai muncit și ai așteptat prea mult și rezultatul, atunci, nu mai e o bucurie, e o finalizare normală a unui efort. E normal. Probabil că ne bucurăm de lucrurile obținute ușor. Probabil.

Am obosit, Bătrâne. Dă-mi un semn că mai e nevoie pe aici, cum zicea tata, de mine. Am obosit să-mi impun să cred în partea bună a oamenilor. Când toate semnalele sunt invers. Am înțeles că e un test, dar dă-mi ocazia atunci, sau forța, să lupt cu urâțenia asta. E cam urât pe aici și cam pute. Uite, vezi, genul ăsta de fraze mi-e greu să le scriu. Dar sunt adevărate. În toate aparițiile și interviurile mele vorbesc despre nevoia de frumos și despre faptul că eu cred în frumusețea oamenilor. Şi rezultatul e că tot felul de fătuci sau doamne, corectoare sau băgătoare de seamă, îmi taie tot ce e mai frumos și inventează scandaluri sau bârfe sau fraze de genul că urăsc actorii etc., și asta cu argumentul „dar asta vrea publicul!“. Voi muri și nu voi crede. Sunt absolut convinsă că nu e adevărat și, mai mult, că nici nu-mi poate nimeni demonstra că nu am dreptate. Am înnebunit cu toții cu descoperirea „reitingului.“ O mare minciună. Înainte mințeam la rezultatele cincinalului, acum mințim la ce cere publicul. Tot sub semn global. Dacă există o explozie de vulgar sau facil, de vină e publicul. Dar a încercat cineva să-i dea altceva? Eu am văzut că publicul vrea calitate. E loc pentru toți și toate sub soare. Dar, dacă tot creăm un reflex al lui Pavlov, de ce nu l-am crea în direcția bună, care până la urmă se numește tot valoare, cultură și educație?

Îmi închipui câteodată ce-ar fi dacă cerul s-ar deschide și înapoia cerului n-ar fi decât o imensă oglindă. Ar fi groaznic. Ar însemna o mare pedeapsă: să ridicăm privirea și să ne vedem tot pe noi, în toată micimea noastră. Ce enormă singurătate. Şi ce minune că cerul există nesfârșit și opac. Ce speranță ne poate da chiar în noapte un petic de beznă. Ce șansă să te pierzi și să te uiți. Ce respirație de infinit.

Stau și mă uit în prostie pe ecranul computerului și parcă aștept ca rândurile să apară singure. Mă uit în albul ecranului și-mi dau seama că în alb nu te poți pierde atât de ușor, oare de ce? Nu m-am gândit niciodată până acum în ce te poți pierde mai ușor. Da, în negru. Parcă negrul ascunde mai bine.

Mi se pare incredibil de frumoasă viața. O minune. E o minune că exist și una și mai mare că-mi dau seama că exist. Mai departe, ce faci cu viața ta sau ce fac alții cu ea este altă discuție. Dar viața rămâne o minune.

Conferință cu Giorgio Strehler. Teatrul Bulandra. O discuție înainte de spectacolul nostru cu *Iulius Cezar*. Sala arhiplină, iar noi îmbrăcați în costume, gata să începem spectacolul când se termină conferința. Ne-am cunoscut la Milano când am fost cu *Poveste de iarnă* și ne-a îmbrățișat pe mine și pe Mihai Constantin, după spectacol. I-am văzut spectacolele și-l iubesc, așa cum iubesc toți oamenii din meseria asta care ard.

E italian. Nu se știe cât va vorbi. Dar toți suntem bucuroși că e aici, la noi acasă. Încep întrebările mai mult sau mai puțin standard, fără viață. Toată distribuția e în culise să-l vadă și să-l asculte. Regizorul răspunde la fel de standard și foarte politicos. Şi la un moment dat se întâmplă minunea. Nemaiașteptând întrebări moarte, începe să vorbească despre teatru și viață. Şi ne povestește că, într-o dimineață caldă de toamnă, se grăbea, ca de obicei, spre teatru. Mergea repede și obosise. Se temea să nu întârzie la repetiție. Şi brusc s-a oprit. S-a așezat pe o bancă. Şi s-a întrebat unde se grăbește așa. Şi și-a dat seama că de 40 de ani se grăbește spre locul unde și-a trăit viața, spre o cutie neagră. În care sunt obiecte fără istorie, costume fără viață, mult praf și lemn. Lumini care-l așteaptă să fie aprinse. Actori care-l așteaptă să le spună cum să trăiască în cutia neagră. Pânze care-l așteaptă să sufle vânt în ele. Şi încet, încet a realizat că toată viața lui s-a petrecut într-o cutie neagră moartă, care a așteptat de la el să-i dea viață.

Era pe o bancă în parc, într-o zi caldă și frumoasă de toamnă. Şi-a întors privirea și a văzut doi tineri care se iubeau, sărutându-se. Şi a înțeles că greșise. A înțeles că în afară de teatru există și viață. Care e foarte frumoasă și nu trebuie ratată. Că oricum la final tot o bagi într-o cutie neagră, e adevărat, ceva mai strâmtă (am adăugat eu). Țin minte că, din păcate, în culise nu rămăseserăm decât eu și Cornel Scripcaru – și ne-am zâmbit. E, poate, una din cele mai frumoase și adevărate declarații ale unui artist pe care le-am auzit. A înțeles asta pe la 70 de ani și ne-a rugat pe noi, cei care asistam, să nu uităm și să fim atenți ca viața noastră să nu treacă, ușor, pe alt peron.

Sala era plină de ziariști, oameni de teatru de specialitate. Niciunde nu am regăsit consemnată declarația lui. Cea mai caldă și cea mai umană. Niciunde, niciodată. Păcat.

Dar bucuria că am fost acolo atunci, că am auzit și n-am uitat, e enormă. A fost un mare cadou.

Da, există pe pământul ăsta oameni mari. Şi când îi cunoști, îți dai seama că aerul în jurul lor are altă densitate. Pe umerii lui Ciulei sau ai lui Peter Brook, pe care l-am cunoscut, aerul se așază altfel. Şi când sunt în mișcare aerul parcă se despică, parcă le face loc. Se așeza blând aerul pe umerii lui George Constantin. Era solid în jurul lui Amza. Transparent și cald în jurul Ilenei Predescu. Aerul era bun și lumina în jurul muntelui Nichita Stănescu. Dacă știi să privești aerul din jurul unui om, îți poate spune multe despre el. Are multe de povestit, numai să știi să-l asculți și să-l vezi. În jurul oamenilor meschini, aerul e îmbâcsit. În jurul celor răi, e întunecos. În jurul celor bucuroși, e luminos. În jurul oamenilor mari însă, e ca și când i-ar îmbrăca și i-ar scoate în relief. Nu știu să explic, știu să văd.

Dacă aș fi pe Lună și aș privi Pământul, aș avea nostalgia Pământului. Aș fi mult mai îngăduitoare. Întotdeauna distanța modifică percepția. Aud un greiere nebun cântând afară. Realizez că, dacă aș fi singură pe Lună privind Pământul și aș auzi un greiere cântând undeva, lângă mine, singurătatea n-ar mai avea înțeles. Îmi place să-mi închipui, când un om mă dezamăgește sau îmi face rău, cum aș privi totul de pe Lună. Mă închipui stând pe jos, cu picioarele strânse sub mine, uitându-mă de acolo cu prietenul meu greierele la ce porcării se mai întâmplă cu mine acolo, departe, pe Pământ. De pe Lună, greșelile sunt toate aproape copilărești și foarte ușor de iertat. „Aici, jos, doi și cu doi fac tot patru boi“, cum spunea tata. Aici jos e mai greu, dar, cum știu că prietenul greiere mă așteaptă, din când în când trag o fugă pe Lună și mai stăm de vorbă despre „prietenii“ noștri comuni. Îi știe bine pe toți.

Dacă aș fi pe Lună, aș avea nostalgia Pământului, dar sunt pe Pământ deocamdată și am nostalgia cerului.

Nu putem trăi fără Dumnezeu. Cea mai mare pierdere pe care e pe cale s-o aibă omenirea este să se rătăcească de Dumnezeu, adică de sine. Dumnezeu este o experiență absolut personală, ca nașterea și moartea. Mă tot întreb ce s-ar întâmpla dacă, la o oră fixată, omenirea și-ar îndrepta privirile spre cer și ar spune într-un glas: *Vino*. N-a existat niciodată în istoria omenirii un astfel de moment. Niciodată în

istorie omenirea nu a fost la unison. Se oprește circulația mașinilor în diferite orașe pentru a elimina poluarea, dar nu suntem în stare nici de sărbătorile religioase să fim împreună. Există mai multe sărbători de Paște, mai multe religii, mai mulți Dumnezei.

Mi-am cumpărat pentru a treia oară o bicicletă de cameră. Ultimele două le-am vândut, căci nu le-am folosit. Poate numărul trei să fie cu noroc. Stau într-o cămăruță mică plină de flori, cu balconul deschis, și pedalez. Cam cât poți pedala fără a intra în criză? Şapte minute sau cam pe aici. Criza nu este musculară, nici pe departe, ci psihologică. Cam cât poți depune efort înspre deplasare, observând că stai pe loc? Ah, am înțeles. Deci o simplă bicicletă într-o cameră devine un test de imaginație. Atunci îmi închipui străzi înguste din Padova și mai am puțin până ajung la Catedrala Sfântului Anton. Așa e mai simplu. Așa mușchii nu dor. Așa, cauciucul corpului meu devine secundar. Așadar, mi-am cumpărat o bicicletă de cameră nu pentru exercițiul mușchilor, ci pentru exercițiul imaginației. Așa da. Pot accepta. Altfel, banii ar fi fost aruncați pe geam.

Trăiesc incredibil. Cu momente de acalmie atroce și cu puseuri dure de existență. Poate ăsta e stresul. În același timp, nu pot să nu observ că parcă, parcă ar exista o ordine. Un fel de plan. Înspre ce și mai ales de ce… cam asta se întreabă orice om și întreaga omenire… sau nu.

Sunt invitată la TV, într-o emisiune cu și pentru domnul Stolnici. Da, e unul din ultimii boieri ai neamului românesc și ce să-i spui sau ce să-i faci cadou, cum spun eu, parcă totul pare prea puțin și lipsit de modestie. Iar modestia este apanajul boierilor adevărați, dar cine să înțeleagă? Poate doar ei.

Am redeschis computerul ca să scriu… De fiecare dată când vreau să-l închid și mă întreabă dacă vreau să păstrez ce am scris îmi vine să pun săgeata pe *nu* – și de fiecare dată o pun pe *da*. Până când?

Mi-e frică. Mi-e frică de boala mamei. Dacă se întâmplă și pleacă… nu mai am ce căuta aici. Nu am pe nimeni să mă iubească în afară de câțiva prieteni, vreo doi–trei. Şi recunosc că nici putere să lupt nu am. Atunci când te bântuie boala și dezastrul, te gândești pentru cine ai rămâne. Da, am o pisică și un câine. Numai ei m-ar ține, într-un fel. În rest, după 40 de ani, pot spune că viața mea a fost cam ștearsă, cu mici-mici momente de bucurie și în rest multă-multă singurătate și luptă. Şi toată, dar absolut toată bucuria adevărată a venit numai și numai de la ai mei. În rest, toate succesele și bucuriile parcă au fost smulse cu forcepsul. Nimic, dar absolut nimic nu a venit de la sine. Am muncit mult și am sperat mult. Poate asta a fost greșeala, că am sperat și crezut că o să fie frumos. Că o să ajung o învingătoare. Acum mi se pare că nu, nu voi ajunge niciodată o învingătoare.

Sigur că e depresie. Dar am motive. Am căzut și nu am forța să mă ridic. Ştiu că ar trebui, dar nu am forță. Am cerut ajutor de la toți ai mei care au plecat. Am cerut să fie mama sănătoasă, să-i mai pot face bucurii… aștept răspuns.

Mi-e rușine până și de ecranul computerului de cât de cârpă sunt.

Am deschis geamul, e 3 octombrie și afară e dureros de frumos. Aici, jos, la mine, e urât și întuneric.

În vara asta am scris pe o pânză cu ac și ață *Înger-îngerașul meu…* și aștept răspuns. Bunica îmi zâmbește mică, are vreo patru ani și o păpușă de cârpă în brațe, din fotografie. Ajută-ne… și așteptăm răspuns.

Închid computerul, am crezut că o să-mi facă bine să scriu, dar nu.

8 ianuarie 2003

Să dea Domnul să fie un an excepțional de bun. Afară e un soare superb ce topește gheața. Trebuie să-i mulțumesc cerului, mama e acasă, doctorii spun că e spre bine, depresia începe să treacă, am început din nou să râd. Deci mulțumesc Domnului pentru 2002.

Einstein spune că ai două posibilități: ori să nu crezi în miracole, ori să crezi că totul este un miracol. Da, totul este un miracol. Da.

Cum altfel se poate totul prăbuși într-o zi, iar a doua zi totul înflorește în lumină?

Am citit jurnalul lui Liiceanu. Excepțional, pentru că îți dă senzația că nu eşti singur. Te recunoşti în el și nu te mai întrebi dacă numai tu simți așa. Să-i dea Dumnezeu sănătate și lumină.

Mi-e foarte dor de Bernea. Ne-am văzut la Paris cu două zile înainte de operația lui. A venit să vadă *Ioana D'Arc* și m-a așteptat după spectacol. Ne-am luat în brațe. L-am întrebat dacă-i e frică de operație. Mi-a răspuns că da. Am răspuns că nu trebuie și mi-a spus: n-am apucat să-ți fac portretul. L-am pus să-mi promită că se întoarce acasă și vom avea tot timpul din lume să-mi facă portretul. Mi-a promis. Ne-am strâns tare în brațe. A plecat pe coridorul din centru și, din spate, i-am strigat: Te iubesc. S-a întors, mi-a zâmbit cum numai el știa și m-a salutat cu pălăria mare și elegantă. Şi… gata. Bernea a plecat spre Dumnezeu la câteva zile după asta.

Îngerul meu are aripi grele de lemn din cauza păcatelor mele. Iartă-mă, îngere greu.

Drum spre biserică, spre spovedania dinainte de Sfântul Crăciun. Drum prin zăpadă și soare. Îmi calc pe umbră și-mi aud pașii în liniștea zăpezii. Dintr-odată, am senzația clară că aud pașii a mii de oameni care merg cu mine la biserică, un fel de marș hotărât prin soare și zăpadă. Mă gândesc câte neamuri de-ale mele sunt în spatele meu și merg odată cu mine la spovedanie. Nu le văd umbrele, pe zăpadă e doar umbra mea, și totuși… o armată merge odată cu mine prin zăpadă…

Am aprins o lumânare în fața micii statuete a Sfântului Anton pe care o țin pe masa de lucru. Lumina lumânării proiectează o umbră subțire pe rogojina din spate. Am primit pe internet o frază foarte frumoasă și adevărată: „Întoarce privirea după soare și toate umbrele îți vor cădea în spate." Așa e… da' și pământul ăsta atâta se învârte în jurul soarelui, că amețești.

Întrebare pentru ziar: *Cum e femeia după 40 de ani?*

Răspuns: *Cu cât îi cad sânii, proporțional i se ridică spiritul.*

Nu au vrut s-o publice… păcat. E adevărat. Şi are și haz.

E bine, totul e bine.

Nămeți. Doamne, ce liniște de abis. Mi-aș cam lua viața la tango.

Tot aștept să-mi vină inspirația și mă uit pe pereți. Îmi cad ochii pe firul negru al computerului și mă tot mir. Cum e posibil ca un fir să te lege de informația universală? Frica mea de acest monstru fabulos este o frică de țăran prost. Dacă, din prea multă informație, într-o zi îmi explodează în față monitorul? De câte ori mi-e frică, îmi vine să râd în hohote. Am chiar imaginea mea în fața ecranului, cu părul zbârlit și ars.

Şi mai ales foarte mirată.

Păi acum, serios, cum e posibil să intre tot pe un fir…?! N-are cum.

Toate bibliotecile, toate muzeele, filmele, toată muzica omenirii… pe un fir… N-are cum…

„Norocul e mic și lumea e multă." Caragiale. Doamne, ce om trist și amărui. Ca dulceața de cireșe amare.

Mi-l închipui uitându-se la noi de departe cu mare milă și cu un zâmbet trist. Râdem cu hohote la piesele lui și nu ne dăm seama că despre noi e vorba, că noi suntem personajele penibile de care râdem… Şi, dacă ne dăm seama, tot nu facem mai nimic să ne schimbăm. Cred că își dorește foarte tare,

de departe, din timp, să nu mai fie actual. Asta ar însemna că România a evoluat. Da, cred că e trist și fiindcă după atâția ani e foarte actual.

18 ianuarie

Vivaldi, seara. De ce „merge“ mult mai bine seara? Sigur, e solar – ei și? Mă întreb în ce parte a zilei a compus *Anotimpurile*?

Dor de David Warrillow. Ne-am întâlnit de două ori în viață, ba de trei. Probabil că timpul petrecut împreună, acumulat, e de două ore. Şi totuși mi-a marcat viața mai mult decât oricine, în afară de ai mei. Un preot care s-a hotărât să devină actor, văzând că la teatru vine, din păcate, mai multă lume decât la biserică. S-a gândit că și de pe scândura uscată a scenei se poate vorbi despre Dumnezeu. Şi că așa va avea mai multe suflete înspre împărtășanie. M-am pierdut în ochii lui albaștri și am văzut o fărâmă de rai.

Paris 1994–1995. O îmbrățișare după spectacolul lui cu *L'Inquisitoire* de Robert Pinget. De când a intrat pe scenă și i-am văzut mâna palidă, am știut că este foarte bolnav. Viața pleacă întâi din mâini. Un ceai băut împreună. Fără nici o privire ochi în ochi, pentru că știam că nu ne mai vedem niciodată pe acest pământ… Un întors de spate, un palton lung și parcă prea greu pentru el, un semn cu mâna înainte de a da colțul străzii. Atât. Certitudinea că a fost ultima dată… aici.

Prima dată, teatrul Bulandra, 1990–1991. Un domn înalt, rasat, delicat și bun, pe la 60 de ani. Lucrase în SUA cu Bob Wilson, Foreman, Peter Sellars, Andrei Şerban, Ciulei. Era considerat cel mai bun interpret al lui Beckett. L-am văzut într-un monolog, într-o sală aproape goală, la Bulandra, cu o lumină de la Doamne-Doamne. Ce bucurie, ce vis. Tâmpite mai sunt cuvintele când nu poți exprima ce e înăuntru, e prea înăuntru, și eu nu mă pricep să le fac să trăiască…

Cocteil după spectacol. Felicitări, flori, zâmbete și, peste toate, incapacitatea mea teribil de fizică de a mă apropia de el. Stăteam într-un colț și-mi curgeau lacrimi de bucurie că există așa ceva și eu sunt martoră. Mă vede. Mulțumind politicos, începe încet să-și facă drum spre mine, mă ia în brațe. Îi spun „Acum e bine“. Răspunde „Ştiu că e bine“. „Ştiu că știi că e bine.“ Ne așezăm în sală. Tăcem. Ne uităm ochi în ochi și, Doamne, ce stop de timp, de spațiu și de tot. Brusc nu mai există nimic, absolut nimic, decât o liniște mare. Liniștea unei regăsiri.

Ce ciudat, un om de care mi-a fost groaznic de dor până să-l reîntâlnesc și de care acum, după ce-a plecat, iar mi-e dor. Da, știu, e una din puținele certitudini, știu că ne știam foarte bine de mult, de foarte demult.

De atunci, de când iar ne-am pierdut, de când iar m-a lăsat aici pe pământ, îl simt alături din când în când și câteodată, când mă uit la cer, îi văd ochii curați și luminoși. Şi iar mi-e dor de David.

Şi știu că există un înger care mă ajută și apără undeva, departe, și care se numește David.

Mai am un înger, îl cheamă Gabi Ferentz. Băiatul blond cu ochi albaștri, slăbuț și cu dinții încălecați, ca și mine. Băiatul din clasele unu–opt, care la un colț de stradă, vizavi de casa mea, mi-a spus într-o iarnă geroasă că nu există Moș Crăciun. Ştiu că am izbucnit în plâns, l-am pălmuit peste matricolă și am traversat strada printre mașini.

Băiatul pe care nu-l cred nici azi și care mi-a spus o minciună, pentru că există Moș Crăciun. Nu l-am iertat niciodată. Nici în clasa a opta, când îmi făcea curte, pentru că tot îmi aminteam ce-mi spusese. Şi l-am pedepsit îndrăgostindu-mă de cel mai bun prieten al lui. Ştiu că într-o iarnă cu miros de abur de tren, în semn că mă plăceau amândoi, mi-au adus până acasă de la munte, unde fuseserăm împreună în

excursie, un sabot de tren de vreo 20 de kilograme.

Băiatul Gabi, pe care l-am făcut să sufere din dragoste în a opta, a murit stupid în altă iarnă, câțiva ani mai târziu. Nu știu dacă am avut de multe ori un asemenea sentiment de vinovăție față de cineva. Şi-l voi avea toată viața. Băiatul Gabi îmi apare brusc în minte întotdeauna înainte de o întâmplare fericită. Nu-mi dă decât vești bune și simt că mă iubește cu drag și acum. Îți mulțumesc, Gabi. Şi iartă-mă. Dar n-ai avut dreptate, există Moș Crăciun. Şi eu te iubesc.

Ciudat. Sentimentul de evadare îmi e mult mai accentuat dacă văd un geam deschis decât dacă văd o ușă. Da, probabil că pentru mine așa e normal. Unde să pășesc după ușă, într-o altă orizontală? Pe când geamul mic, oval din mansarda mea îmi arată un oval de cer. Cum să nu alegi verticala? Ce libertate.

Îmi aduc aminte de excepționalul spectacol al lui Brook, văzut la Paris: *Bărbatul care și-a luat femeia drept umeraș*. E de departe cel mai bun spectacol pe care l-am văzut până acum. Acum doi ani am asistat și la vizionarea cu public, înainte de premieră, a unui *Hamlet* semnat tot Peter Brook, în același teatru. Mi s-a făcut și mai dor de celălalt spectacol. Iar între timp am văzut în Elveția alt spectacol Brook: *Costumul*. Şi iar mi s-a făcut dor de *L'homme qui…* Țin minte că spectacolul se termina cu proiecția pe un ecran a unei operații pe creier, care dura cam cinci minute. Ştiu cum, împreună cu toată sala, asistam cu răsuflarea tăiată la propria noastră operație pe creier. Camera microscopică ne arăta miile de labirinturi din interiorul unui creier, iar certitudinea era că cel operat ești tu. Spectacolul s-a terminat într-o liniște totală, urmată de jumătate de oră de urale. Am plecat pe stradă, ploua, era toamnă. Mă uitam pe străzile întortocheate ale Parisului la oamenii grăbiți și, deodată, mi-am închipuit totul filmat de sus, din ce în ce mai de sus, până când străzile deveneau labirinturi și drumuri ale creierului meu.

Doar văzând cum arată creierul uman îți dai seama că numai Dumnezeu putea face așa ceva. Câteodată, când fac duș și apa curge peste creștetul meu, îmi pare atât de rău că jetul de apă nu poate să curețe tonele de praf acumulate în străzile înfundate ale creierului meu. Uite că pentru asta nu e vinovat primarul Băsescu!

20 ianuarie

Ordine în casete. O casetă pe care scrie IONEL. Apăs pe un buton și – miracol. Vocea lui Ionel de la Băilești, vărul lui tata, om frumos, țeapăn și muncitor, pe care tata l-a chemat de la Băilești să stea cu el când era bolnav. Dumnezeu să-l aibă în pază, a plecat la câțiva ani după tata. Stau și mă uit la banda maro a casetei și mă minunez, cum e posibil ca dintr-o apăsare pe buton să-l am în fața ochilor pe Ionel, cu mâinile crăpate de la muncă și cu ochii calzi, de un albastru de cer? Ce frumos om.

Am închis computerul și l-am redeschis pentru că am găsit o casetă audio pe care scrie mare AMZA. O ascult și mă duce în urmă cu vreo 30 de ani. E muzica iubită de tata. Sunt din nou mică și apărată de doi părinți veseli și frumoși. Sunt mică și lumea mi se pare că e la picioarele mele. Totul e simplu și mai ales în lumină. Doamne, în ce siguranță sunt și la adăpost de tot și toate. Sunt din nou fetița mică și grasă cu dinții scoși în afară, dar foarte iubită de părinții mei, care sunt cei mai buni, cei mai deștepți… și mai ales *sunt*, pentru totdeauna. Sunt eterni și nimic nu se va schimba niciodată. Vor rămâne așa, tineri, frumoși și îndrăgostiți.

Am lipit pe oglinda din față o vedere trimisă de Biță Banu. O bătrână adusă de spate, suind scările unei catedrale. Umbra ei pe zidul rece de piatră – umbra e mare, frumoasă și mai ales dreaptă. Dacă

umbra după noi va rămâne dreaptă, ce contează că ne trage pământul și ne cocoșează de ajungem să ne sprijinim în baston? De fapt, nu știu dacă ne trage pământul sau ne apasă cerul.

E pauză în caseta lui tata și tot aștept să-mi spună ceva. Nu aud decât niște zgomote. Doamne, ce-mi bate inima! E liniște pe casetă și îmi tremură mâinile. Se aud niște pași și o tuse a mamei. Alți pași. Şi alți pași. Ceasul bătând în casa din Salcâmilor. Pași. Ceas. Doar o liniște rece și un ceas ce măsoară secundele. Parcă e goală și înghețată casa. Un ceas. E ceasul care a stat când a murit tata, ceasul a înghețat pentru totdeauna la ora 7 și 25 fix. O aud pe mama. S-a deschis o ușă. Ceas. Zgomot. Stau cu mâinile nemișcate. Latră Ciff, dogul german. Stau și-l aștept pe tata cum nu cred că l-am așteptat vreodată. Ciff. Mama. Ceas. Mama, care fredonează o melodie. Ceas. Pași. Stau cu mâinile încremenite deasupra tastaturii și aștept. Ceas. Ușa. Pași. Un guguștiuc. Pași. Eu, care spun ceva, departe. Ceas. Guguștiuc. Mama vorbește cu Jeni, femeia care ne ajută în casă. Ușă închisă, am rămas iar cu ceasul. Infernal sunet, mă văd pe mine cea de acum așteptând în casa din Salcâmilor… de unde ne-am mutat de 20 de ani… Dar acum stau… așteptându-l pe tata. Așteptând singură cu un ceas și privind fix la casetofonul care înregistrează pași. Mama e la bar, unde e casetofonul. Bate ceasul ora trei. Guguștiuc. E soare și ușile de la terasă sunt deschise, simt mirosul de tei. Zgomote, ușa. A intrat tata, e obosit, e foarte obosit. Mama spune că a șters caseta și tata spune că nu se poate, ci a înregistrat, mama spune vai, da, și brusc… sunt în fața computerului, azi 20 ianuarie, în altă casă, în altă viață. Şi lângă mine cântă alt casetofon o muzică de acum 30 de ani. Da, sigur că nu există timp. Nu timpul trece, noi trecem prin timp.

Mă simt ciudat. Ciudat. Mă simt straniu în momentul ăsta de timp de *acum și atunci*. Parcă totul s-a amestecat. Parcă ieri e acum și totuși acum e acum. Ce mândră eram când mergeam cu el pe stradă!

S-a terminat caseta. Casetofonul s-a închis. Şi gata. Mi-e dor.

O singură imagine îmi sare în față – după ce a plecat tata. Dimineața, ora 8… Ceață. Ninge. Primul care intră, într-un loden gri, este Cotescu. Plâns. Ne ia în brațe pe mine și pe mama, tremurând… Imediat, în spatele lui, trei crai de la răsărit: Ştefan Dordea, Gughi Dordea și Marcel Olteanu. Prietenii inimii mele. Ne știm dintotdeauna, pentru totdeauna. Sunt toți îmbrăcați în negru, frumoși, gravi, plânși, demni. Tăcuți. Mă îndrept spre ei și mă strâng toți trei în brațe, la mijloc. Mă fac mică și am mare nevoie de ei trei! Mă simt apărată. Întotdeauna, pentru totdeauna, de câte ori îi văd pe ei, mă simt apărată!

Mai departe… Sunt toate acolo. Sunt acolo, în carnea mea, în durerea mea, în retina și sângele meu. Rămân acolo. Dacă vor vrea să iasa de-acolo vreodată, vor ieși… Amintirile astea sunt ca niște animale speriate… Le e frică să iasă la lumină… Stau acolo, în beznă, și se hrănesc din mine.

22 ianuarie 2003

Doamne, ce ceață nebună. E dimineață, ascult muzică și e bine.

Am văzut un documentar aseară despre oamenii din Siberia. Şi mi-am adus aminte de o imagine pe care am văzut-o din tren, când mergeam de la Moscova spre Leningrad. Era dimineață, soarele de-abia înroșise puțin cerul. Era o ceață deasă, de lapte, foarte joasă. De la pământ până la corola copacilor. Copacii erau desfrunziți, nu se vedeau din ceață decât ramurile negre, ce țipau spre cerul aprins de focul soarelui. Am rămas la fereastra trenului vreo două ore, uimită. Nu s-a schimbat nimic. În afară de ridicarea soarelui pe cer, peisajul era același. Doar că ramurile negre își pierdeau înțelesul, deveneau

când candelabre, când mâini întinse spre infinit. Atunci, la fereastra trenului, am realizat de ce îmi place atât de mult muzica rusească și limba rusă. Au o respirație de stepă, largă și nostalgică. Şi, când iubesc, rușii au în ochi stepa, stepa nesfârșită. Au sentimentul marilor întinderi, al stării pe loc. Al neclintitului. Al fatalului.

Ascult o vioară care se tânguiește… Hm, ce patetic de adevărat.

Câteodată îmi vine să cuprind tot globul ăsta albastru, ce se numește Pământ, și să-l strâng cu drag la piept. Parcă simt că ar avea nevoie de ajutor. Ar avea nevoie de cineva să-i spună că totul o să fie bine.

Mă uit la o vedere pe care o am pe masă, cu catedrala de la Reims. Nu, nu e o catedrală. De fapt, orice catedrală este o dantelă verticală. O perdea de dantelă, care desparte vuietul străzii și furnicarul de oameni de un spațiu întotdeauna rece, unde ți-e puțin frig și unde te poți simți pierdut sau regăsit – asta depinde de tine. Numai de tine.

O dantelă e delicată chiar dacă e din piatră rece. Trebuie să te uiți și tu la ea cu delicatețe. Probabil din cauza asta pășim încet și ușor într-o catedrală. Ca nu cumva dantela asta fragilă să se destrame. Ar cădea ca o plasă peste noi și am rămâne acolo, bieți păcătoși, prinși în dantela cerului căzută peste noi. Ca peștii în năvod. În schimb, ar rămâne în picioare ecoul tuturor rugăciunilor pe care sutele de mii de oameni le-au înălțat spre Dumnezeu.

Ecoul dintr-o catedrală este de fapt suma rugăciunilor oamenilor care s-au rugat acolo. Oricâte biserici și catedrale și moschee s-ar distruge, oricâte dantele spre cer ar cădea, rămâne ecoul sufletelor care s-au rugat cu credință acolo. Rămâne în picioare catedrala rugăciunilor noastre.

Așa, și după un om, rămâne ecoul gândurilor, faptelor, cuvintelor lui.

Bat clopotele. Bat și cheamă oamenii la rugăciune. Clopotele urăsc singurătatea.

Clopotele bat așa cum bat inimile noastre, în același ritm cu cordul nostru. De fapt, bătaia clopotelor e amplificarea bătăilor inimii noastre. Un clopot e inima bisericii care bate tare, tare.

M-am întrerupt din scris ca să fac un mujdei de usturoi.

E incredibil cum pot călători din cămăruța asta mică, din mansardă, în depărtări depărtate. Nu trebuie neapărat să închid ochii, căci mi se deschid în interior. Lumile pe care le vizitez sunt frumoase, clare. Când mă întorc din nou în cămăruță, am aceeași senzație ca atunci când mă întorc de la drum. Doar oboseala fizică nu există. Ce bine că nu trebuie să-mi car sacul ăsta de pământ care sunt în călătoriile gândului. Ce ușurare.

Japonia, 1994, cred. Pe stradă, la un stop, așteptând să pot traversa. De partea cealaltă nu e nimeni care să vrea să traverseze. Schimbarea culorii la semafor. Şi deodată, dintr-un pasaj subteran, pe care nu-l observasem, sute de oameni îmbrăcați aproape la fel, în costum negru cu cămașă albă, vin spre mine. Sute. Am impresia că înțeleg perfect cuvântul *furnicar*. E o senzație stranie, de întunecare într-o secundă a orizontului. Rămân blocată și, când marea de oameni trece pe lângă mine, simt un fel de val enorm de energie. Schimbarea culorii la semafor. Nu face nimic, o să traversez data viitoare.

Vorbesc cu Cristi la telefon cum să facem să publicăm ce scriu aici. Aș vrea, nu știu de ce, dar aș vrea. Ar fi ca și cum aș scăpa de toate amintirile astea. Cine le va citi? Probabil că nimeni. Pe cine ar interesa? Probabil că pe foarte puțini. La ce ar folosi? Mie mi-ar folosi. E ca și cum golești sacul, ca să poți să-l umpli la loc. Cristi mă întreabă: despre ce e vorba? Ce concept și ce viziune?

Răspunsul vine automat: nici una. Dar absolut nici una. Scriu, pur și simplu. E un fenomen, toată lumea scrie sau simte nevoia să scrie. Îi spun că e un fel de jurnal, câteodată are date, alteori nu, și că, în general, nu ține cont de nici o regulă de a scrie o carte. Cum să țină cont când nu știu cum se scrie o carte? Cunosc doar alfabetul, știu să scriu la computer și atât. Rândurile se înșiră, poate e vorba de un delir, poate nu. Poate e nevoia de *a da*. Nu știu și nici nu mă interesează. N-are nici o importanță.

Când scrii o carte sau un jurnal pe care te-ai hotărât să-l faci public și știi că el nu va interesa pe

nimeni, ai senzația clară că scrii, de fapt, doar pentru tine. Şi chiar așa e. Îți face bine să-ți vezi gândurile și material. E ca și când te părăsesc și intră în altă realitate. E ca și când eliberezi niște păsări din cușcă, și ele își iau zborul. Pe cine vor întâlni în drumul lor? Nu mai e treaba ta. Vor întâlni pe cine trebuie să întâlnească… Dar sentimentul de a le elibera e ca și cum ai trage o gură de aer curat și tare. Îi face bine omului să gândească și să scrie.

Mă uit în jur, prin cameră, ca să găsesc o idee, să scriu. E semnul cel mai clar că trebuie să mă opresc și să închid computerul. Gata, am dat de un gol. Nu-mi vine să-l închid, nu știu de ce. Îmi place și starea de gol. E ca și când cazi de la zeci de metri cu coarda elastică într-o prăpastie. Dar știi că ești legat bine. Ştii că, slavă Domnului, nu e o cădere definitivă. Cordonul elastic te va trage în sus și căderea va fi oprită. Ce voluptate de-a te minți că pericolul e real, știind că ești în siguranță. E chiar un fel de perversiune a gândirii. Da, și golul, vidul, trebuie respectat. Are și el timpul lui.

La TV, paradă de modă la Paris. Christian Dior, colecție. Haine pe care nimeni, niciodată nu le va purta. O colecție ce va rămâne undeva, expusă. O avere de inventivitate, bani, timp *pentru nimic*. Dar, cum nu mă pricep la modă, mai bine nu judec. În orice caz, când mă uit la cutia asta care e TV-ul și caut să înțeleg lumea, mi se face dor de o dimineață când stăteam pe treptele casei de la Băilești. Mă spălasem cu apă rece, rece pe față, mă ștersesem cu un ștergar aspru, aspru și mă uitam în soare la puii de găină și de rață cum ciuguleau boabe. Nu cred că de multe ori mi s-a părut viața atât de simplă, clară și frumoasă ca atunci. Prin curte, Floarea, femeia lui Ionel, făcea treabă. S-a oprit, s-a uitat la mine și ochii i s-au umplut de lacrimi. Am întrebat-o de ce. „De, fata mea. Uite-așa stătea și Amzulică de se uita dimineața la pui.“ Am zâmbit și m-am uitat în sus. Cerul îmi zâmbea și el.

Da, câteodată mi-e foarte dor de praful de pe ulița de la Băilești. Mai ales când încerc să înțeleg politica universală. Brusc, imaginea unei ulițe de sat prăfuite mă liniștește, cu adevărul și liniștea ei.

Cum să înțeleg eu politica universală sau chiar, simplu, politica, din moment ce am atâta treabă cu mine? Asta mă sperie puțin. Fuga noastră prin timp. Nu mai avem când să ne întâlnim cu noi. Ne uităm la vitrine colorate, la prețuri, ne grăbim spre nu se știe ce și putem foarte ușor să ratăm întâlnirea la un colț de stradă cu noi. Atâta treabă am cu mine și nu mă pot opri să fug prin timp…

În realitate, habar n-am cine sunt eu. *Eu*! Cine sunt? În afară că sunt un sac de pământ peste care a suflat Dumnezeu, nu știu mai nimic. Ştiu ce-mi place și ce nu, cred că știu ce e bine și ce e rău, mai știu că trăiesc – și cam atât. Nu, nu vreau să ratez întâlnirea cu mine. Trebuie să-mi dau, să inventez un timp în care să mă caut de-a binelea și să mă întâlnesc. Trebuie să găsesc o felie de timp în care să mă caut. Timpul meu și numai al meu. Mă întreb ce-mi voi spune când mă voi găsi? Habar n-am. Poate mă voi privi lung și voi întreba: cine ești tu? Poate nu mă voi recunoaște. Poate voi trece pe lângă mine, pur și simplu. Poate eu cea adevărată nu are chef să se întâlnească sau să vorbească cu mine. De unde să știu ce vrea dacă n-o cunosc? Îmi doresc această întâlnire, dar mi-e și frică de ea. Nu știu de ce.

Ce tare aș vrea să pot să-mi întorc ochii ca să vadă ce se întâmplă în spatele lor. Să pot să-mi văd creierul. Să văd ce se întâmplă acolo. Cum se întâmplă. Da, aș întoarce ochii de la lume pentru un timp, dacă aș putea să-mi contemplu cutia craniană.

Seară. Şi încă o dată seară. Atât.

23 ianuarie

Aseară, o emisiune despre Alin Gheorghiu. Doamne, câte amintiri am cu el. Veri întregi petrecute cu el, cu Anamaria, cu Gina Patrichi, cu Victor Anagnoste, cu ai mei etc. Dar cea mai tare amintire e în

atelierul lui, un fel de altar luminos, când mi-a făcut portretul. Aveam vreo 14 ani. Şi multe lucruri am uitat, dar cele trei ședințe de pozat la Alin nu se pot uita niciodată. Mi-a deschis ușa atelierului el, Alin, cel pe care-l știam de pe la opt ani, același, boier, înalt, slab, foarte rasat, frumos. Ne-am pupat și totul a fost normal până a luat pensula în mână și, din spatele șevaletului, s-a uitat la mine. Nu, nu voi uita ochii aceia niciodată. Intensitatea și gravitatea lor m-au țintuit pe scaun cu răsuflarea tăiată. A-i poza lui Alin nu era numai o mare onoare, ci și un privilegiu. Ba chiar o inițiere. Sunt oarecum nedumerită de comentariile asupra operei lui, care, toate, vorbesc întâi de formă. Pentru mine Alin a fost un devorator de esență. Nu mi-a desenat ochii, a desenat ceea ce e după ei. Din tabloul albastru al lui Alin, mă privește Oana de la 14 ani cu complexele ei, cu bucuria ei. Poate de aceea, când am văzut portretul atunci, am avut o reacție ciudată. Nu m-am plăcut deloc. Alin a zâmbit și mi-a spus: „Ai răbdare, o să-ți placă cu timpul.“ Așa e, Alin, și-ți mulțumesc.

Am fost la înmormântarea lui pe un ger cumplit, am stat într-un colț. Am sărutat-o pe Anamaria. Singurul gând care mi-a trecut prin cap a fost că a plecat un mare boier al spiritului. Nu știu dacă i-au plăcut salvele de armă trase la mormântul lui. Dar mie mi s-a părut normal și frumos. Unui asemenea spirit trebuie să-i prezinți onorul – barem în ultima clipă. Unul din spiritele cele mai libere pe care le-am cunoscut.

Erau un cuplu fabulos, Anamaria și Alin. Ca și Gina cu Victor Anagnoste. Oameni frumoși.

Ultima oară l-am văzut pe Alin la parastasul Ginei, acum vreo trei ani. Am stat lângă el cu mama și am râs toată seara. N-am vorbit niciodată ceva serios cu Alin. Dar știu că ne înțelegeam din priviri și tare drag ne mai era. Era între noi un fel de complicitate amuzată.

Iar pe Anamaria am văzut-o ultima oară la înmormântarea lui Alin. Rar am văzut o femeie atât de frumoasă prin demnitatea tăcută a suferinței. Mama a fost așa la plecarea tatei – chintesență de durere fără lacrimi. În tăcere neagră.

Peron de gară. Am 22–23 de ani, sunt în Spania cu Gigi Dinică și Andrei Blaier. Invitați la un festival de film cu *Râdeți ca-n viață* al lui Andrei. Noapte. Toată lumea doarme. Trenul oprit în gară. Deschid geamul și mă reazem de el cu coatele. Pe peron, vreo trei persoane. Ochii îmi rămân fixați în ochii unui băiat de vârsta mea. Stăm absolut nemișcați și, timp de câteva minute, cinci–șase, trăim probabil cea mai mare îndrăgostire din viața noastră. Trenul pleacă încet, nu schițăm nici un gest. Ne uităm unul la altul până nu ne mai zărim. Ştim că nu ne vom mai vedea niciodată. Închid ochii, barem să-i păstrez imaginea pe retină.

Nu-mi mai aduc aminte decât de întâmplare și mai ales de fularul lui gri. Ochii i-am pierdut.

Habar n-am de ce am scris asta acum. Doar că, dintro-dată, mi-a apărut imaginea în fața ochilor. Peronul de gară și băiatul cu fular. Sau fularul cu băiat.

New York. Am fost acolo de două ori. Reacții diferite printre colegi. Unii se închid în camere și se simt zdrobiți de verticala orașului. Alții se simt mândri că fac parte din specia care a ridicat această minune, din specia *om*. E cazul meu. Noaptea nu dorm și mă uit afară din zgârie-norul din Manhattan, mă uit la oraș, pur și simplu. Şi sunt fericită și mândră că există pe pământ așa ceva. Manhattanul te poate calcă în picioare sau te poate ridica la înălțimea lui – numai privindu-l. Din nou, totul depinde de tine. Te poate închide în tine sau te poate deschide spre lume.

Cum să te simți zdrobit de o verticală? Numai orizontala te poate zdrobi. Pe verticală te poți cățăra, pe orizontală doar te târâi.

Dacă ții o cruce în mână și te uiți prin ea la cer, universul se împarte în patru.

29 ianuarie 2003

Şi a fost ziua mea.

Îmi trece prin cap că ar trebui să mă las de fumat: nu pentru sănătate, ci pentru că îmi afum îngerul.

Audrey Hepburn. „Dacă ai nevoie de o mână de ajutor, o vei găsi la capetele brațelor tale. Cu timpul vei înțelege că ai două mâini. Una pentru tine, alta ca să-i ajuți pe ceilalți.“

Mi-am pus o imagine pe ecranul computerului. Sunt foarte mândră.

4 februarie 2003

Ajungem să semănăm cu realitatea înspre care ne îndreptăm spiritul.

Clovnul alb al lui Corneliu Baba. Toate liniile parcă se afundă în pământ. Mingea de lângă el: inutilă și tristă. Doar ochii mai cutează să privească ușor spre sus. Parcă mi-ar spune: „Păcat. Nimeni n-a înțeles nimic și am obosit să mai sper.“

Elveția, Verscio. Un orășel cu străzi de piatră foarte înguste. Suntem invitați cu *Je m'en vais*. Ştim doar că aici s-a născut și trăiește unul din cei mai mari clovni din lume, Dimitri. Suntem luați de la gară de o mașină minusculă. Înțelegem mai târziu că nici o altă mașină nu ar încăpea pe străduțele orașului. Afișul ne așteaptă pe o clădire veche din piatră. E școala de clovni Dimitri. Intrăm într-o curte interioară, superbă. Răcoare. Primul lucru: vrem să vedem teatrul. Suntem întrebați care sală. Amândouă. Vedem întâi sala mare, unde vom juca. Apoi sala mică. Acolo unde a început prima oară Dimitri să joace spectacole de mimă. Coborâm pe trepte de piatră și ajungem în cea mai mică sală de teatru pe care am văzut-o vreodată. Sunt vreo 30 de scaune înghesuite, care toate privesc spre scenă. Scenă nu există. Există doar o firidă săpată în stâncă, de înălțimea unui om și, poate, de un metru lățime. Atât. Pe scena asta a început Dimitri, legenda Dimitri. Şi tot aici juca atunci când se întorcea din marile turnee internaționale. Se întorcea mereu la scena din stâncă. Juca pentru sătenii lui.

Suntem cazați în două cămăruțe cu obloane de lemn și cu miros de cărți. Peste tot, numai cărți despre marii clovni ai lumii. Vreo 30 sunt despre el. Vreo 20 sunt scrise de el. Mai e și Peter Brook, și Stanislavski, și Barba, și…

Deschid oblonul. Străduța care ne-a adus până aici se cațără pe muntele din fața noastră. Un aer bun și plin. Noaptea nu dorm. Răsfoiesc cărți și mă mir și mă înspăimânt de cutezanța de a juca mâine, în fața unor oameni care studiază arta clovnului, un clovn.

Suntem în culise și ni se spune că Dimitri e în sală.

Doamne!

Aplauze. Bravo. Ieșim timid din teatru și în curtea interioară ne așteaptă în mijloc, cu brațele deschise, Dimitri. Ne strângem în brațe cu un sentiment de regăsire. Stăm sub o umbrelă la masă până la ora unu și tot vorbim. Are fața modelată de Dumnezeu și de viață special pentru a fi clovn. Doamne, ce spirit, ce ochi. Albaștri și de-a râsul plânsul. Aș fi vrut să-l cunoască toți actorii care susțin că modestia artistului e o cochetărie.

Vorbim despre Brâncuși, elefanți și suflet. Îl adora pe Brâncuși. La despărțire, ne spune că ne mulțumește pentru spectacol și că, deși noi n-am studiat arta clovnului, suntem totuși clovni. Pentru că avem suflet de clovni. Se îndepărtează de noi și, înainte de a ieși pe ușă, se întoarce preț de o secundă și ne face un mers de clovn trist, delicat, salutându-ne cu mâna dreaptă. Am rămas cu ochii în lacrimi minute în șir, uitându-mă la cadrul gol al ușii. Da, asta ar trebui să fie imaginea fiecărui actor când pleacă. Am văzut în cadrul unei uși o esență de suflet de artist. Am fost așa de fericită că doar pentru noi a existat acea secundă. Ce privilegiu!

Urcăm treptele de piatră, mulțumindu-i lui Dumnezeu.

În pat adorm cu greu și visez baloane și lei, elefanți și clovni triști și veseli. Şi copii fericiți.

În nici un alt loc nu mi s-a mai părut piatra caldă.

Şi pentru că este un loc de care m-am îndrăgostit, ne-am mai revăzut. Ne-au chemat și a doua oară, peste un an. Şi în martie anul ăsta din nou, cu alt spectacol.

Brâncuși înghesuit într-un album s-a transformat în cadou de visare pentru Dimitri.

În firida din stâncă, piatra era moale și aerul vibra.

5 februarie 2003

Ceață.

6 februarie 2003

Aseară, Bucureștiul mirosea a gară. Sunt astfel de seri. Mai târziu a început să plouă. Stropii care cădeau pe sita acoperișului. Senzația că ești la adăpost și ferită de orice.

Astăzi e frumos și liniște, nici n-ai spune că miroase oarecum în lume a război. Ferească-ne bunul Dumnezeu.

Tot aseară, m-am uitat la o emisiune cu titlul *Teatru*. Nu știu de ce, mi se pare total anacronic să vorbim despre teatru acum. Poate că m-am distanțat eu și caut altceva sau altcum.

E bine să te distanțezi puțin din când în când, să realizezi că pe lume nu există numai artiști și fenomenul teatral sau cinematografic. E bine să trăiești din când în când pur și simplu – și să vezi oamenii din jurul tău.

Un secol dement și fugar. Un secol care ne pune pe toți la încercare. Iar testele trebuie trecute repede, că vin altele și altele…

Emisiune pe CNN despre cât e de profitabil în timpuri de recesiune mondială să investești în artă. *No comment.*

Îmi simt inima. Parcă e pe arcuri.

Seara, în pat, înainte de a adormi, lenea de a-ți face încă o dată cruce. Şi apoi, rușinea care mă cuprinde în fiecare seară. Rușinea și certitudinea profundă *că mă vede*. Şi de-abia atunci mâna care pleacă în semnul crucii… Ce rușine.

Aseară, când ploua, gândul că poate o fărâmă din sufletul celor șapte astronauți care au explodat în cer îmi bate în geam, dintr-un strop de ploaie.

Am o incredibilă fugă de ceea ce înseamnă viață socială. Paradoxal pentru un actor. Dacă aș putea doar să joc pe scenă și apoi să mă închid în lumea mea, aș fi fericită. Şi chiar asta fac, pe cât e cu

putință.

Ştire: se fură crucile de la Săpânța. Sfatul primarului: oamenii să-și ia crucile acasă.

Se fură tot. Suflete, idei, imagini, case și mașini. Şi acum, cruci. Ar fi interesant un bazar unde ne-am putea recupera toate lucrurile astea, inclusiv anii furați. Oare în ce monedă s-ar vinde toate astea – în euro, dolari sau lei? Cam cât ar costa speranțele noastre sau visele noastre furate? Mi-ar plăcea un astfel de bazar colorat. Acolo să vezi cumpărături! Mi-aș încărca două plase de plastic. Le-aș duce acasă și le-aș închide sub zeci de lacăte, să le păstrez bine. Numai că la ce ar folosi, toate închise la mine în debara, fără să le dau drumul în lume? Mai bine le-aș da de pomană cuiva. Poate că cineva are nevoie de toate ideile și visele și anii mei furați. Da, le-aș da de pomană. Dar să nu-mi fie furate.

M-aș plimba prin bazarul ăsta colorat în fiecare duminică, pe soare. N-aș putea cumpăra decât ce-am pierdut eu. Mi-aș căuta, de exemplu, visele *de bine* printre cercei și mărunțișuri, printre pagini vechi de carte sau în bujia asta înfundată. Visele mele se ascund, de teamă. Speranțele trebuie să le caut în maldăre de ciorapi sau la standul de blănuri vechi, mâncate de molii. Speranțele mele sunt obsedate să nu le fie frig și caută căldură.

Anii – habar n-am unde să-i caut. S-au așezat la coadă undeva. Doamne, ce zi superbă și caldă! Mă plimb prin bazar și mă uit la toate tarabele care-și așteaptă cumpărătorii. Milioane de vise, de speranțe, de ani care vor să se întoarcă la stăpânii lor. Mă plimb în soare cu două pungi de plastic, deocamdată goale, și caut. Lumea în jurul meu zâmbește și caută și ea. Dar totul e fără încrâncenare. Căci suntem fericiți că s-a deschis Bazarul! De nu vom găsi azi, ne vom întoarce duminica viitoare. Preţurile sunt minime. Poți să-ți iei un vis înapoi aproape pe nimic. Trebuie să dai numai un an–doi. Anul e singura monedă acceptată.

Să ai o autostradă în față. Soare. Un cal, nu o mașină, și libertatea de-a goni în galop spre soare. Libertatea e să ai voie s-o iei prin câmpul verde din dreapta sau din stânga. Libertatea e să părăsești autostrada. Să sari peste garduri și îngrădiri și să alergi cu un cal liber pe iarbă.

Nu există animal mai dumnezeiesc decât calul. Cred că într-o seară Dumnezeu a adormit și a visat un vis superb. Da, calul trebuie să fie un vis al lui Dumnezeu.

De ce când vedem ceva frumos tragem aer în piept mai vârtos decât de obicei? De ce?

E incredibil cum trăim într-o realitate plină de mărunțișuri și prostii și trecem liniștiți pe lângă altă realitate, care e adevărul. E incredibil cum ne împrăștiem, ca o explozie, în neesență.

E incredibil cât de rar ne uităm la cer sau la firele de iarbă… Am senzația că fac filozofie de un ban jumate… Poate e chiar așa. Dar nu mi-e rușine. Sunt gândurile mele. Ce contează că valorează un ban jumate? Oricum ajung în bazar și le pot răscumpăra cu un an–doi.

De ce nu se predă în școli materia „cum să învățăm să înțelegem“? Învățăm tot felul de prostii, numai cum să înțelegem ce învățăm nu ni se predă. Studiem procesul de învățare, nu de înțelegere. Dar, chiar dacă am înțelege tot, nu toate ne-ar folosi. Şi totuși ce bine ar fi să înțelegem, să ne înțelegem.

A apărut un nou virus informatic, foarte periculos. Face ocolul planetei în zece minute și distruge tot. Se caută un antidot. Mă întreb câți viruși mentali există, care încurcă toate fișierele creierului nostru și șterg informații. Şi oare caută cineva antidotul la virușii mentali?

Mi se pare extraordinar să pot să-mi arunc instantaneu un gând, de exemplu, în ocean. Îl arunc pur și simplu și face bâldâbâc chiar acum în mijlocul Oceanului Pacific. Îl văd cum se scufundă. Va rămâne pentru eternitate pe fundul oceanului. Era un gând de neizbândă. Acum e acolo jos, sub ape. Ce bine.

Şi tot așa, dacă ai nevoie de gânduri bune, nu trebuie decât să ai o plasă de prins fluturi și să stai cu ea ridicată spre cer. Trebuie să închizi ochii și să-l rogi pe îngerul tău păzitor să-și cheme prietenii. Ai să simți plasa plină de gânduri bune. Nu căuta să le vezi. Nu poți, întâi trebuie iubite și hrănite.

Iar înainte de a le vedea, trebuie neapărat să mulțumești frumos că au venit în plasa ta. Nu le păstra doar pentru tine. Bucură-te de ele și dă-le drumul imediat să se ducă și la alții. Şi mai ales trebuie să adaugi și tu vreo două–trei gânduri bune de la tine. Trebuie să le dai drumul dimineața, la răsărit de soare, după ce te-ai spălat pe față și pe suflet cu rouă. Scoți încetișor plasa de fluturi afară și o lași acolo. Vor pleca încet și ușor. Nu trebuie să te uiți. Nu le plac despărțirile. Şi în orice caz data viitoare, când vei ridica plasa de fluturi, vor reveni.

Poftă bună de gânduri bune!

Amélie. Da. Da.

De ce să te încrâncenezi să vezi ce se vede oricum, în loc să cauți să vezi nevăzutul?

În loc să mă uit ca hipnotizată la cutia numită televizor, mai bine m-aș uita pe geamul meu oval care dă spre cer. Spectacolul e mult mai viu și interesant. Uite norii, uite-i cum tot trec… Oricum înveți mai mult din trecerea unui nor decât din emisiunile făcute doar ca să rămâi cu creierul liniștit și gol. Da, televiziunea a devenit pe tot globul cel mai folosit detergent. Nu-i zice nici Ariel, nici Omo, ci pur și simplu televiziune. Detergentul televiziune vă lasă creierele curate și mirosind plăcut. Folosiți cu încredere. Spală tot.

Urăsc plasticul. Cum ar fi un oraș cu oameni din plastic, cu străzi, mașini, case, pomi – totul din plastic? Un soare și două luni din plastic. Şi doar un magazin prăfuit, având în vitrină un singur exponat: un om. Viu.

7 februarie

Chestii-trestii.

8 februarie

Trestii, chestii.

15 februarie

Am un monitor genial, sunt așa de bucuroasă!

16 februarie

Ora 2 noaptea. Am un monitor genial. Sunt fericită și noapte bună!

16 februarie

Ora 15.58 și atât.

22.22. Oamenii își cumpără măști de gaze. Oamenii inventează cravate și eșarfe anti-antrax. Oamenii vorbesc despre război și atacuri nucleare. Cuvintele cel mai des folosite: criză, tragedie, ONU, Bush, proteste, recesiune, război, pace, atac, petrol. Imaginile de la televizor arată sute de mii, milioane de furnici care au ieșit pe străzi să strige că vor să trăiască. Alte milioane de furnici albe se roagă la Mecca, vremea e anunțată ca fiind dură. Se anunță vremea la Bagdad. E prima oară când lumea e interesată dacă e soare sau nu, dacă e frig sau nu la… Bagdad.

Închid televizorul și dau drumul la radio. Un pian care urcă, parcă, sonor o scară.

Mă tot minunez cum pot sta aici, în chilia mea, parcă ruptă de lume și în același timp…

Tot globul e debusolat și speriat pentru că nu se știe încotro se îndreaptă. Dar cine recunoaște? Şi ce-ar fi dacă am recunoaște? Mai bine așa, ne vedem de viața noastră și o să vedem ce iese.

Foarte multă lume scrie cărți. Asta înseamnă că foarte multă lume nu mai muncește. Serios. Eu m-am apucat de „scris“ pentru că am avut mult timp liber. Şi ce bine e să mai stai de vorbă cu tine și să poți privi realitatea din jurul tău ca la… teatru. Da, de fapt am trecut și eu în sală de pe scenă. Mult mai relaxant și în același timp mai chinuitor. Dar parcă înveți mai multe despre tine stând în sală și privind. Sunt un spectator bun, mă doare povestea pe care o văd, nu judec actorii, aș vrea doar ca spectacolul să aibă happy-end. Toți avem nevoie, tot timpul, în tot, de happy-end.

Oscarul va fi câștigat anul ăsta de un musical.

În topurile muzicale câștigă loc melodiile calde și de suflet.

În teatre oamenii se întorc la comedii și la frumos.

Asta în lumea largă. La noi va mai dura, noi de-abia facem experimentele pe care alții le-au parcurs de ani și ani. Aici, la noi acasă, noi vorbim de agresivitate și de estetica urâtului, de probleme sociale, de violență și de mahalalele sufletului uman. Aici, la noi, artiștii vorbesc de ce-i doare și îi supără. E normal. Dar e păcat. Totul se întâmplă pe timpul meu, al nostru. Ar trebui să vorbească mai ales despre ce au nevoie și, la rândul lor, să vadă și să trăiască. Dacă tot pot să văd la TV războiul în direct, cele mai atroce crime de pe suprafața pământului etc. Dacă mă duc la teatru înseamnă că sunt în căutarea a *altceva*… Coșmarul îl trăim, nu trebuie băgat și în teatru.

Teatrele coboară în pivnițe și subsoluri, în spații neconvenționale, teatrul se ascunde sau e băgat sub pământ, de fapt, din lipsă de fonduri. Întrebați orice actor sau om de teatru care joacă sub pământ dacă n-ar prefera un teatru mare, frumos și elegant. Dacă răspunde nu înseamnă că ori minte, ori are până în 24 de ani.

În Elveția teatrele mici sunt sub pământ pentru că nu mai aveau loc la suprafață, în soare, de marile teatre. Oamenii din satele de-acolo, tocmai pentru că au avut un trai bogat, s-au gândit că au nevoie și de teatru – și atunci unde s-a putut, în grajduri, beciuri, garaje, au făcut teatre.

Ideea e că ori din sărăcie, ori din bogăție mai există oameni care construiesc teatre. E bine.

De fapt, e foarte bine să avem sub pământ teatre, în loc de buncăre și de adăposturi. Ce vis frumos… Cam câte buncăre or fi în București care ar putea fi transformate în teatre?

Doamne, ce imagine am avut. Să fii pe scenă, să joci și, când te uiți în sală, să vezi mulțimea de oameni cu măști de gaze pe față.

Vântul parcă zbiară.

Am jucat o singură dată, în Elveția, într-o biserică care fusese transformată în teatru. Exista un sentiment de profanare. Teatrul e lumesc. Am avut un sentiment straniu. Aș fi preferat ca spațiul acela să fi rămas biserică.

Ciudată senzație. Jucam spectacolul și nu mă puteam abține să nu mă gândesc că acolo s-au rugat oameni, că acolo, în pereții clădirii, au rămas speranțele lor. Nu, bisericile trebuie să rămână biserici.

Când am plecat de acolo, seara, în pat, m-am rugat lui Dumnezeu să mă ierte.

17 februarie 2003

Vorbesc cu Copel Moscu la telefon și-mi explică foarte serios că a aflat că există nădragi de Vrancea. Care sunt mult mai buni decât nădragii de Bihor sau de Moldova.

Dacă aș fi câștigat la loto, le-aș fi dat bani lui Bose și Moscu să facă film. Nu împreună.

Ascult Andrieș din anul 1984. Sunt brusc la Piatra Neamț, în ’84. Ce frumusețe de perioadă. Văd numai un aer proaspăt. Mult soare în garsonieră și Andrieș care cântă la pick-up. Claudiu Istodor, care îmi dă în fața teatrului drept cadou, înainte de a semna angajarea, un ghiveci cu o plantă, căci flori nu se găseau. Mă văd urcând treptele teatrului cu bagajele după mine și cu ghiveciul în mână.

Mai văd cum pe ușa garsonierei era deja o plăcuță scrisă *Oana Pellea* și cum, când am deschis ușa, mă așteptau Costică Ghenescu cu Oana Birău și Gelu și Avram Birău – cu pâine și cu sare.

Ce frumusețe de timp. Mâncam cartofi prăjiți și pâine cu bulion în ulei, visam și trăiam parcă mai palpabil visele. Trei ani de prietenie, de muncă și de trăit curat.

Drumuri cu trenul, iarna, de câte 12 ore. Cu zăpadă în vagon, într-un frig atroce… ei și? Totul era simplu și la picioarele anilor mei.

Nopți singură spre casă la două noaptea, în zăpadă, de la gară spre garsonieră. Scârțâit. Ştiu cum treceam printre blocurile care dormeau și mă gândeam și credeam că sunt responsabilă pentru ceea ce visează oamenii noaptea. Credeam că un artist poate transforma un coșmar într-un vis frumos. Şi culmea – cred asta în continuare.

Primăvara, fanfara cânta în foișor. Duminica, lumea se îmbrăca frumos și se plimba prin centru.

Provincia e la o scară mai umană decât marile orașe.

Ne spuneam bună ziua pe stradă. Necunoscându-ne.

Un timp în care tot cerul era al meu.

Timpul ăsta are un gust dulce și miros de tei.

„Dar nu l-aș da pe azi pentru mâine“, zice Andrieș. Nici eu.

Nici pentru ieri.

18 februarie 2003

Mă uit la ședința ONU, la TV, mă uit și mă gândesc că omenirea zilele astea seamănă foarte tare cu Mârțu.

Mârțu e pisicul meu, un pisic obez, are 12 ani și singura lui grijă e să mănânce cât mai mult și să doarmă cât mai mult. Când Mârțu se duce la *petit coin*, nu pentru pișu, după ce își termină treaba începe repede să ascundă ce-a făcut. Mârțu e foarte neîndemânatic și atunci singurul rezultat e că se mâzgălește tot.

Așa și noi. Mă uit la TV cum omenirea vrea să ascundă toate greșelile pe care le-a făcut și le face, iar rezultatul e că ne-am mânjit toți și acum tare miroase…

Pe banca dintr-o stație de autobuz, o cerșetoare. Cam 50 de ani, dar de unde poți ști? Murdară,

înfrigurată, cu un fes strâmb pe creștet. Un palton ponosit și obosit la fel ca ea. E ora 13, e amețită de băutură ieftină. Fumează și vorbește cu voce tare, singură. Vorbește perfect în engleză și franceză. Doamne, cum s-o fi întors pagina vieții ei?

În piață, printre salate înghețate și ananași de 250 000 lei, un scandal pe cinste. Mă gândesc o clipă la Caragiale și *La Moși*. Da, aici jos la noi, doi și cu doi fac tot patru boi. Aici la noi nu s-a schimbat aproape nimic. E de rău… E de bine.

Noaptea, în pat, am fiori reci pe spate.

Ghetele mele, cumpărate de la Paris de pe Champs- Élysées, azi, în piața Amzei, m-au înjurat. Cică vor înapoi, că acolo e curat. Snobism.

Seara

Mă gândesc că Hollywoodul, mașina de făcut vise, a scris de fapt de mult istoria omenirii.

Ascult jazz, mi-e bine și parcă mi-e rușine de asta. Da, coșmarul e atât de atroce peste tot, încât, atunci când mi-e bine, sigur că mulțumesc Domnului, dar mă încearcă și o vagă senzație de rușine.

O prietenă îmi spune despre o altă prietenă că e îngrijorată pentru ea. Sigur nu este bine, căci mesajele venite pe internet de la ea sunt *philosophie mistique*. Nu e o bârfă, e sincer îngrijorată. Concluzia certă e că prietena noastră comună e într-o criză.

Şi realizez în ce lume și timp întoarse pe dos trăim. Am ajuns ca doar atunci când traversăm o criză sau o depresie să ne gândim cu adevărat la lucrurile importante. Parcă n-ar trebui să fie așa. I-am răspuns prietenei mele că poate, din contră, poate de-abia acum se simte bine…

Ce complicate sunt discuțiile astea care încep cu am auzit de la o prietenă că ar fi spus despre altă prietenă… Nu-mi plac.

Recunosc că sunt foarte nefemeie în privința asta. Nu, nu-mi place să bârfesc. Am constatat că nu face bine la sănătate. Pur și simplu.

Odată, la teatru, am auzit prin țeava de la calorifer cum eram desființată. Cabina mea era sus, iar jos erau colegele și chiar prietenele mele. Eram pe scaun la masa de machiaj, singură în cabină. Dintr-odată, mi-am dat seama că caloriferul mă înjura strașnic. O clipă am avut senzația că nu e bine ce se întâmplă cu mine, de am început să aud voci… M-am apropiat de calorifer, care era foarte „supărat" pe mine, și mi-am dat seama că prin țeavă venea sunetul. Liniștită, am coborât scările și le-am rugat pe fetele din cabina de jos să aleagă: ori să vorbească despre altceva, ori să cheme pe cineva să repare caloriferul, că se aude tot în cabina mea. N-am așteptat nici o replică și am plecat în culise. Acolo era liniște. Am intrat în scenă.

Toate episoadele de genul ăsta din teatru au existat și vor exista întotdeauna. Le cunosc și m-am obișnuit cu ele de când băteam culisele, începând de pe la cinci ani, când tata mă lua cu el la teatru, împotriva voinței mele. Atunci auzeam cum era comentat *el* de colegi.

Mulțumesc lui Dumnezeu că am înțeles că și asta face parte din ceea ce se numește lumea teatrului.

Întâmplarea cu caloriferul mă va amuza toată viața. Iar fetele din cabina de jos mi-au fost și îmi sunt foarte dragi. Nu ne-am văzut de mult și mi-e puțin dor de ele. Nu, nu e ipocrizie. Chiar mi-e dor. Doar împreună cu ele am trăit, am plâns și am râs pe scenă. Poți auzi mii de calorifere înjurându-te, ce ai trăit împreună cu cineva pe scenă nu se șterge niciodată. Ba mai mult, te leagă pe viață de oamenii cu care ai împărțit minunea.

Nu, cine n-a pus piciorul pe scenă nu poate înțelege lumea teatrului. Nu se poate explica sau descrie. E pur și simplu altă lume.

Văzute pe monitor, cuvintele par foarte dure. Dar spun un adevăr.

E o lume foarte frumoasă, cu toate „culisele ei". Şi depinde și de tine unde te uiți. În întunericul

mlaștinii sau la nuferii care plutesc.

(Foarte poetic, aproape kitsch. Ce contează, e kitschul meu. Fac ce vreau cu el.)

Cred că sunt cam obosită. Noapte bună. Mai bine.

Mi-e dor de Fellini.

Mă obsedează incredibila reclamă cu „Dacă părul meu ar fi o persoană…“ Absolut incredibilă, mai jos nu se poate. (Ba poate că se poate.)

Am spus noapte bună.

19 februarie 2003

Astăzi s-a născut Brâncuși. „La multe eternități, meștere.“

Mă uit în oglindă, pe lângă computer, și mă gândesc că tare ne-a iubit Dumnezeu. Dacă în loc de nas, în mijlocul feței, ne-ar fi pus o ureche?

Neplăcut. Da, dar atunci Picasso ne-ar fi trântit un nas în mijlocul feței și pentru noi asta ar fi fost un șoc. Normalitatea ar fi fost urechea în mijlocul feței, nu nasul.

Nu-mi place metalul ca material de construcție. Îmi place lemnul. Are miros, are viață și are istorie. Îți spune o poveste. Ce poveste îți poate spune metalul? Mă uit la masa de lemn la care sunt și mă gândesc câte păsări s-or fi odihnit pe copacul din care e făcută? Şi câte cântece o fi ascultat? De câte ori o fi înflorit?

Nu știu când au apărut ochelarii de soare. În ce an? În orice caz, atunci a fost un moment important de involuție a omenirii. S-a spus că s-au inventat pentru protecție solară. Nu cred. Da, pentru protecție, dar nu de soare. Purtăm ochelari ca să ascundem ce gândim, ca să vedem, dar să nu fim „citiți“. Sunt buni ochelarii de soare. Şi eu port, numai că nu pot scăpa de sentimentul de tristețe. Nu știu de ce. Parcă trișez. Şi atunci, când îi port, mă uit peste ei. Mi-e greu să mă uit prin ochelari de soare în ochii oamenilor. E un schimb inegal. E ca și cum umblu camuflată. De fapt, umblăm în spatele ochelarilor de soare. De ce oare oamenii simt nevoia să umble ascunși după ceva?

La cai se pun ochelari pentru că au unghiul de vedere foarte larg. Se pun pentru că altfel se sperie de ce văd.

Am fost la un concurs hipic de obstacole. A vedea ochii cailor când sar la obstacol. Ochii mari, umezi și speriați. Caii ne văd mult mai mari decât suntem cu adevărat. Văd totul mărit. Aș vrea odată să pot vedea și eu totul mărit. Probabil că atunci mi-ar fi frică de gândacul lui Kafka.

20 februarie 2003

Ieri a fost primăvară până la ora 13. După, a nins cu soare. Seara, ger. Pe toate ecranele, avioane și comentarii de război.

Ieri și azi am stat toată ziua în pod. Printre poze de familie din 1901, caricaturi făcute de străbunicul Gigi și cărți vechi. Când nu-mi place prezentul, intru în pod. Acolo e alt timp și mult mai frumos, chiar dacă e prăfuit.

În taxi, prietenul meu, șoferul Cristi se plânge: Ce vreme tâmpită! Îi răspund: Lasă, bine barem că avem vreme.

Seara

Andrieș cântă despre cineva din Bagdad. În bibliotecă, Nichita are coperțile rupte.

Câteodată am senzația că sunt mai înaltă. E ca și când aș privi cu câțiva centimetri de mai sus. Invers nu mi se întâmplă niciodată. Cum ar fi să văd de la nivelul genunchilor? Ce înaltă mi s-ar părea biblioteca! Așa privește Tutu, cățeaua mea. Ce plictiseală, îmi vede tot timpul gura și nările.

Trebuie să-mi plătesc telefonul mobil.

Când am văzut prima oară în Occident oameni ce păreau să vorbească singuri pe stradă, țin minte că am avut un disconfort. Mi s-a părut groaznic, un semn al singurătății desăvârșit. Între timp, disconfortul s-a transformat în confort. Senzația însă nu a dispărut. E o invazie de tehnologie înspre comunicare care ne duce ușurel spre o noncomunicare perfectă. Sunt oameni care deja vorbesc cu ton de telefon sau de computer. Fără nuanțe, fără sentiment, fără căldură. Sunt eficienți și reci ca o mașină.

Noroc că mai există și altfel de oameni.

Eu cred că, de fapt, există mai multe rase de oameni. Nu numai albi, negri și asiatici. Câteodată întâlnesc entități despre care, ca să le pot numi oameni, trebuie să mă gândesc că fac parte din altă rasă decât mine.

23 februarie 2003

Aseară, în direct, premiile César. Neputința de a scăpa de gustul acru de război iminent.

Astăzi, senzația clară că soarele mă mângâie.

24 februarie 2003

Emisiune la TV Cultural în direct. Reîntâlnire cu Geo Visu. Doamne, câte am parcurs împreună. Şi frumoase. Am câțiva frați și câteva surori, datorită meseriei. Asta e ceva.

Reîntoarsă acasă, mama îmi spune: „Mi-a fost dor de tine.“ Niciodată, nimeni nu mi-a spus ceva mai frumos.

Ora 2.39

Imposibil să dorm. La Dinescu: „Costică, știi ce e NATO?“ Costică răspunde râzând: „Da. Uniunea Europeană a Statelor Unite ale Americii.“

Am lăsat spațiu liber. Numai pagina albă mai poate exprima ceva după replica lui Costică.

Câți Costici or exista pe lume?

26 februarie 2003

O furnică se uită în sus la un gândac
Un gândac se uită în sus la un șoarece
Un șoarece se uită în sus la o pisică
O pisică se uită în sus la un câine
Un câine se uită în sus la un cal
Un cal se uită în sus la un elefant
Eu mă uit în sus la Dumnezeu
Dumnezeu se uită în jos la noi toți
Dar în sus?

Am făcut un tort greșit. Mă obsedează că stă rușinat în frigider. O să ne prefacem cu toții că e foarte bun. Va fi un chin, mai bine îl arunc. Ce soartă de tort. De câte ori trec pe lângă frigider, mă stresează.

Am mâncat din el la prânz. E foarte bun…

Toți oamenii de calitate se plâng de nefolosință. Se plâng că vremea trece și nimeni nu are nevoie de ei. E un mare păcat al societății românești să facă oamenii să se simtă în plus. Tot societatea e în pierdere. Ei, fiind de calitate, își vor găsi drumul interior și vor răzbi oricum. Da' păcat de amăreală. Păcat de gustul de inutil. Păcat de anii care trec.

Sunt întrebată dacă simt că suntem o generație sacrificată. Străbunicii au fost sacrificați, bunicii au fost sacrificați, părinții au fost sacrificați și acum e rândul nostru. Totul e ca cei care vin după noi să nu mai fie sacrificați. Să sperăm. Oricum, toți din spatele nostru au sperat la rândul lor ca nouă să nu ni se întâmple. Şi totuși s-a întâmplat. Dar să sperăm.

Am senzația acută că totul e într-o schimbare majoră. Lumea e parcă în balans pe un scrânciob. Parcă stăm toți pe puntea unui vas în furtună. Totul se reduce la a-ți menține echilibrul. La toți ne e rău, toți vomităm peste bord și ne spunem unul altuia că va fi bine. Nu, trebuie să recunoaștem adevărul: avem rău de… lume.

Vasul ăsta numit lume stă în mijlocul furtunii și așteaptă să fie bine.

N-ai ce face, trebuie să aștepți să treacă furtuna. Așteptăm. Da' așteptarea fără rugă e degeaba. Stăm pe punte, așteptăm și ne rugăm. Am încercat toate soluțiile, dar mă tem că nu există nici una.

Așa că stăm liniștiți, în panică maximă, și așteptăm rugându-ne. Mai putem să facem ceva: să încercăm să ne dăm curaj și să-i ajutăm pe cei de lângă noi. Când ajuți pe cineva, timpul trece altfel. Ai un scop și uiți că și tu ești pe aceeași punte ruptă de vas.

Oamenii ard pe străzi steaguri. Plimbă păpuși Bush sau Chirac și le dau foc. Oamenii se dezbracă și scriu cu corpurile lor NO WAR. Oamenii urlă și se bat între ei, se jignesc și se lovesc. În parlamentele lumii, aleșii se iau la bătaie ca la piață. Săgețile de la bursă sunt când sus, când jos. A nins în Israel. La noi, o zi e primăvară, o zi e iarnă. Iar eu continui să visez că un artist poate schimba lumea. Şi nu e un vis, e o realitate. Dar acum trăim altă realitate, și totuși continui să cred că totul depinde de fiecare dintre noi…

Mă rog lui Dumnezeu să vină ziua când lumea va fi condusă de oameni luminoși și buni. Şi nu de bani mânuiți de oameni proști.

Ce bine că am podul. Deschid ușa și dau de poze vechi, unde toți zâmbesc. În poze nu se vede că unii vor muri în pușcării, că alții vor fi umiliți, că vor pierde totul – și case, și ani. Din poze toți mă privesc zâmbind. Mai sunt cutii cu scrisori de dragoste între bunicii mei, între mama și tata, între străbunicii mei.

În pod totul e încremenit în bine. E bine să ai un pod. Ușa cu yală pe care o deschid e o ușă miraculoasă. Îmi dă voie să intru în altă realitate, în alt timp, în altă civilizație și altă educație. Dantele

rupte așteaptă să fie spălate și refolosite, pozele așteaptă rame frumoase. Şi podul meu așteaptă ca cineva să aibă nevoie de el. Şi m-am hotărât că am eu nevoie de el.

Ştiu că am mai scris despre pod. Ei și? Înseamnă că așa trebuie. Înseamnă că și el, ca și greierele de pe Lună, a devenit prietenul meu. Oricum, inițialele numelui meu (Pellea Oana Daiana) dau POD. Bette Davis spune într-un interviu că e un semn de reușită în viață ca inițialele numelui tău să formeze un cuvânt…

Dacă mă uit la TV nu mai zâmbesc decât dacă văd nou-născuți sau animale pui. E singurul lucru care-mi încălzește ochii.

Şi dacă pământul e o biluță de cristal albastră pe marginea unei mese și vine un tâmpit și îi dă un bobârnac?

Foarte bună întrebarea, Pellea. Da' nu am nici un răspuns. Probabil că biluța cade și se sparge. Logic. Sau poate deja a venit un tâmpit, i-a dat deja un bobârnac și e în cădere. Şi noi nu ne dăm seama. Cum să ne dăm seama când suntem incapabili să ne dăm seama de ceva, orice? Dar poate cade într-un pahar cu apă și atunci nu se sparge și scăpăm.

Mă culc.

Seara

La televizor, Patapievici. Vorbind de azi: „Sunt în alertă." Doamne, Dumnezeule, cum pot inteligența și cultura înnobila și înfrumuseța.

Patapievici e foarte frumos, pentru că e limpede.

Victor Anagnsote, soțul Ginei, e superb pentru că e un boier al spiritului.

Marie-Rose Mociorniță e frumoasă prin demnitate și claritate – e aproape transparentă.

Sau Dan C. Mihăilescu: spirit rar, îmbinare de cer și pământ.

În același timp, cunosc oameni cu trăsături superbe care sunt urâți. Şi asta pentru că pe dinăuntru sunt murdari și îmbâcsiți.

De ce avem mult mai mulți Costici decât Patapievici?

Am mai avut senzația asta față de un om. Era o bătrână ca un semn de întrebare. O chema Constanța. Era o ploaie infernală și frig. Era în fața blocului și m-a rugat s-o las să intre în hol. Am ajutat-o. I-am propus să vină în casă. A urcat treptele încet și, ajunsă în fața ușii, mi-a spus că nu intră. Dacă vreau să-i dau ceva, bine, dar pe hol. Am insistat. Inutil. Când, în pragul ușii, a văzut-o pe mama, a zâmbit și a spus „bine, intru".

De atunci, timp de vreo doi ani, venea din când în când în vizită și ne povestea viața ei. Dumnezeu era prietenul ei. Mâncam împreună duminica și întotdeauna am avut senzația că ne binecuvânta și că ea ne ajuta pe noi, și nu invers.

Constanța avea aproape 80 de ani. Era de la țară, de lângă București. Nu cerșea pe stradă, dar lumea o mai ajuta. Era atât de încovoiată, încât aveai senzația că sărută pământul. Ne aducea cadouri. Ne-a adus un Isus de plastic și o carte de rugăciuni scorojită, pătată și mirosind a mucegai. Între file era o poză de buletin a fiului ei. Am vrut să-i dau poza înapoi, crezând că a uitat-o, și mi-a răspuns că e pentru noi, cadou.

Era cinstită, superbă, foarte, foarte inteligentă și hâtră.

Avea un singur dinte, dar ce pereche de ochi.

Da, cu Constanța aș fi pornit la drum. Mâinile ei arătau ca pământul arat, cu urme de muncă. Era un om care s-a luptat cu pământul și l-a iubit. Era foarte frumoasă în simplitatea și în inteligența ei sclipitoare.

Avea limpezimea lui Patapievici.

Isusul de plastic e la intrare. Are mâna stângă ruptă. Cartea de rugăciuni, pe masa mea. Din când în când, mă uit la poza fiului ei, aprind o lumânare și mi-e foarte dor de ea.

Constanța ar fi găsit o soluție pentru criza mondială sau barem ar fi dat un sfat bun.

M-am oprit din scris și a intrat anunțul de *screen scan*. Sunt multe poze și invitația de a-ți alege o imagine contra cost. Până acum imaginile erau cu flori, animale, natură etc. Astă-seară, trei imagini au fost schimbate. În loc de una cu o insulă în soare, e portretul lui Bush. În loc de pești, e statuia lui Lincoln și în loc de un răsărit de soare e un avion de luptă.

Noapte bună.

27 februarie 2003

Moscu mă asigură că vânzarea cărții e asigurată. Îi obligă pe studenții lui s-o cumpere și, de câte ori va fi oprit de agenți de circulație, le va vinde câte una.

Nu vreau să pedepsesc studenți și agenți de circulație.

Moscu are efecte terapeutice. Moscu face bine la om. Moscu te face să râzi cu lacrimi, și asta e mare lucru.

Excelent tortul…

28 februarie 2003

Tot Moscu îmi propune azi, la ora 9 dimineața, să apară cartea sub pseudonimul Verginica Lupu. Şi îmi explică, foarte serios, că inițiații își vor da seama că e vorba de Virginia Woolf. Sunt total de acord…

Să public ce scriu aici mi se pare o nebunie. Dar îmi și place, și sunt foarte curioasă cine ar putea cumpăra cartea în afară de prietenii mei, și pe cine ar putea interesa… Sunt doar niște gânduri aruncate în lume…

M-am întâlnit cu Franco Zefirelli la o emisiune TV. Florin Călinescu mă prezintă, și el spune, uitându-se în ochii mei: „Ce frumoasă ești.“ Mulțumesc, zâmbind, și mă gândesc ce-l face pe el să mă vadă frumoasă și ce-i face pe alții să mă vadă urâtă. Sau, mai bine zis, ce vede el în mine de mă numește frumoasă și ce văd alții de mă consideră urâtă. Interesantă întrebare.

Premiera *Callas Forever*, filmul lui Zefirelli. Mă întâlnesc cu Adi Pintea și cu excepționala actriță care e Rodica Negrea și îi întreb: „Are cineva nevoie de voi?“ Răspunsul vine cu năduf și durere, și în același glas și zâmbet: *Nu*.

Nu, nimeni nu ne dă de înțeles că ar avea nevoie de noi. Ce bine că nu avem etichete cu termen de expirare. Dacă ar scrie pe noi „De consumat înainte de…“

Noroc că noi mai avem nevoie de noi. Ce nevoie aș mai avea s-o văd pe Rodica Negrea, de exemplu, într-un rol care-i face plăcere! Sau pe Adi.

1 martie

Muzeul Țăranului. Expoziție de Mărțișor. Ce bucurie să vezi oameni tineri talentați și frumoși. Tare frumoși. Ce speranță când vezi tineret care se apleacă spre autentic. *E o speranță*.

Seara

Deschid fereastra și văd un OZN. Repede, iau binoclul lui tata din bibliotecă și mă uit. Da, foarte ciudat, e un OZN pătrat. Mă uit fără binoclu, cu binoclu, inima îmi bate tare… Încet, încet, îmi dau seama că afară e o ceață cumplită și că OZN -ul meu este de fapt o fereastră aprinsă de la un bloc.

De câte ori în viață, când am fost în ceață, mi s-a părut că văd un OZN în loc de o fereastră?

De multe ori.

Nu, nu e bine când e ceață. Dar nici dacă ești prea lucid nu e bine.

3 martie 2003

S-a terminat cu stresul. Am mâncat tot tortul!

Ieri, la teatrul Podul. Urc treptele mai încet decât acum 24 de ani, dar tot cu emoții. Ne primește tot domnul Naum. Ce senzație că totul a rămas nemișcat. Mi s-a părut ciudat că Naum m-a invitat în sală, în primul rând. Cum, nu mai sunt după perdeaua neagră așteptând să înceapă examenul de institut? Îmi vine să spun: „Nu, e o greșeală, domnu’ Naum, eu sunt studenta dumneavoastră, trebuie să mă duc în culise, că începe examenul…“

Se stinge lumina și văd un spectacol viu, deștept, jucat excelent, cu actori tineri și proaspeți. Scris de unul dintre actori, Mimi Brănescu. Bucurie. După spectacol, stăm puțin împreună. Naum e neschimbat, oamenii din jurul lui seamănă leit cu noi acum douăzeci și… de ani. Aceleași speranțe și aceiași ochi visători. Ce bine, parcă totul e înțepenit în timp. La Pod, ceasul a stat de ani și ani. Podul și Naum au rămas același fenomen excepțional. La Pod, aproape de cer, sunt în pereți visele a generații și generații de actori. Şi multe au rămas doar acolo, impregnate în pereți. Ce bine că mai există un astfel de loc. Şi ce bine că sala era plină de tineret de calitate.

De mult nu m-am mai simțit atât de bine la Teatru.

Actorii au început să scrie teatru, scenarii și, iată, cărți. Actorii scriu și e foarte bine. Nimic din ce se întâmplă nu e întâmplător și am certitudinea că tot ce ni se întâmplă este spre cunoașterea noastră și, în final, spre binele nostru.

Stau și mă gândesc câte scenarii și piese de teatru scrise de tineri așteaptă. E păcat că trece timpul, dar de pierdut nu se pierde nimic, totul se transformă (în ce?), nimic nu e degeaba.

M-am oprit din scris și am spălat un geam. Face bine la sănătate.

Mă tot gândesc cum e în avion. Există două momente de adevăr în avion, decolarea și aterizarea. Îmi place să mă uit la oameni în avion. Toți vin importanți, îmbrăcați în social, în convențional. Pornesc motoarele, se leagă centurile și gata, pornim. E spectaculos cum *toți*, când avionul se desprinde de sol, *absolut toți* sunt reduși la uman. Nu mai sunt importanți, nu mai contează funcția sau contul în bancă, nu mai contează culoarea sau nația. Când motoarele se ambalează înainte de decolare, cefele tuturora se încordează. Frica îi reduce pe toți la esență. Când se stinge becul care te anunță că pericolul a trecut și îți poți desface centura, automat toți revin la convenție și „fițe“. Totul se repetă identic la aterizare. În momentele astea de adevăr, toți se roagă, fiecare în felul său. Toți se gândesc la cei pe care-i iubesc. Toți înțeleg că nimic, de fapt, nu e important – decât că ești în viață.

Când coboară din avion sunt ca și cum s-au născut din nou. Stau și mă întreb de ce numai de frică

devenim esență.

Ce păcat că numai frica ne face să gândim esențial și să uităm de toți paraziții din viața noastră.

Sunt fascinată de comportamentul maimuțelor. Mă tot uit la televizor și mă întreb cu ce suntem noi oamenii mai presus. Aceleași interese de a avea, de posesie, de ierarhie, de putere. Același orgoliu. Până și când sunt îndrăgostiți sunt ca noi, până și tandrețea și felul în care își iubesc puii sunt ca ale noastre. Până și gelozia e la fel.

Sigur că noi avem credința, suntem animale religioase. Dar în timpurile pe care le trăim nu cred că mai merităm să ne mândrim că am fi cea mai avansată specie. Nu, nu cred că ne tragem din maimuțe, dar avem toate șansele să coborâm la nivelul lor de evoluție. Sau să urcăm?

Şi totuși, Doamne, ce frumos că exist și ce miracol că-mi dau seama că exist. Mulțam!

Anul trecut, la munte, a fost prima oară când am cosit iarbă. Era rouă dimineața și o coasă stătea rezemată leneș de un copac. M-am apropiat cu sfială și am început să cosesc. Degeaba am stat pe scenă 20 de ani. Emoții mai mari nu cred că am avut în viața mea. E un sentiment atât de bun și curat și esențial. Ce bine e când te întorci la lucrurile simple. E greu de cosit. M-au durut palmele, dar ce bucurie!

Prea ne-am complicat viața și prea o luăm în serios. Mai bine am merge desculți prin iarbă din când în când.

Îi iubesc pe țărani. La un țăran adevărat mă uit cu aceeași venerație cu care mă uit la cercurile de vârstă ale copacilor. Şi mi-e dor de ei.

Aveam un copac în drum spre Bulandra. De câte ori treceam pe lângă el, întindeam fruntea și mă mângâia cu frunzele. Era un copac bun. Ca și când ar exista copaci răi! Nu, era un copac pe care-l întrebam ce mai face și el mă mângâia și știam că-mi răspunde. Mi-e dor de el. O să mai trec să văd ce face.

4 martie 2003

26 de ani de când a plecat Toma. Şi mulți alții. Să-i țină Dumnezeu în palmă…

Am luat telefericul și am coborât. Am ajuns în talpa mea dreaptă. Acolo e cam amorțeală. Da' e bine în talpă. E atât de aproape de pământ, încât e locul cel mai aproape de moarte, de reîntoarcere. Talpa e începutul verticalei, fiind încă orizontală.

Am urcat în genunchi.

Cu cât urci mai mult, cu atât crește orgoliul mai mult. Când ajungi în cap, e jale. De aici, de pe acoperiș, te simți stăpânul lumii. Ar fi bine dacă ar vorbi din când în când capul cu talpa, așa el n-ar lua-o razna. Ar mai ține contactul cu pământul. Așa, capul n-ar uita mirosul pământului.

Dacă întind mâna stângă în sus, ea devine mai orgolioasă. E mai aproape de cer. Mai bine o țin în buzunar.

Până și șarpele blestemat să se târască tinde spre verticală. Din când în când, se ridică spre cer. Toți și toate tind spre verticală. Depinde însă despre ce verticală vorbim. A puterii, a socialului, a credinței? Spiritul nostru n-a rezolvat absolut nimic pe orizontală fără ajutorul verticalei. Numai verticala ne poate salva. Orizontala e un labirint. Ne-am pierdut și ne pierdem în el. Trebuie să ne uităm în sus, la stele sau la Dumnezeu, ca să localizăm unde suntem cu adevărat.

Covorul meu e roșu cu maro și verde.

Afară e urât. E liniște și mă doare capul.

Am un maldăr de cărți de vizită primite de la diverși, pe care nu le-am folosit niciodată. Urăsc cărțile de vizită. Unele dintre ele îți dau speranțe. Ce prostie, să-ți legi speranțele de o carte de vizită!

Speranțele trebuie toate legate între ele, băgate într-o sticlă mare, cu dop, și aruncate în mare. Poate mai folosesc și altcuiva. La fel cu înjurăturile, cu singura diferență că nu trebuie să pui dop. E mai bine așa. Le spală marea și gata. De-aia peștii n-au urechi. Să nu mai audă toate injuriile pe care omenirea le-a aruncat în mare.

Mai e o deosebire, speranțele trebuie semnate, înjurăturile, nu. Le dai anonime. N-are rost să știe marea că din când în când gândim urât.

În cartofi și în copaci tăiați, apar icoane și cruci. Şi tot nu ne trezim. E mai ușor să dormi decât să fii treaz. Şi, la urma urmei, cine vede vede, cine nu nu. Ne-nchinăm la cartofi și la bucăți de lemn. Ce bine ar fi să ne închinăm la Dumnezeul din noi, pur și simplu. Dar nu. Cu toții suntem de fapt necredincioși. Noi trebuie să vedem, să pipăim. Să avem dovada. Urlăm la Isus de mii de ani: DOVADA! Batem cu mâna în masa timpului și urlăm: DOVADA! Vrem minuni ca să credem. Şi uite că ne dă zilnic minuni și tot ne-ndoim. Cred că-i e milă de noi, dar ne iartă, căci suntem niște bieți copii handicapați.

8 martie 2003

Acum vreo două zile, am evadat într-un anticariat. Mergeam pe stradă și, brusc, am simțit nevoia să intru într-un anticariat. Mergeam pe stradă din ce în ce mai repede și nu mai aveam răbdare. Am ajuns, am deschis ușa și am răsuflat ușurată. Scăpasem, eram în siguranță. Nu știam de ce scăpasem, dar scăpasem. Ador anticariatele de mobilă, de cărți, îmi fac bine. Fiecare obiect spune ceva și te imploră, ca într-un magazin de animale, să-l iei acasă. Există și mobile orfane, care își caută părinți. E și trist, dar și bine într-un anticariat. E bine pentru că poți auzi multe povești. Dacă știi să asculți, poți afla cum lingurița asta, acum pricăjită, a fost odată, demult, de argint și a fost vedeta unui botez. Sau ce poveste fabuloasă are ceasul de buzunar din colțul sertarului… Scaunele astea două au vreo sută de ani, sunt guralive și vor să-i numească pe toți care s-au odihnit pe ele.

Umbreluța asta de soare se tot laudă că a fost a unei domnișoare care a provocat un duel. Un bărbat a murit pentru domnișoara cu umbreluță. O tabacheră din colțul celălalt al magazinului strigă disperată că știe povestea umbreluței. Ea, tabachera, a fost a băiatului frumos care a murit în duel. Şi s-a întâlnit de multe ori cu umbreluța, dar niciodată nu s-au înțeles foarte bine. Umbreluța e cam cu nasul pe sus… îmi șoptește la ureche. Zâmbesc și vreau să ies din magazin, dar, trecând pe lângă umbreluța de dantelă, aud o înjurătură infernală la adresa tabacherei. Mă întorc mirată. De unde atâta vulgaritate? Doar e o umbreluță de familie mare. Îmi răspunde supărată: am stat vreo 30 de ani într-un grajd!

Am plecat acasă fericită. Scăpasem. Dar de ce, de cine fugeam când am intrat în anticariat? Am înțeles: de *azi*.

A doua zi m-am întors și le-am luat acasă pe cele două scaune guralive. De atunci, în casă e mult mai mult zgomot. Povestesc și povestesc… Cred că mai și exagerează.

Mama îmi spune că orice zgomot de pe Pământ ajunge pe Lună într-un minut și 30 de secunde și pe Marte în trei minute. De câte ori am spus în viață *te iubesc*, s-a auzit pe Lună într-un minut și jumătate. Bun, asta-i viteza sunetului, dar mă îngrozesc de viteza gândului. Instantaneu pot fi aici și pe Lună, la greierul meu, și pe Marte, și în orice univers închipuit sau existent. Iar aici, furnicile numite oameni se strâng pentru război. Ca și când n-am mai avea loc pe planetă. Ca și când nu mai avem loc sub soare. Şi,

într-un fel, nu mai avem loc. Un om ocupă cu tălpile lui vreo douăzeci și ceva de centimetri. Dar raza orgoliului lui e de câțiva kilometri. Şi uite așa ne călcăm pe orgoliu și nu mai avem loc unul de altul. Şi raza asta de orgoliu crește ca o umbră, din ce în ce mai mult, de aproape a întunecat Pământul.

…De ce când îl văd pe nea Gigi Dinică am senzația că are rădăcini în pământ și e de neclintit? Că e un bloc de piatră cu un suflet de copil fricos? E o minunăție nea Gigi Dinică!

De ce am senzația când îl văd pe Marinuș Moraru că văd un semn de întrebare și de mirare adresat universului? Un boț de lut de râs cu un suflet trist? E o minunăție Marinuș Moraru!

E incredibil că îi avem.

De ce am certitudinea că Ileana Predescu era o lumină – și este?

De ce când am jucat cu Gina Patrichi și m-am uitat prima oară pe scenă în ochii ei, am înghețat? A fost ca și când m-aș fi uitat într-un ocean.

De ce, de fiecare dată când mă întâlneam cu nea George Constantin și-mi săruta mâna, cum numai el știa, simțeam un nod în gât și mă simțeam binecuvântată de el?

De ce când am vorbit cu Leopoldina Bălănuță despre Dumnezeu m-am simțit mai aproape de îngeri?

De ce când nea Vasile Nițulescu mi-a dedicat, pe malul mării, o poezie am plâns – și de câte ori văd marea mi-e dor de ochii lui?

De ce când m-am întâlnit cu Nichita Stănescu mi s-a părut că e transparent și că în jurul lui sunt îngeri de lumină?

Dacă viteza gândului e instantanee, atunci toți cei de mai sus mi-au auzit gândul, printre stele.

Mi-aduc aminte de momentul când Mihai Constantin, care mi-e ca un frate, m-a sunat seara după ce a murit nea George și m-a întrebat dacă pot veni la biserica Icoanei. Am alergat și l-am găsit cu mama lui, cu Iulia și cu nea George în biserică. Nea George era serios și grav. Se odihnea, în sfârșit, pe masa din biserică. Am ajutat cu ce-am putut pentru a doua zi, când era slujba, și nu știu cum, la un moment dat, am rămas singură cu nea George pentru câteva secunde. Şi atunci l-am rugat pe nea George să-l sărute pe tata și să-i spună că suntem bine.

Era foarte frumos nea George. Era cinstit și bun. Mi-a spus Mihai că se închina în fiecare dimineață când se scula din pat și mulțumea pentru viață. De atunci, în fiecare dimineață, mă închin și mulțumesc Domnului pentru viață – și o frântură de gând merge la nea George.

Cred că nea George e fericit și mândru de Mihai. În aceeași biserică, am fost la botezul băiatului lui și am văzut cum, după slujbă, Mihai și-a ridicat băiatul spre cer. Era ca și când i-l arăta mândru lui George. Pe urmă am fost la botezul fetiței lui Mihai și iar am avut senzația că nea George e mândru și mulțumit.

Şi da, nea George, ai de ce să fii mulțumit. Ai un băiat pe cinste. Care ți-a făcut doi nepoți și care e un mare actor și este pe deasupra un om frumos, pentru că e cinstit.

De câte ori am jucat cu Mihai, am avut senzația că joc cu fratele meu.

Nu știu de ce m-am apucat să scriu toate astea. Dar acum le-am scris și sunt și adevărate, așa că nu șterg nimic. Cine știe, m-o fi întrebat George ce mai face Mihai și a trebuit să-i răspund…

9 martie 2003

Cei 40 de mucenici. Sărbătoare la Muzeul Țăranului Român. Frumos. Oameni curați. Credința te spală de păcate și te lasă mai curat și mai luminos. Dacă merg pe bulevard, cred că pot spune cine e credincios și cine nu. Sigur că toți suntem credincioși. Unii dintre noi știu deja, alții nu au aflat încă. Am

împărțit mucenici făcuți de mama și de mine pentru toți ai noștri.

Dumnezeu să-i odihnească în palma Lui pe toți.

Mă întrebam de ce ieri mi-a venit să scriu despre oamenii dragi care sunt în cer. Ieri a fost ziua Ginei Patrichi. Întotdeauna am avut și, iată, am o relație specială cu Gina.

În timpul slujbei, azi,m-am gândit la toți ai mei. Toți ai mei înseamnă și George, și Elena Predescu, și Gina, și Vasile, și Cotescu, și David, și Nichita, și Constanța, și mulți, mulți alții…

16 martie 2003, ora 7.06

Ce-mi place: BUNUL-SIMȚ.

Să beau apă în diminețile cu soare, la fereastră. Îmi potrivesc paharul în așa fel, încât soarele să se reflecte în el – și beau… soare. Mozart. Să râd. Să mă uit la cer. Să spăl vase. Să dorm. Orice animal și orice floare. Când oamenii zâmbesc. Mirosul de vopsea și de detergent. Copiii. Casele, obiectele vechi. Țarina. Bucuria, pur și simplu. Să stau în iarbă. Inteligența umorului. Să spăl geamuri. Să văd oameni fericiți. Podurile caselor. Să stau pe marginea apei. Sinceritatea. Mâncarea chinezească. Să stau acasă. Căldura. Să mă rog. Întunericul de la începutul spectacolului. Să întâlnesc oameni inteligenți. Mirosul de curat. Iarna. Aventura spirituală. Ritmul. Ploaia. Armonia. Să fiu protejată și să protejez. Dragostea. Zborul. Să dau valoare lucrurilor uitate. Albul și negrul. Delicatețea. A dărui. Ciorapii de lână. Curiozitatea de a afla cine sunt. Modestia. Curajul de a plânge. Privirile senine. Senzația clară că fac parte dintr-un tot. Răsăritul. Responsabilitatea faptului că orice gând al meu poate salva sau distruge echilibrul omenirii. Să visez. Calmul. Lemnul. Happy-endul. Să-mi pun întrebări. Să înot. Briza. Certitudinea că nu există moarte. Să fac lucruri pe care nu le-am făcut niciodată. Prospețimea tinereții. Camerele mari. Misterul. Să fac torturi. Liberul-arbitru.

Aventura lecturii. Să nu am nimic de făcut. Să dau roată prin creierul meu. Să fiu îndrăgostită. Să mă lupt cu defectele mele. Să fiu un fel de martor al trecerii mele pe aici. Zacusca. Să mă împac cu oameni cu care la un moment dat nu m-am înțeles. Să merg pe jos. Mirosul de hârtie. Senzația de a fi și de a nu fi aici și acum, în același timp. Praful care devine aur sub reflector. Oamenii de scenă. Oamenii care montează filme. Oamenii simpli. Oamenii. Planeta asta vie, numită Pământ. Țuica. Pacea.

Comunicarea. Mama. Să-mi umplu golul din mine cu Dumnezeu. Amintirile. Înfrângerea răutăților din mine. Patul tare. Să fac cumpărături. Salata de andive cu ananas, mere și portocale. Să văd lumea. Să caut în tot fărâma de bun și frumos. Parcurile. Independența mea. Să-i mulțumesc Sfântului Anton. Muzica aceea care e muzică și bărbații care sunt bărbați. Să mă caut și să mă uit din când în când. Etc.

Ce nu-mi place: MÂRLĂNIA, piticii de grădină. Şi tot ce este reversul celor scrise mai sus.

În ce cred: în Dumnezeu.

Da, e o certitudine: detest piticii de grădină.

5 aprilie 2003

N-am mai scris de mult…

Între timp au fost multe și bune, mai ales bune.

Turneul pe urmele mele în Elveția etc.

Când ne-am întors de pe aeroport, am aflat că a murit Vasilica Tastaman.

Întotdeauna am avut senzația că Vasilica era o șampanie!

Nu-mi pot închipui că nu mai e…

Pentru mine va rămâne întotdeauna o actriță de geniu. O șampanie blondă.

Cu cât înaintez în vârstă, mi se pare că viața e îngrozitor de scurtă. Câtă profunzime și câtă maturitate!!!

Sunt uimită de mine și mai bine rămân așa uimită – și mai ales tăcută!!!!!!

7 aprilie

Ziua lui tata. 72 de ani. Am fost la cimitir. Am dus șapte portocale, șapte mere, șapte pâini, șapte ape, șapte flori și șapte lumânări. De câte ori sunt la mormântul lui, apare soarele. Mi-e dor.

De ce prezența neprezenței e câteodată mai prezentă decât prezența însăși?

8 aprilie 2003

Am văzut pe Discovery un documentar despre nanoroboți.

Se spune că ei vor revoluționa medicina în următoarele decenii. Nanoroboții sunt „oarece" pe care-i vom băga în organism printr-o pilulă sau un vaccin. Ei, și nanoroboții vor sta acolo liniștiți până când o celulă o va lua razna. Când celula o ia razna, nanoroboții ne vor anunța printr-un *bip* la ceasul nostru special de la mână. Atunci vom da fuga la doctor. El ne va scana și va acționa nanoroboții. Şi atunci, spre celula care a luat-o razna, vor tăbărî pur și simplu sute de nanoroboți care vor remedia defecțiunea.

Se pare că revoluția nanorobotică va fi cel puțin la fel de importantă ca revoluția industrială.

Prin nanoroboții care sunt studiați în programul NASA pentru zborul spre Marte din 2020, vom remedia tot. Până și bătrânețea va dispărea. Ne vom putea schimba și înfățișarea după dorință etc.

Cercetătorii ne avertizau că totul astăzi sună a science fiction, dar peste câțiva ani, maxim douăzeci, totul va deveni încet, încet real.

Mă tot gândesc și cred că vom trăi această realitate. Cred că bunul Dumnezeu s-a gândit așa: „La o durată medie de viață de 70–80 de ani, omul nu prea înțelege nimic din ce ar trebui să înțeleagă. Așa că-i dau voie să descopere tot, ca să poată atinge 120–130 de ani. Poate așa mai are o șansă de a înțelege. Cu toate că era așa de simplu…"

Paralel cu emisiunea asta, pe alt post, la o simplă apăsare pe un buton anost, descopăr o emisiune cu un scandal în fotbalul românesc. Iar pe încă un post, niște artiști își etalează fără jenă orgoliul. Pe un alt post se dansează din buric.

Şi stau ca proasta, minunându-mă cât de sus și cât de jos poate ajunge acest „animal religios", omul.

Am visat că mă uitam la cer: era plin de stele mari și frumoase. Am ridicat un deget și am aprins o stea. Şi încă o stea.

Am mai visat că mă uitam la un nuc neînflorit. Şi, stând și uitându-mă la el, a început să facă o mulțime de nuci verzi, mari și frumoase. Totul părea filmat cu mai puține imagini. Adică totul se petrecea mai repede: nuca trecea în secunde de la verde la brun – și cădea.

Am mai visat că cineva a vărsat peste mine un sac de semințe de floarea-soarelui. Şi mie îmi plăcea și am început să mănânc din semințe cu mare poftă.

Am visat… ce bine că visez!

Am fost la prietenul meu Sfântul Anton. L-am găsit așteptându-mă, zâmbind. Am stat de vorbă puțin. Ştiu că știe tot despre mine și mi se pare indecent să-i aduc aminte tot timpul de ce aș avea nevoie. Așa că mi se bâlbâie gândurile și nu știu, limpede, decât să-i mulțumesc și să-l rog să se roage pentru noi Domnului Isus. Am prieteni peste tot, în orice biserică, fie ortodoxă, fie catolică.

Din ce în ce mai tare, mă minunez de miracolul respirației. Ce fabulos e să tragi aer curat în plămâni. Ce voluptate.

La farmacii prin București. Cumpăr medicamente care, în mod normal, sunt gratuite. Medicamente pentru cancerul mamei. Cumpăr pentru că m-a ajutat Dumnezeu și pot să cumpăr. La celălalt ghișeu, o coadă infernală cu oameni cu aceleași nevoi ca și mine, dar având rețete gratuite sau compensate. Unii dintre ei abia se țin pe picioare. Şi toți întreabă dacă se pot onora rețetele. Farmaciștii, mai brutal sau cu ochii în tejghea, răspund scurt: *nu*. Reacțiile sunt diferite. De la violență verbală până la lacrimi și la ridicat din umeri.

Plec de la farmacie cu medicamentul în buzunar, mulțumind lui Dumnezeu că am putut să-l cumpăr. Mă simt privilegiată – și chiar sunt. Mă simt în același timp vinovată că sunt privilegiată. Nu mă pot abține să nu mă gândesc la toți oamenii bolnavi sau bătrâni care nu pot beneficia de un drept al lor, dreptul de a trăi.

Mi se pare un genocid la scară națională. Oricâte explicații aș auzi, nimic nu mă satisface. Nu există nici o scuză atunci când din cauza ta mor oameni care ar mai fi putut trăi.

Nu mă pricep, nu judec pe nimeni, dar nu pot să nu văd drama care se întâmplă în țara mea cu bătrânii și cu oamenii bolnavi.

Geamul din camera mea e acoperit de draperia verde și grea, deci nu văd cerul. Bine că știu că este acolo. Ce bine să ai barem această certitudine: că întotdeauna cerul va fi deasupra noastră și pământul la picioarele noastre.

Poate că ăsta-i păcatul acestui animal biped care suntem: am conștientizat că pământul se află la picioarele noastre. Şi atunci de ce nu l-am călca în picioare? Şi asta și facem: în loc să-l sărutăm că ne îngăduie în spinarea lui, ba ne și hrănește, ne și spală, ne și bucură ochii și mirosul și toată ființa, noi ne considerăm stăpânii lui și-l distrugem cu bună știință. Nu trebuie să fii în nici o mișcare ecologistă ca să-ți dai seama că pământul suferă și că l-am îmbolnăvit.

La TV, bombele din Bagdad par a fi artificii.

9 aprilie 2003

După ce două–trei zile a nins jumătate de zi și jumătate a fost soare, astăzi parcă începe să miroasă a primăvară. O primăvară amânată nu dăruiește o bucurie la fel de mare ca o primăvară pur și simplu. Pentru că orice lucru amânat conține, atunci când se împlinește, o anumită doză de oboseală, care scade din uimire și bucurie.

14 aprilie

La spital cu mama. Pe coridor, un băiat tânăr și frumos vorbește cu medicii. A fost internat astăzi și e

puțin speriat.

16 aprilie

La spital cu mama. Ies dintr-un cabinet și, fără să știu de ce, sunt atrasă de o cameră din dreapta. În camera din dreapta, în pat, liniștit și luminos, stă bărbatul-copil pe care l-am văzut cu două zile înainte. O lumânare e aprinsă la capul lui. Ușa – deschisă spre culoar. Iar în cameră am senzația, ba chiar certitudinea, că e înghesuială de îngeri. Rar am văzut o cameră mai plină de lumină și de liniște.

Toată ziua mă gândesc la bărbatul-copil care a plecat departe și mă rog pentru sufletul lui.

Medicii sunt niște ființe extraterestre care au venit printre noi ca să ne ajute să murim puțin mai încolo și mai fără dureri.

Nu știu dacă am un respect și o pioșenie mai mare pentru vreo altă meserie.

Da, este cert: medicii sunt ființe extraterestre care nu dorm și mănâncă foarte rar. Îi poți găsi aproape tot timpul în niște clădiri numite spitale. Ei stau acolo și de sărbători, și noaptea, și ziua. Ei stau acolo pentru noi, ceilalți oameni de pe planetă, ca să ne facă bine.

Un astfel de om poartă numele de Irina Grecu.

24 aprilie

Ajung la biserică în jur de ora 12.30, pentru împărtășanie. E destulă lume care mai mănâncă din pomana care s-a făcut mai devreme. Mă așez la coadă pentru împărtășanie. Se face o altă listă pentru spovedanie. Aștept liniștită și rugându-mă în gând. În biserică e liniște și bine.

Niște copii tineri încep să strângă mesele de la pomana încheiată. Mă retrag și mă așez pe un scaun.

Printre tinerii care ajută în biserică e un băiat frumos, orb. El îi conduce pe ceilalți tineri și le spune ce și unde trebuie pus. Mă uit în sus la cupola bisericii: sfinții pictați stau în liniște, cuminți. Unii gravi, alții binevoitori. Închid ochii și simt că fata din stânga mea începe să fie nervoasă că așteptarea se lungește. Mă gândesc că are dreptate, a trecut de fapt o jumătate de oră de când așteptăm. Deschid ochii și în fata mea e un grup de tineri care toți așteaptă, cuminți. Doar un băiat cască și se uită la ceas. Închid din nou ochii și încerc să mă gândesc doar la El. În altar se face curat și zgomotul aspiratorului chiar nu se prea lipește de rugă. Băiatul orb mătură covorul din biserică. Femeia care ajută aduce flori proaspete. Așteptarea se prelungește. Aspiratorul, ba chiar și un telefon portabil zbiară. Închid ochii și mă întreb de ce mi se întâmplă toate astea? Şi realizez că de fapt aștept să-l primesc pe Isus. Lumea se comportă normal. Slujitorii bisericii fac curat, împrospătează apa la flori, șterg praful și aprind lumina ca să-l primească pe Stăpânul.

Toți se comportă ca și când El nu e acasă și este așteptat. O rază de lumină răzbate prin vitraliu și-mi luminează gândul că El este acasă și ne privește pe toți. Şi cum căscăm, și cum ne uităm la ceas, și cum nu mai avem răbdare. Se uită și ne iartă. Mă gândesc de ce la începutul așteptării eram nerăbdătoare și grăbită. Oare unde pe lumea asta ar fi trebuit să fiu dacă nu aici și acum? Oare ce treabă e mai importantă decât să te duci împreună cu îngerul tău bun în casa Domnului? Stau în biserică, mulțumindu-i lui Dumnezeu pentru această așteptare. Întotdeauna m-a enervat să aștept pe cineva sau ceva și doar astăzi m-a luminat bunul Dumnezeu, făcându-mă să înțeleg că așteptarea e un mare privilegiu. Ți se face cadou timp ca să te găsești, ca să te întrebi și poate să și cauți să răspunzi. Doar

astăzi, în biserică, am aflat și înțeles că așteptarea e o binecuvântare.

Preotul sosește și mă împărtășesc. Pe buze am sângele lui Isus. Mulțumesc lui Dumnezeu pentru așteptare și binecuvântare și înțeleg pentru prima dată ce înseamnă a-l sluji pe Dumnezeu cu timp și fără timp.

Afară un soare blând mă privește.

25 aprilie, Vinerea Mare

În piața Obor, după miel.

Oamenii s-au spovedit și împărtășit și astăzi se înjură de toți dumnezeii. Priveliște tristă de Balcani săraci și disperați. Există o frică de a nu mai *apuca* orice, miel, brânză, ouă. Ceapă sau pătrunjel. Cei 50 ani de comunism îi simți în piață *ca pe o putină cu brânză stricată*.

Priveliște amăruie și obositoare. Mă gândesc că în Obor sunt oamenii lui Caragiale, dar parcă azi sunt mult mai săraci și mai mojici. Oamenii se îmbrâncesc pentru un fir de usturoi, uitându-l din nou pe Isus până și astăzi, de Prohod.

Seara, mama a făcut cu mâinile mele pască. Întindem amândouă coca în tavă și am impresia că așternem un pat de nori pentru trupul lui Cristos.

Afară e o liniște tristă. E seara în care mă simt cea mai singură de pe pământ. Îngerul meu e plecat să-L vegheze și am rămas singură pe un pământ care fără El nu are nici un sens și chiar nici un haz.

Îl aștept pe mâine.

Seara Învierii

La biserică în jur de ora 23. Curtea bisericii e aproape goală. Intru în biserică și pentru prima dată primesc lumină din biserică.

Înainte de aducerea luminii, mă gândesc în întunericul din biserică: ce-ar fi dacă am rămâne așa, în întuneric, ce-ar fi să nu mai vină lumina, ce-ar fi dacă miracolul Învierii n-ar mai avea loc? Şi totuși lumina lumânării iese din altar. Cu toate că nu o merităm.

Şi totuși suntem binecuvântați, chiar dacă nici acum nu știm ce facem – și iată că suntem iertați în continuare.

Imaginea luminii care se împrăștie în patru colțuri ale lumii.

Preotul iese afară, în curte, să vestească Învierea și să bucure oamenii care așteaptă acolo. Rămân în biserică, neputând să ies, și mă uit la altarul deschis și luminat. E ca o taină deschisă. Cu lumânarea aprinsă, mă îndrept spre altar și îngenunchez în fața icoanei lui Isus Cristos. Rugându-mă, simt în dreapta mea pe cineva care plânge. Îl rog pe Domnul să îl ajute, să ne ajute. Terminăm rugăciunea și ne ridicăm împreună, închinându-ne în același timp. Ne privim și știu că nu voi uita niciodată chipul acela. Un bărbat la vreo treizeci și ceva, cu obrajii plini de lacrimi. Un bărbat sărac și prost îmbrăcat, un țigan care nu avea la el decât o mare suferință și un strigăt disperat spre Domnul, de ajutor.

Într-un mod tainic, la un moment dat în timp și spațiu, eu și acel bărbat trebuia să fim uniți în fața unui altar prin rugăciune. De-atunci mă tot gândesc și mă rog să-i fie Domnul aproape. De-atunci mă simt unită prin rugăciune cu un suflet mare și frumos de țigan.

Vin acasă cu lumina. Mama mă așteaptă, zâmbind dumnezeiește, în capul scării.

— Cristos a înviat!
— Adevărat a înviat! îmi răspunde iubirea vieții mele, mama.

8 mai

Întâlnire la dejun cu Roman Polanski. Suntem o mână de oameni care ne simțim privilegiați de a ne întâlni cu o istorie vie.

Apare un omuleț cu ochi de viezure, albaștri. Sărută mâna la doamne, într-o poziție plină de respect și din alt timp. Ne așezăm la masă. A sosit de la Moscova, unde a făcut prezentarea filmului *Pianistul*, acum maxim o oră. După dejun are conferință de presă, după conferință are prezentarea filmului la Sala Palatului, după care recepție. Şi mâine de la capăt. Ne povestește cu o voce de departe că asta face de un an. Că nu are timp de nimic, de familie, de prieteni, de el… Mănâncă și ne spune bancuri. Se întreabă – așa cum ne întrebăm toți – cum de este posibil ce se întâmplă pe lume în Irak sau în Cambogia, sau în Vietnam, sau în Iugoslavia, în secolul XXI… Şi ne mărturisește că, sigur, a trăit atrocități, dar acum se tot întreabă cum de au fost posibile și chiar dacă s-au întâmplat cu adevărat…

Se relaxează, bea o jumătate de cafea, își aprinde trabucul și e anunțat că trebuie să plece la conferință. Ne sărută mâinile politicos și ca din alt timp, mulțumindu-ne pentru compania plăcută, și pleacă în grabă. Grădina superbă cu gazon unde am luat masa strălucește în soare și mă gândesc, uitându-mă cum pleacă: ce destin fabulos și ce personaj hăituit.

Datorită generozității Excelenței Sale domnului Ambasador al Franței și gentileței domnului Colombani, directorul Institutului Francez, am petrecut sau ne-a trecut o oră într-o grădină superbă, cu sau lângă sau prin preajma lui Polanski.

O experiență frumoasă, care din nou îmi dă dreptate că oamenii cu spirit mare sunt modești și normali!

Seara, vizionarea filmului *Pianistul*. Sala Palatului îl primește pe Polanski cu urale și în picioare. Emoționant și frumos.

În timpul filmului, îmi dau seama că ceva nu e în regulă ca senzație și realizez că toate cadrele sunt tăiate. Cerul nu există deasupra personajelor lui Polanski în filmul ăsta. Cadrele sunt tăiate deasupra personajelor – și totul îți dă o senzație de claustrofobie. Există un singur cadru în care este filmat cerul ca personaj, când trece un stol enorm de avioane care bombardează.

Nu judec filmul, nu-l discut, îl las acolo în memoria mea să stea și să-și găsească cuibul și locul. Nu-mi place să judec o operă de artă. O las întotdeauna să lucreze asupra mea, să-mi povestească ce vrea ea și să mă ducă unde vrea ea.

Imaginea lăsată pe retina spiritului meu de Polanski cel din grădină este a unui om hăituit, obosit, politicos și straniu ca spirit. Senzația cea mai acută a fost că nu este acolo, înăuntrul lui. Senzație ciudată, pe care o întâlnesc pentru prima oară. E ca și când Polanski nu locuiește în el… Domnul Polanski nu mai locuiește… în sine.

9 mai

Pe 7 mai am avut spectacol la Național cu *Je m’en vais*. În sală, Marinuș și Fotino, pe care îi iubesc și i-am invitat. Şi Coca Bloos, și Rodica Negrea, și Sanda Manu, și Ceterchi, și Istodor cu Tudor, pe

care-l știu din burtica Maiei Morgenstern și acum e cu un cap mai înalt decât noi toți la un loc. Şi Pintea, și… La finalul spectacolului, o imagine superbă: cabina e plină de noi toți și, mulțam lui Dumnezeu, ne privim cu mare bucurie și prietenie.

Nu știu câte lucruri sunt importante pe lume, dar a fi împreună e unul dintre ele. Îl văd pe Claudiu Istodor, cu care am fost colegă de clasă la institut și trei ani la Piatra Neamț. Nu a intrat în cabină, mă reped să-l pup și-mi spune „Nu vrea să intre în cabină“, arătându-mi un băiat înalt, frumos și cu niște ochi albaștri cum rar am văzut în viața mea. E Tudor, băiatul lui și-al Maiei. Mă uit la el și nu-mi vine să cred, parcă toți anii care au trecut peste mine s-au cuibărit în el. Are ochii plini de lacrimi și ne uităm unul la altul lung și grav. Descopăr în ochii lui o lume curată și fascinantă, care mă face să spun cu voce șoptită „ce frumos…“. Îl iau în brațe mai mult agățându-mă de el, și lacrimile îi curg pe umărul meu…

Acasă, după rugăciune și după ce mulțumesc Domnului că am putut să dăruiesc și să primesc și astăzi ceva, înainte de a adormi îmi apare chipul fabulos și înlăcrimat al lui Tudor. Ce fericiți trebuie să fie Maia și Claudiu că au adus pe lume așa un suflet! Domnul Tudor.

Iunie, 30

Multe, foarte multe s-au întâmplat.

Idei.

Dumnezeu cu barbă și cu cicatricea de suliță în coastă – în balconul din casa cu iederă. Isus bătrân care privea obosit orașul plin de murdărie și fum.

Discul de vinilin cu Amza, *Nea Mărin*, zece lei în Pantelimon.

Lovi-v-ar foamea cu norocu’.

Noaptea de la reanimare cu bărbatul care vrea să evadeze și e adus înapoi.

La biserică duminica – retrăirea copilăriei de la Craiova cu Mamaie.

Teatrul Național nu e societate de binefacere.

Vrăbiuța de la geamul spitalului, care vrea s-o hrănească pe mama.

Privitul în tomograf.

România, Pantelimon și *second hand.*

Oboseala disperării.

Şi dacă teatrul nu e…

Târgul din Pantelimon la șase dimineața, cu mirosul de pește și soarele dumnezeiesc peste oameni ce vând cuie și amintiri. Poezia unei țări disperate.

Sunt prea puține tarabe. Oamenii își înșiră preaplinul direct pe pământ sau pe ziare. Noroi. Merg cu ochii în jos și prin fața lor trec de toate, pantofi, blănuri, piulițe, cutii, flori de plastic, becuri, o Biblie, creioane, oale, cărți, șurubelnițe, pungi de plastic, păpuși, ciorapi… de toate.

Mă opresc. Pe un ziar se odihnește chipul lui tata. Se uită la mine zâmbind. E discul de vinilin cu Nea Mărin. Nu ridic ochii și o întreb pe cea care-l vinde: „Cât vrei pe Amza Pellea?“ „Zece lei, domnița…“, vine răspunsul. Nu zic nimic. Adaugă: „Haideți că nu e mult. Merită, săracu’. A fost artist mare și om bun.“

Scot zece lei și plec cu tata acasă.

Să începi să vezi oamenii pe stradă.

Glaspapirul pe ușa lui Isus. Am ideea fixă că trebuie să curăț toate ușile casei, ca atunci când va intra Isus ele să fie curate. Şi când mama se va întoarce din spital. Mă scol la cinci și, negândindu-mă decât la faptul fabulos că nu mă gândesc la nimic, dau cu glaspapir pe uși. Praful se așază peste disperarea și singurătatea mea, lăsând dâre negre. Noroc că există apă pe lumea asta. Praful negru se scurge zgomotos, parcă, pe gaura de la duș. Am senzația că am scăpat de tot răul și mizeria de aici de jos, din lumea asta. De ce am senzația că lumea asta, că pământul e undeva jos și că sus există alte lumi care sunt mai… sus?

Într-o singurătate absolută, este prima dată în viața mea când nu mă simt singură deloc. Sentimentul „însoțirii“ este puternic și aproape fizic. Mă simt apărată și însoțită de El. Mângâiată și ținută în brațe.

Fațete de icoane de argint fără sfinți. Au rămas doar carcasele de argint. Lemnul îndumnezeit de chipuri de sfinți a dispărut. Cumpăr din Pantelimon fațete de icoane de argint fără sfinți. Spațiul gol îmi îngăduie să înghesui acolo toată credința mea.

1 iulie

Spectacolul lui Florin Piersic jr, *Sex, Drugs, Rock and Roll*. Excepțional. Performanță. Demonstrația faptului că mai există oameni vii și că *se poate*. Ce bucurie.

2 iulie

Un porumbel pe geam, care stă mai mult pe pervazul din cameră, și un pui de vrabie pe care l-am pus pe balcon, în căsuța de păsărele. Am senzația că sunt într-o perioadă în care trebuie să ajut pe toată lumea. Am mulțumit porumbelului că mi-a dat ocazia să fac ceva bun pe ziua de astăzi. Într-o căldură de 40 de grade, stau de nebună, la ora trei după-masa, de vorbă cu un porumbel și-i vorbesc despre Sfântul Duh și despre Isus.

Oare câți la sută din doctori m-ar interna imediat? Peste 89, cred. Dar n-am ce face, asta sunt și nici nu-mi trece prin cap să mă schimb.

Mă tot gândesc la spectacolul de aseară. Există o altă realitate a generației de după noi. Mie îmi place… dacă Florin ar fi etalonul… Încerc să vorbesc cu Tatiana Iekel, dar din păcate telefonul sună degeaba. O să mai încerc.

7 iulie

Ieri, din nou Pantelimon. Cumpăr cu Mariana o plasă de pescuit ruptă, un coș de răchită spart și o cutie de metal desfăcută. Tot ce cumpăr azi e spart. De ce? Plasa o tai și o agăț de un cârlig deasupra patului și-mi atârn picioarele de ea. Genial, seara, cu picioarele agățate într-o plasă de pescuit, uitându-mă la TV! Ce altceva înseamnă fericirea? Azi, aici, acum?

Dintr-un colț de stradă, recuperez, ajutată de Mariana, o mușcată abandonată de florărese. O mușcată

bătrână și bineînțeles ruptă. O replantez acasă și, văzând cu ochii, începe să învie. De o săptămână zăcea abandonată și neudată la un colț de stradă, într-un soare torid. Seara sunt fericită, ajunsese să mă obsedeze mușcata. Mă tot gândeam că mă așteaptă s-o salvez. Mi s-a părut că o aud țipând după ajutor.

N-a trecut ziua degeaba.

Porumbița a plecat. A stat, s-a odihnit la mine în cameră o noapte și o zi, și a plecat mai departe. Mâncarea și apa sunt tot pe pervaz și vor mai fi mult timp. O tot aștept. Pe ea sau pe alta. Mi-a făcut bine porumbița. Şi mă tot gândesc: oare de unde venea și unde a plecat?

Tomograf, mama. Îi văd în ecran pieptul care se ridică și coboară în timp ce e examinată. Oftează. Oftează adânc. Mă uit într-un ecran și văd. Nu înțeleg nimic din ce văd. Inima îmi bate cuie, parcă, în creier. Nu înțeleg nimic, văd doar fețe de doctori grave. Timpul explodează în mine, inima îmi rupe pieptul. Eu sunt aici, iar după o ușă e iubirea vieții mele, mama… care oftează. Vreau să sparg ușa, s-o iau în brațe și să plecăm acasă. Doctorii nu îndrăznesc să se uite în ochii mei. Nu mai e nevoie. Mama iese zâmbind: Ce? E grav? Nu zic nimic. Zâmbim amândouă, ne luăm de mână și plecăm acasă. Ştim amândouă: trebuie să i se taie mâna stângă.

Iulie, 17

Acum o lună a fost operația mamei.

Am fost trei zile la 2 Mai.

În drum spre mare, replica unui copil când trenul pleca din gară: „Mamă, uite cum pleacă gardul omului ăla!“

Trei zile cu ochii în mare. N-am gândit nimic, n-am simțit nimic.

Aceeași muzică de acum 20 de ani. În 2 Mai erau copiii celor de acum 20 de ani. Cei mai bucuroși de pe plajă erau câinii. Liniște. Bine, foarte bine. N-am mai ajuns la mare de vreo zece ani… Am promis, mi-am promis că dacă totul e bine mă întorc în septembrie pentru câteva zile…

A nu gândi și a nu simți. Aveam senzația de plutire.

Drumul de întoarcere – cu o „ocazie“. Plătită din greu. Trei ore jumate de *house-manea*. Senzație fizică de vomă.

Incredibil, dar mă lupt să nu mai aud și la un moment dat, pentru puțin timp, reușesc. Incredibil cum, având ca fundal numita muzică, totul pare excepțional sau dezastruos.

Încerc să-mi închipui peisajul care fuge pe geamul mașinii pe muzică de jazz sau de Nat King Cole. Greu când în mașină urlă o manea dată la maxim.

20 iulie

Afară, la vecini, din nou manele. La mine în cameră, dat și mai tare, ca să astup zgomotul de afară, un solo de chitară. Ce timpuri idioate, toți dăm muzica mai tare sau urlăm mai tare ca să ne auzim noi. Ce babilonie de neacceptat.

Mă tot gândesc că anul ăsta nu a fost de trăit, ci de îndurat.

Mă tot gândesc cam ce are Doamne-Doamne de gând cu mine…

Nu sunt prea multe de spus și de scris – și ce rost are…

Mă tot gândesc ce fenomen de om am lângă mine… mama.

Dodo (așa i se spunea mamei când era mică – așa i-am spus și eu). O viață superbă. O viață. Copil superb. Tatăl, avocat recunoscut și iubit. Mama, delicată și din familie nobilă. Comuniștii apar când fetița împlinește șase ani… Bunica Motta, moartă în pușcărie. Pentru că au avut pământ, au fost „cu dosar prost". Părinții, cu domiciliu obligatoriu în Craiova. Gigetta Policrat, mama, face cutiuțe pentru căpșuni în gara din Craiova. Tatăl, Mihail Policrat, la Canal… Casa ridicată din visele lor – luată peste noapte și naționalizată. Mobilele moștenite de la străbunici – furate, luate cu japca. Oameni băgați chiriași în casa lor… Şi de la capăt. Studentă la ASE. Şi de la capăt. Îndrăgostită de un actor pe nume Amza. De la capăt. Capăt de rând. Nu au nici un ban. Puțini cred în talentul și steaua actorului Amza. Puțini în afară de ea. Ea crede. Ea îi dă încredere, îl susține. Ea îl iubește. Capăt de rând. Mai crede cineva în talentul actorului Amza: Radu Beligan. Îl angajează pe Amza în București, la Teatrul de Comedie. Le dă tinerilor și casă. De la capăt. Apare și copilul, pe nume Oana Daiana. Capăt. Amza începe să muncească de dimineața până seara. Începe să aibă succes, să fie iubit de oameni. Se mută din casă în casă în București, de trei ori. Ajung în casa visurilor lor, casa din Salcâmilor nr. 12. Casă superbă, în care se râde de dimineața până seara. Viață în bucurie lângă un soț ideal, care o venerează. Capăt de rând. Perioadă superbă, când Amza și ea și copilul Oana trăiesc fericiți. Şi, când e mai bine… se descoperă că el, Amza, are cancer. Timpul se oprește. Doctorii îi spun ei, neavând curajul să-i spună lui în față. Drum spre Craiova, amândoi. Amza oprește mașina, se uită în ochii ei superbi, pe care-i iubește atât, și-i spune: Nu mă minți. E cancer? Ea spune *da*, cu prețul pe care doar ea l-a știut. Zâmbesc amândoi. Se sărută. De la capăt. Suferință. Luptă. Speranță. Speranța moare. Moarte. Capăt. Ține casa, doi părinți bătrâni, o fată smintită, Oana, trimisă la teatrul din Piatra Neamț. Se angajează ca simplă secretară la un birou notarial. Fata, Oana, se duce s-o ia de la serviciu, să-i cunoască șeful… Şeful vrea să se dea mare față de domnișoara Oana și o întreabă: Nu doriți o cafea? Înainte să apuc să răspund, se întoarce către mama și îi comandă: Adu două cafele. Ochii verzi devin și mai verzi, mama pleacă după cafele… Îi iau haina din cuier: Mergem acasă, mami. Ochii ei se umplu de lacrimi. Şi am plecat pentru totdeauna din biroul pe care încă încerc să mi-l șterg din memorie… și mi-e greu. Acasă, ne luăm în brațe și atât. Capăt de rând. Ştie să aducă totul pe o *linie de plutire*. Avem, un timp, puțină liniște. Îi moare tatăl, apoi mama după trei săptămâni. De la capăt. O pune pe fata Oana pe linia de plutire. Ne ajută Dumnezeu și încep să pot ține casa din ce câștig în străinătate. Premiul pentru cea mai bună actriță luat la Geneva ne face să supraviețuim. Capăt. Nodul – cancer de sân. Nu spune nimănui nimic. O găsesc plângând în casă. Spitale. Pierde sânul. Negare, acceptare, luptă. Râs. Bucurie. Frică, durere. Învață să trăiască în pace cu boala. Senzația că totul e bine. Cancerul explodează peste cinci ani. Spitale, luni întregi în spitale. Operație. I se taie mâna, i se scoate clavicula. I se scoate omoplatul. Dintr-una din cele mai frumoase femei din țară, la 60 de ani să-ți zică Şefu' *hai, jos un sân că prea ai fost femeie și prea frumoasă* și după cinci ani să-ți zică *hai, jos și o mână, că n-ai dat destul*, și tu cu seninătate să zici: BINE. Şi după o zi de la operația care te mutilează să încerci să-i faci pe doctorii de la reanimare să râdă…

Nu, n-am cunoscut și nici nu voi mai cunoaște așa ceva.

Pe lângă ea, sunt o gâză idioată și neputincioasă și oribil de mică.

Plus neputința de martor, să nu poți face nimic…

În perioade din astea de viață, nici nu știu cum să le numesc, în perioade din astea, prin care trecem toți de câteva ori în viață, gândul parcă se oprește. Lucrurile le faci pentru că trebuie făcute și le duci pentru că trebuie duse.

Cui să te plângi, de ce să te plângi? Pe cine să întrebi, de ce să întrebi și mai ales ce vinovat să

găsești, când nimeni nu e vinovat? Poate de asta e și greu de suportat. Că nu poți găsi nici un vinovat. Pur și simplu așa e viața. Sigur că ar fi o ipocrizie să nu recunoști că te întrebi: „Da' de ce pizda mă-sii *așa e viața*?“

Dar mai tragi aer în piept, mai plângi puțin, mai răsare soarele încă o dată și o iei de la capăt și îi mai ceri o dată iertare lui Doamne-Doamne.

Până răsare soarele…

Vreau să scriu despre plecarea mamei și nu pot. A plecat… sau de fapt s-a mutat… sau nimic din tot ce cred că s-a întâmplat de fapt nu s-a întâmplat. Şi cu toate astea, în fiecare dimineață când mă scol, nu e aici. Sau *e aici*. Cu siguranță e aici. Dar ochii ăștia de carne nu mă lasă s-o văd. De când a plecat, îmi urăsc limitele cărnii. Carnea asta blestemată care nu mă lasă s-o mai văd, s-o mai iau în brațe. Carnea asta de care voi fi fericită să mă despart.

N-am voie să plâng – pentru că simt că îi fac rău. Sunt obligată să merg înainte pentru ea, pentru tata, pentru toți ai mei, despre care am senzația clară că vor să-mi fie bine. Sunt obligată să-mi fac fericirea pentru ca ei să fie liniștiți. Nu, nu există singurătate nici în cea mai neagră lipsă… Nici o secundă, fiind singură, nu am senzația că sunt singură…

De ce trebuie să apăs pe anumite taste cu anumite semne pentru a forma anumite cuvinte care să exprime anumite gânduri? Uite, nu!

lussoj jfnc,msp și cujjnkkr jhfnvoejldnsucbw jdjka qklak nvurtoehjclsabl nfureisdjkfbz,mao virhfnvlshto hnskkj fdjhnvl fihjebcoo ejkjlkjnc wpqjfl aojzkj
kkdoid ojkla okaudkd eqd hoshjksna iakjdc ojsopo cbhuoqehp jkmnlp

Uite că i-am spus mamei cam tot ce aveam să-i spun, fără convenții, fără semne. Așa e bine, așa doar ea va înțelege și nimeni altcineva, așa rămâne doar între noi.

E un film prost care rulează, un film care nu știu unde duce – și eu sunt curioasă – și care oricum mă duce el pe mine deocamdată, nu eu pe el.

E un film cu dureri și vrăbiuțe, cu râsete și elefanți albaștri, ca un film indian regizat tâmpit, cu mare succes de public, melodramatic și kitsch.

Nu se poate ceva mai kitsch decât ce s-a întâmplat în ziua în care luam hotărârea, mama și cu mine, să acceptăm să-i taie brațul stâng cu omoplat și claviculă cu tot. M-au anunțat atunci că s-a luat hotărârea să nu mai fie prelungit contractul meu de un an de la marele Teatru Z, și asta pentru că nu am jucat nimic. Da, nu am jucat, pentru că de un an sunt cu mama prin spitale și pentru că am propus o piesă care nu a fost pusă în scenă. Da, nu am jucat pentru că nu a interesat pe nimeni să joc, pentru că nimeni nu a vrut să joc… Şi, sincer, nici eu nu am vrut să joc. Numai că eu am fost cinstită și, când m-au întrebat dacă vreau să mă angajez la teatrul respectiv, am spus că mama e bolnavă și că voi fi mai mult în spital cu ea, și că nu voi putea onora poate cum trebuie eventualele angajamente. Mi s-a răspuns: nici o problemă! Între două spitale, alerg la marele Teatru Z și o secretară îmi dă vestea. Plec, spunând că nu mă interesează, că nu am timp, că mamei și mie ni se taie un braț. Secretara, timidă și cu părere de rău, mă întreabă ce să facă ea cu cartea de muncă. Păstrați-o! E frumos să fii dată afară pentru că nu ai jucat când nimeni nu a vrut să joci și când te-au oprit, într-un fel sau altul, să joci. Dar ce

importanță are?

Domnul X îmi spune că sunt sesizări că mănânc banii statului degeaba: „Teatrul Z nu e o societate de binefacere." E pus să mă sune de domnul Y. După 20 de ani de meserie, la mine în țară sunt tratată ca un muncitor necalificat, nu ca un artist. Ca un om care trebuie să semneze condica în fiecare zi, nu ca un artist, ca cineva care trebuie să se ducă la teatru ca la serviciu, din obligație, nu pentru a împlini o menire. Sunt tratată ca și când n-am muncit 20 de ani, fără respect, ca și când… Ce rost are… Sigur, când ești angajat trebuie să-ți asumi angajamentul!

Mă duc la spital și râd cu mama, povestindu-i despre întâmplarea asta. Râdem, dar mama mă întreabă: din ce-o să trăiești dacă nu mai ești angajată nicăieri? Îi spun că să fie ea sănătoasă și totul se va rezolva, o să găsim amândouă o soluție. O să bat la porțile tuturor și o să-mi câștig cumva pâinea cea de toate zilele. Să fie ea sănătoasă, atât, și eu sunt fericită. Îmi zâmbește, privindu-mă cu ochii ei dumnezeiești de verzi. Peste câteva zile face operația și, când se trezește la reanimare, spune *mulțumesc frumos* doctorului care i-a tăiat mâna și îi face pe toți să râdă. Doctorii sunt uimiți toți de forța trupului și mai ales a spiritului ei.

Ce legătură are marele Teatru Z cu viața mea? Nici una. Mama mea, da. Ea e viața mea și va fi până ne vom întâlni din nou.

Ce legătură au toate urâțeniile și toate nedreptățile și toate mârlăniile cu viața noastră? Dacă ți se întâmplă ceva înseamnă că trebuia să ți se întâmple. Nu e vina nimănui. E ușor să găsești vinovați. Nu e vina nimănui. Dacă a existat întâmplarea asta în viața mea, trebuia să învăț ceva din ea. Şi am învățat. Important e să nu mă înrăiesc eu. Să nu mă înnegresc eu.

Depinde cum le faci față întâmplărilor de genul ăsta. Dacă le cari după tine toată viața, te murdăresc și te împut. Câteodată văd cunoscuți care, am impresia, cară pe umărul stâng un sac mare de căcat. Mi-e greu să scriu cuvântul, poftim, de caca. Sunt oameni care, sub greutatea dusă, devin cocoșați. Obosiți de toate urâțeniile, de toate gândurile de răzbunare, de toate complexele și răutățile. Le cară cu ei prin lume. Şi put. Şi împut spațiul în care există. Şi mai există oameni care miros frumos, sunt ușori, mai au puțin și ai senzația că se pot înălța de la pământ în orice clipă, oameni care pe umărul stâng, dacă știi să te uiți bine, te lasă să le vezi îngerul liniștit. Mă uit la mama după operație și, în locul brațului, din când în când, zăresc o aripă mare, imensă, albă și ușoară.

Depinde ce aleg eu. Să car un sac de neîmpliniri cu dejecțiile vieții mele, sau să-l las într-o seară la o gheenă. Să-mi iau la revedere definitiv de la toate urâțeniile care mi s-au întâmplat în viață și să plec mai ușoară, cu mâinile în buzunar… Mi-am lăsat sacul undeva, într-o noapte, afară din București. Şi e bine.

Mulțumesc! Trebuie să mulțumesc tuturor oamenilor pe care i-am întâlnit și care mi-au atras atenția cum nu trebuie să fii, așa cum trebuie să mulțumesc tuturor celor care m-au învățat cum trebuie și cum ai putea să fii. Şi din nou ajung la punctul zero.

Nu știu cum se face, dar tot timpul am senzația că, în viață, oricât de mare e ocolul de înțelegere, de trăiri, de gânduri, ajung mereu la punctul zero.

E prea frumoasă viața ca să ne-o stricăm.

Am văzut cum cineva care, mulțumesc lui Dumnezeu, este mama… am văzut cum cineva poate muri superb. Cum se poate lupta cineva cu cancerul cinci ani. Cum poate o femeie superbă pierde pe rând, în cinci ani, un sân, părul, un braț, o claviculă, un omoplat și în final doi plămâni – cu zâmbetul pe buze. Ăsta e un inventar făcut de ea la spital, după care m-a întrebat: „Nu ți se pare puțin cam mult? Gata. Sunt un om căruia îi place viața, dar fără astea toate e cam greu, n-are rost!"

Hai că ne-am mințit frumos, îmi spune mama, vorbind de toată perioada în care nu am vrut nici una

dintre noi să recunoaștem că vine timpul despărțirii.

Am văzut cum poți face moartea frumoasă pentru că ea a redus-o la ce e, de fapt: cel mai natural lucru posibil. Nimic înspăimântător, dimpotrivă. Am văzut cum poți bate moartea la fund, râzând de ea și luând-o peste picior. Am văzut cum se poate ca tu, murind, să dai încredere și curaj celor din jurul tău. Am văzut cum ultimele zile ale mamei mele au fost cele mai frumoase și luminoase din viața mea, pentru că așa a vrut ea. Am văzut cum durerea poate fi batjocorită prin voință și spirit. Am văzut cum carnea mamei mele a fost îngenuncheată și a pierdut lupta față de spiritul ei. Am văzut cum un spirit poate exploda într-o cameră de spital. Aveam senzația, în noaptea agoniei, că spiritul ăsta superb și liber se luptă să iasă din forma aceea strâmtă și meschină. Şi am văzut cum, în momentul ieșirii, forța va fi atât de mare, încât va dărâma pereții rezervei, pe urmă ai spitalului, pe urmă va acoperi Bucureștiul – dar Bucureștiul e mic. Va acoperi țara, dar țara e mică, Europa, dar e mică, Pământul, dar e mic, galaxia, dar e pitică…

Prin felul în care a ales să trăiască și să moară, mama m-a făcut părtașă la un miracol al vieții, și acum al morții ei.

Bun, un om își poate face viața frumoasă, pentru cei din jurul său și pentru el, fiindcă alege s-o facă așa. Dar moartea? Câți reușesc să-și facă moartea superbă?

Mă gândesc serios pentru ce am venit eu pe pământ. Probabil pentru mai multe… probabil voi afla… sau nu. Dar știu că am venit ca să mă reîntâlnesc cu mama. Şi să fac cunoștință cu tata. Mai departe… scrie în carte.

La spital, uitându-mă la ea, fac o săritură mică în timp de câteva secunde, câteva ore, câțiva ani, mai nimic… chiar dacă or fi 30–40 de ani, și mă văd pe mine în locul ei. Într-un pat de spital, la conversație cu moartea mea. Ce voi mai putea pune lângă mine în pat? Ce mai încape în ultimul pat de spital din viața noastră în afară de viața ta, așa cum ai făcut-o tu să fie? Așa cum ai ales tu să fie. Nu, în ultimul pat de spital nu încap nici dușmanii, nici prietenii, nici iubirile tale, nici copiii tăi, nici premiile, nici articolele de ziar – ești numai tu cu tine. Atât. Or, dacă până atunci tu nu te-ai înțeles cu tine, mai ai o șansă, mai e o speranță ca în ultima secundă să te ierți, să ierți tot și să zici da, viața e frumoasă.

La spital o întreb pe mama: Am înțeles că e foarte important să pleci spovedită și împărtășită… vrei?

Tace. Îmi spune: Nu. Mai trece o zi și, fără s-o întreb nimic: Dacă zici tu… poate ar fi bine să chemi preotul… Îi telefonez părintelui Cătălin Savu și în jumătate de oră intră în rezerva mamei. Se întâlnesc pentru prima oară. Ies pe coridor. După un timp, părintele iese cu lacrimi în ochi. Îi mulțumesc. „Nu, îmi răspunde, eu vă mulțumesc! Sunt fericit că am cunoscut-o.“ Pleacă foarte marcat de întâlnirea cu ea. Intru în cameră. Mama îmi zâmbește din Lumină și spune: Mi-ai zis că-mi aduci un preot… Şi? o întreb, mirată. „Păi ăsta nu era un preot, era un prieten de-al meu.“ Şi-mi face cu ochiul. După încă o zi, îmi spune: Să spui la toată lumea! E incredibil ce bine îți fac spovedania și împărtășania! Să spui… trebuie făcute… ușurează și ajută! Îți mulțumesc. Răspund: Nu mie. Iar zâmbim.

Mama: Când ești nemulțumită sau ți se pare că ai probleme… când vii acasă, pune mâna dreaptă la spate și încearcă să te descurci doar cu mâna stângă: să dai foc la aragaz, să te speli, să iei ce-ți trebuie din frigider… Zece minute, nu mai mult… Şi, după zece minute, ia-ți mâna dreaptă de la spate și uită-te la ea cu ochii, cu ochii tăi de carne. Şi ai să vezi minunea! Ai să vezi ce înseamnă să ai două mâini. Sau două picioare. Ai să înțelegi ce înseamnă să fii sănătos în minunea Domnului.

Şi întreabă-te după asta: cât de importante erau problemele pe care credeai că le aveai acum zece minute?

Totul depinde de focalizare. În trenul verde, albastrul lacului din Elveția, albul zăpezii, culori tari –

filmez și, deodată, beznă. O simplă schimbare de șarf și în beznă apare imaginea mea uimită, reflectată în geamul trenului. Da, există perioade în viață când suntem în tunel și nu ne vedem decât pe noi reflectați în beznă. Atunci luăm contact cu… și, brusc, culori tari, și-mi închide ochii soarele…

Ce ciudată stare – când nu mai ai nimic de pierdut.

Soare un câine în ploaie un borcan de zacuscă o cruce mâini Liiceanu o haină.

Aș urla la tăcerea mea, dar știu că e inutil. E surdă.

Mi se amestecă toate în cap și rezultatul e nimic.

Am atâtea spectacole pe care le-am făcut și jucat doar în vis, în nopți lungi, încât le-am și uitat numărul. Unele erau reușite, adormeam epuizată spre dimineață și uneori destul de bucuroasă. Pot răspunde eu oamenilor care mă întreabă ce mai fac că sunt obosită de cât am jucat noaptea în gând?

Moartea are miros, moartea are o prezență parcă mai puternică decât viața. O simți cum vine încet și definitiv. „Ce chestie caraghioasă e asta cu definitivul“, a spus mama mirându-se, stând în ultimul pat al trecerii ei pe aici.

Întotdeauna când am asistat la plecarea cuiva de pe acest pământ, am realizat un lucru: *cel mai puternic din încăpere sau din casă este cel care pleacă*. E singurul care are ceva important de făcut. E singurul care e concentrat pe ceva. N-aș spune că luptă. Aș spune că cel care pleacă are ceva foarte important de dus la capăt. Moartea e ceva serios. Cere concentrare, seriozitate. Restul… Cei ce asistă sunt pierduți, slabi, neputincioși. Cel care pleacă la Domnul e cel puternic.

Nu pot scăpa de certitudinea asta grea de *tranzit*. Am senzația fizică, stând în mijlocul casei mele, printre mobilele mele, printre lucrurile mele, că toate, dar absolut toate, sunt întâmplător ale mele pentru un timp, că nu fac decât să trec câteva secunde pe aici – și plec mai departe.

Mă tot minunez de fiecare dată când cineva, un prieten, mă trădează. De unde această mirare tâmpită…? De ce mă doare de fiecare dată și mă minunez? Ce prostie. De ce nu mă obișnuiesc? De ce tot sper că de data asta nu se va mai întâmpla? Trăiesc greșit. E vina mea. Numai vina mea. Trebuie să mă obișnuiesc și să înțeleg că nu mai am absolut pe nimeni pe pământ. *Toți ai mei sunt în cer*. Aici, jos, am niște cunoștințe doar, de la care nu trebuie să aștept nimic.

Mâine sunt trei luni de când nu am văzut-o pe mama. Ce prostie și scrisul ăsta, dacă nu poți să scrii un oftat, atunci la ce servește? Cum se scrie un oftat sau un urlet sau o lacrimă sau un zâmbet… Nu, nu poți să le prinzi între semnele astea absurde numite litere.

Azi de dimineață m-am gândit că, dacă mâine aș muri, poimâine-dimineață m-ar aștepta cei 20 de guguștiuci care mă așteaptă în fiecare dimineață să le dau de mâncare.

Îmi vine să sparg cu pumnul geamul ăsta care mă desparte de adevăr. Am senzația că sunt într-un acvariu. Uitându-mă, când eram azi la coafor, la peștii din acvariu, mă gândeam cu milă la ei că sunt închiși. Şi brusc m-am gândit că poate *și ei* se uită la mine cu aceeași milă. Poate că ei, uitându-se la

mine, mă văd închisă într-un acvariu și mai mic. Şi zic: săraca…

Mi se sparg imagini în față.

12 decembrie 2003

12 decembrie 1983–12 decembrie 2003: 20 de ani de când a plecat tata.

Îmi petrec ziua parcă târând-o greu după mine.

Nu pot pune cap la cap filmul de acum 20 de ani cu cel de azi, imposibil.

Nu-mi mai vine să spun nimic, prea vorbim toți la fel.

Văd interviuri ale unor oameni-lepră care vorbesc foarte frumos despre Dumnezeu. Şi trăiesc ca viermii.

Văd pe internet și la TV declarații ale unor oameni: cum l-au cunoscut și cât erau de apropiați și… și nimic nu e adevărat, ca și când și eu aș fi murit deja.

Lăsați-l în pace, oameni răi, lăsați-l să se odihnească, nu-l mai puneți să facă reclamă la muștarul X, cum s-a întâmplat acum, aveți respect măcar față de morți.

(A apărut o reclamă audio unde i-au modificat lui tata vocea, și rezultatul a fost că făcea reclamă la muștarul X. Frumos! Am reacționat și au retras reclama. Barem la atât să folosească un copil. Să apere memoria părintelui.)

Când am îngropat-o pe mama, acum trei luni, am ținut în mână micul sac de pânză cu oasele lui tata.

Groparul stătea cu sacul mic, plin de oase, și l-a întins disperat din groapă, să-l țină cineva… să-și poată termina treaba, doar îi făcea loc mamei… Bineînțeles că toți s-au speriat, nimeni n-a vrut să atingă sacul alb… Mie mi s-a părut normal ca eu să-l țin pe tata.

Hm, ce senzație, Doamne. Nu o pot explica.

(Plec de la înmormântarea mamei singură, cu mâinile în buzunar. În spate aud, alergând, pașii unchiului Barbu Ollănescu. Mă ia de umeri și cu glasul gâtuit îmi spune, neuitându-se la mine, din timiditate: Nu ești singură. Nu voi uita niciodată căldura din tonul lui. Zâmbesc și îi spun: Ştiu!)

Şi câtă infatuare aici, jos, la noi, și câtă micime, și cât orgoliu, și câtă urâțenie, și câtă lipsă de normalitate și de generozitate.

Am avut doi părinți superbi pe pământ și acum îi am, rugători, în cer.

În rest, nu mă recunosc în nimic și în nimeni.

În rest, nimic.

Chiar nimic.

O casă superbă – a lor.

Azi am făcut toată ziua curat, ca și când ar trebui să se întoarcă amândoi.

Un câine și un pisic care nu mă dezamăgesc, așa cum au făcut-o absolut toți cei pe care i-am cunoscut sau cu care m-am petrecut, împreună.

Nu, nu cred că există prieteni; cunoștințe da, amici poate, întâlniri da, dar prieteni… eu nu știu să am…

Şi ce-mi mai trebuie când i-am avut pe ei?

Nu-mi trebuie, am din ce în ce mai tare senzația că de asta am venit aici, să ne întâlnim toți trei, și mai departe scrie-n altă carte…

Cred că ar trebui să mă opresc din scris. Dar pentru asta s-ar cuveni să am un final. De parcă am avut un început! Iaca, niște cuvinte, acolo, care s-au cerut a fi scrise, așa, pur și simplu, fără un scop precis și fără nici o pretenție.

Un cocoș nebun a luat-o razna și cântă la prânz. Cred că e uimit că în sfârșit miroase a primăvară și vrea să recupereze timpul pierdut.

Greierele din Lună doarme acum în partea cealaltă a Pământului. Nu pot să-l deranjez, cu toate că multe aș avea să-i spun. Umbreluța din grajd e supărată. Scaunele se pregătesc de toalete noi și n-au timp de filozofii de doi bani. Pozele vechi mă privesc tăcute și zâmbind și-mi fac semn să mai tac.

Da, ar cam fi timpul să mă opresc.

Am învățat ceva din asta? Cred că da, cu toate că imaginea din oglindă îmi e aproape la fel de străină ca și până acum.

Între timp, a început un război.

Între timp, s-au născut și au murit oameni.

Între timp, mă scurg prin timp și mă minunez.

2005, septembrie, 5

Ieri a fost parastasul mamei. Doi ani.

Azi am fost la înmormântarea domnului Alexandru Paleologu.

Sunt tristă… a fost prezent în sală la aproape toate spectacolele tuturora, a iubit teatrul și actorii… n-am văzut pe nimeni dintre actori… rușine.

I-am cerut iertare, adresându-mă fiului lui, Toader, pentru lipsa de delicatețe a breslei mele…

Oricum, nu mă recunosc și nici nu vreau să mă recunosc în ea. Sau mă recunosc doar în câțiva oameni. Puțini.

Rușine.

Am rămas și mai singură.

Îl iubeam și i-am și declarat că am fost și voi rămâne îndrăgostită de dânsul.

Un boier.

M-am rugat în biserică Maicii Domnului să-l acopere cu acoperământul ei.

Şi l-am rugat pe Conu Alecu să le spună mamei și tatei că îi iubesc de aici, de jos, unde sunt…

Da, parcă din ce în ce mai jos.

Ascult Mozart într-o casă superbă, cu mobile din alt veac, de la străbunicii mei, și pe sub uși, printre crăpăturile de la geam, prin tavane se scurge sinistru un sunet de manele… Îmi vine să fac duș de 30 de ori pe zi, atâta murdărie este peste tot, pe străzi, în noi, în ce gândim și cum trăim…

Acum doi ani era ultima noapte pe pământ a lui mama, azi e prima noapte în cer a domnului Paleologu.

Şi chiar dacă actorii și scriitorii și senatorii și toți care au avut privilegiul să-l cunoască au aprins o lumânare la ei acasă pentru el, și cred că mulți au făcut-o, tot nu e de ajuns… sunt oameni la care, când pleacă, trebuie să-ți pleci capul.

La parastas vine un tânăr și-mi spune: să fie primit. Răspund: să fie primit. Mă întreabă dacă nu cumva face o gafă și dacă e pomana lui tata… Îi răspund că, într-un fel, da… Îmi spune că azi a avut examen la filozofie, că acum o săptămână s-a rugat la biserica Mavrodin, azi a venit să mulțumească pentru că a știut la examen, o doamnă l-a văzut în curtea bisericii și l-a poftit la pomană, vrea să-i

mulțumească, era nemâncat și nu știe a cui pomană e… îl duc la doamna Paleologu să-i povestească întâmplarea… să dea Domnul să ajungă un mare filozof și să nu uite că a fost, într-un fel, binecuvântat de Conu Alecu.

Se cântă pomenirea și se ține coliva, nu vreau să intru, e multă lume, stau afară și prin fereastra cu grilaj întind mâna spre un umăr de bărbat din încăpere, în spatele meu altcineva ține mâna pe umărul meu… o clipă am grilajul în ochi și mă gândesc la anii de pușcărie ai lui Conu Alecu.

Abia a plecat și mi s-a și făcut dor de el.

Drum bun și cerul să te primească lin și frumos.

Decembrie 20, 2005

Nu dorm. Creierul îmi colcăie de gânduri inutile. Îmi imaginez că un gând e un copac cu rădăcini în creierul meu. Încerc să-l smulg. Iese greu, are niște rădăcini imense. Rădăcini în creierul meu. Şi totuși îl smulg – cu greu. Rădăcinile se agață cu încrâncenare de toate ascunzișurile creierului meu. Îmi imaginez că reușesc și arunc copacul. Reîncep să trag de altul, să-l dezrădăcinez. De câte ori reușesc, parcă răsuflu ușurată… și iar, și iar… trei nopți la rând… într-o stare de conștiență care doare.

Mi-e milă și rușine de poporul meu. Mi-e lehamite.

NU îmi place ce se întâmplă în capul meu… nu știu de ce… nu-mi place cu ce oameni sunt obligată să iau contact… nu-mi plac lumea și țara, și locul, și țărmul, și… încerc să fiu pozitivă.

Nu-mi place de fapt *de mine*… de nehotărârea mea, de lenea mea, de faptul că fumez enorm, de… Şi am toate motivele să fiu mulțumită. A fost un an excepțional. Fac și filmul de la Londra… vom vedea.

Singurătatea nu e bună… Tutuca e bine, Mârțu e bine… înseamnă că totul e bine… îmi spun tot timpul.

Te iubesc, mami, mi-e dor.

Crăciun 2005, 24 decembrie

Barbone, Elena, Ozana, Irina, Vivi Drăgan Vasile și trei colindători de la fundație.

Îl iubesc pe Vivi Drăgan Vasile. Pur și simplu. Îi iubesc ochiul de iconar.

Elena e prietena mea. La fel și Irina. Sunt sufletele cele mai aproape de mine. Elena cântă la pian, e un artist. (Întotdeauna mi s-a părut că pianul seamănă cu calul. Sau calul cu pianul. Cred că am mai scris asta… Mi-aș fi dorit să știu să cânt la pian.) Irina e doctoriță la Urgență. Rareori am admirat pe cineva cum o admir pe ea. Nu voi înțelege niciodată cum trăiește fata asta înconjurată de lupta cu moartea și cum a putut rămâne totuși curată și frumoasă sufletește.

Ce fericită și frumoasă era Ozana astă-seară, cu Barbone în brațe.

Drag de toți.

A fost frumos.

25 decembrie

Mariana, Irina, Romică. Irina e fata Marianei. Fată foarte bună. E căsătorită cu Romică. Îmi sunt dragi. Copii buni de care mi-e drag. Oameni frumoși.

Pomul a fost colindat.

E frumos și alb.

Tutu e veselă, Mârțu e sănătos.

Poza lui Dodo de Crăciun, la Nisa…

Dor.

Cald în casă.

Mulțumesc, Isus.

Ai grijă de ai mei toți din cer și de ai mei de pe pământ.

În rest, facă-se voia Ta.

7 aprilie 2006

Au trecut multe.

Ieri, tata: ar fi împlinit 75 de ani. La cimitir, nouă oameni cu Marius Tucă.

Câteva telefoane de la oameni importanți… care, în loc să-mi spună Dumnezeu să-l odihnească, îmi aduc mie aminte că se împlinesc… bine că-mi aduc ei aminte… că altfel aș fi uitat… de tata… de viața mea… de carnea mea… Săracii.

8 aprilie

Azi, 8 aprilie, a plecat Bose… Ovidiu Paștină.

A plecat cu el tinerețea mea. E ca și când am îmbătrânit brusc, de tot.

Toată ziua, am stat pur și simplu, n-am vorbit cu nimeni… nici nu vreau… mă gândesc numai la perioada de atunci. La băiatul frumos, cult și sensibil, la Bose.

Mi-e dor de el.

Ştiam de mult că e bolnav, m-a sunat, cred, de ziua mea anul ăsta (și la câteva zile era ziua lui, și eu n-am sunat).

De câte ori îmi dă târcoale moartea, mă simt cu un picior aici și altul acolo.

Vis: treceam repede, repede prin etaje și la toate etajele erau numai urâțenii, animale urâte și șerpi și șobolani, și mă tot întrebam până când, și am ieșit cu capul prin nori și am văzut soarele, am strigat *off, da* și i-am auzit pe Dodo și pe Amza: *Păi vezi, fata mea?*

Azi am început medicamentul de lăsat de fumat. O să mă las până la urmă. Şi asta din cauza tatălui lui Bose. Stătea așezat pe trepte, când am fost la cimitir la Bose. Eu fumam. Mi-a spus: „Bose spunea tuturor să se lase… lasă-te.“ „Da, mă las!“

Humanitas, citit pentru CD, mi-a făcut mare plăcere.

Doamne… nu știu ce se întâmplă… parcă de ieri tot aștept să fie ceva și azi m-a sunat Tase să-mi spună de Bose. Doamne.

Nu știu ce vine… cine poate ști?

Offfff.
Bose, te iubesc, să-ți fie sufletul ușor, ai reușit, în comparație cu mine, enorm, ai doi copii care te duc mai departe, te-ai bucurat de zâmbetul lor… și o să ai grijă de ei și de-acum încolo. S-o săruți pe mama și pe ai mei, să le spui că mi-e dor de voi toți.
(Bose este regizorul pe care l-a așteptat o întreagă generație. Şi care n-a făcut filmul vieții lui. Înseamnă că nu trebuia. Ce a lăsat în urma lui e mult mai important. În afară de doi copii superbi, o amintire luminoasă de spirit viu, inteligent, cu umor de mare calitate. A lăsat o dâră de lumină și de *rasă*. Şi mulți, mulți oameni care au învățat de la el și care l-au admirat și iubit.)

Vinerea Mare 2006, 22 aprilie

Gata definitiv cu fumatul de azi.
Sunt cu Tutu și Mârțu. Îmi vine să urlu până-n străfundul universului de dor de ai mei.
Mi-a zis mama că o să vină o zi când o să-mi vină să urluuuuuu.
Da, nu mi-aș dori să fiu cu nimeni astă-seară, doar cu ei, atât.
Tutu e îngrijorată că plâng. E singurul suflet de pe pământ îngrijorat că plâng.

Nu știu ce se va întâmpla, dar se va întâmpla ceva cu mine, cu viața mea, habar n-am… nu știu ce simt…

Liliacul din curte a explodat și toată casa miroase superb a liliac, sunt cu geamurile deschise.

Da, Vinerea Mare e cea mai tristă zi a anului, am simțit-o întotdeauna.
E ca și când totul e pustiu și părăsit.

Prima zi de Paști

Am fost la biserică cu Elena și Camelia. O stare ciudată.
Am venit acasă. Numai bunătăți…

Azi la TV, la RAI 1, o slujbă. Un crucifix filmat de aproape. De la cununa de spini în jos, un fir aproape invizibil de păianjen.
Imediat am imaginea unui Isus prins într-o pânză de păianjen…
În curtea bisericii, aseară, mă uitam în jur… Mulți dintre noi am uitat de ce venim la biserică să luăm lumină…

Nu știu ce se întâmplă… dar se va întâmpla.

4 mai

Nuntă și botez la Stavropoleos. Foarte frumos. O zi superbă de mai, doi oameni tineri și frumoși… și

un bebe pe nume Matei Ştefan.

Cu o seară înainte, i-am cusut monograma pe batistuța cu care a fost șters la gură după prima împărtășanie. I-am făcut un trusou de botez cu pahare de argint cu monogramă, tavă de argint, linguriță și ineluș de șervet. Ce bine că m-a învățat mama că așa se dădea la copiii boierilor… azi nu mai știe nimeni… deja, azi, nu mai știe nimeni… sau știu foarte puțini.

Copilul în brațele preotului cu har… după botez, în drumul spre altar… ochii copilului spre toți ochii de sfinți care-l priveau din bolta bisericii.

Îmi dau seama că toți am văzut această imagine și toți am uitat-o. O horă de sfinți, un cer de sfinți cu Isus cu tot, care se uită la noi…

Ecourile de la *Garantat 100%* au fost peste așteptări. Record de *rating* și multe laude… îmi pare bine…

Fără miză… totul… fără miză.

9 mai

Trebuia să mă duc la Balul Cațavencu… m-a speriat ploaia și am rămas acasă.

M-am tuns.

M-am întâlnit cu Adrian Enescu… drag de el… New York.

Citesc *Toamna Patriarhului*.

Am citit *RealK*, Bucurenci… Da… o realitate… îi doresc cu totul alta… e deștept… e OK… l-am avut la curs, la Erudio.

Vezi, despre Erudio n-am scris nimic… păcat, poate din toamnă…

Am întâlnit oameni pe care i-aș vrea ca prieteni! Rar, foarte rar. Ioana Pârvulescu.

Sentiment, secundă de secundă, că nu las nimic în urma mea… că ce se va întâmpla cu mobilele, cu pozele de familie, cu… istoria familiei mele… Sunt lucruri și amintiri care nu au înțeles decât pentru mine… mă învârt de dimineață până seara între oameni care se bucură de părinți și chiar de bunici… Singură…

Sau de copii, sau de nepoți. Ciudat sentiment – că în spatele tău și înaintea ta nu mai e nimeni care să calce pe pământul ăsta… nu am cu cine vorbi toate astea… sunt gânduri pe care sunt bucuroasă că le am și nu am cui să le dau… Ciudat sentiment.

De asta mi-a fost frică de singurătate. Iat-o… sticloasă și rece… încă prietenoasă… dar va veni o zi când nu va mai fi atât de prietenoasă, știu asta.

Om vedea.

Nu, nu am depresie, oricât de ciudat ar părea… dar e mai grav… nu am cu cine să râd. De când a plecat Dodo, râd de zece ori mai puțin.

Am citit înapoi. Prin 2003 voiam un timp al meu, numai cu mine, ca să mă cunosc. Ce prostie… sau ce neputință, uite, îl ai de vreo trei ani aproape. Ai înțeles ceva, deșteapto? Te cunoști mai bine, sau ți s-a acrit mai tare de tine? Şi dacă nu e nimic de cunoscut – pur și simplu nimic?

Am un om aproape, care mă sună din zi în zi sau la două, sau la trei, fără să aibă să-mi spună nimic. Nu vrea nimic. Dar mi-a devenit prieten, așa, cu câteva lucruri trăite OK împreună și cu telefoane care nu vor să spună absolut nimic.

De obicei, telefonul e ca să comunici. Nu… pur și simplu e ca și când e un semn… e încă OK… suntem încă aici…

Nu, nu pot fi ipocrită. Le spun tuturor să trăiască clipa, iar eu sunt pur și simplu suspendată – sau în afara timpului…

10 mai

Leagăn de dat.

Mă dau în leagăn… îmi iau avânt, fac trei pași în spate… uite, mamaie, tataie, Craiova… tata… dans dimineața la șase… mama verde, of, ce verde de ochi… am ajuns iar la punctul zero, de unde am plecat, și avânt mare spre față… viitor… habar n-am, în afară de câteva speranțe sfrijite… mai nimic… și iar ajung în punctul zero… Iar în spate… Doghi… Ciff. Liceu… Ferentz… uite așa, între atunci, în trecut, și iar atunci, în viitor, trec prin zero absolut care e singurul acum… dar cine să-l prindă… sau cine să-l vrea.

Da, acum îmi dau seama, sunt între două „atunci“.

Ascult Mozart la kilogram.

Am trei kilograme de Mozart, adică tot ce a scris, am cumpărat tot cu 99 de euro.

În anul Mozart, adică ăsta, așa l-au vândut: într-o cutie mare ca de bomboane, 3 kg, l-am pus pe cântar, adică 176 de CD-uri, adică tot ce au găsit scris de Mozart – la 99 euro.

Şi ascult nonstop, îmi place și mie – și lui Tutu cel mai tare.

La coafor mă spală pe cap… tot insistă… curge jetul de apă pe frunte… mă spală cu șampon scump… cu balsam… îmi face masaj… degeabaaa… scoarța rămâne încăpățânată, tare, și toate gândurile, chircite sub ea… nu vor să se ducă odată cu șamponul scump.

Ciudă că scoarța craniului meu e tare…

Mă tot uit la poza în rugăciune a lui Papa Paul al II-lea.

Cu ochii închiși, încruntat în ruga profundă… roagă-te și pentru mine, că am nevoie… ruga mea e slabă… prăfuită și tristă.

Hărțuită de ziare… reporteri tâmpiți și needucați… de ce? Nu mai vreau… mi-e atât de silă, încât o s-ajung să-mi fie silă de mine… mă simt murdară de murdăria de peste tot… Dar nu mai vreau să scriu, pentru că sunt sigură că am mai scris asta o dată… *dor de curat*… parcă nu aș mai sta mult pe aici… iartă-mă, Doamne, de marele păcat, ăsta… da’ tare aș veni înspre Tine… și înspre ai mei iubiți din cer… Singură pe pământ… nu… nu sunt singură, sunt cu Tutu și Mârțu, încă e ceva… pe bune… e mare lucru.

Mă plâng de singurătatea mea și o mamă cu trei copii îmi răspunde că e mai bine așa decât cu bărbat și trei copii și să te simți tot singură.

Da.

Acum e superb afară, plouă, în casă e o minunăție, Noah cântă, Tutu e lângă mine și așteaptă *să ne*

cucu, iar Mârțu e de mult în dulap.

Am vrut să scriu că ce bine că s-a dus ziua asta… da' nu e drept.

Chiar așa, ciuntită, plânsă și stingheră, e… a fost totuși o zi din viața mea… și mi-e ciudă că nu m-am bucurat de ea…

O musculiță pe tastatură… Să găsești cuvinte cu care să n-o strivești.

M-am gândit că totul este neschimbat… doar că *ei* nu mai sunt aici… să pot să-i văd… și a pocnit ceva în casă… Ar trebui să nu mai spun prostii și să mulțumesc și să cer iertare, Doamne, că m-am șters pe picioare cu sfânta zi de azi.

Am fost la CEC pe 8 mai. Regele Mihai, Regina Ana, Principesa Margareta și Principele Radu. Frumoși sunt, Doamne, Regele și Regina. Puțină lume. Oameni în vârstă cu lacrimi în ochi, care nu mai au forță să strige Trăiască Regele, aplaudă delicat și strigă, dar nu se aude nimic… nimic… nu mai au forță… Păcat că se duce ultima generație cu urme de aristocrați și boieri adevărați. Mi-e milă de cei care vin după mine și habar nu vor avea de lumea frumoasă care a călcat pământul înaintea lor…

11 mai

Ascult Mozart la kilogram, plouă ca în Bacovia, parcă și geamurile se scurg, și casa, și eu… Dar sună telefonul și în urechea mea se țipă, e directorul UARF, spune că sunt „invitată“, cu toate că numai a invitație nu sună urletul indecent din urechea mea, deci sunt invitată diseară la ora 20 la filmul *Dacii*, sunt 40 de ani de la realizare, unde, în vitrină, cu cușma foarte frumos realizată, este tatăl tău… nu ne cunoaștem, da' ce-are a face… ne unește Decebal… Răspund: Normal că e tata dacă sunt *Dacii*, vă mulțumesc frumos că l-ați pus în mijloc și nu în afara afișului… nu pot veni… păcat că m-ați anunțat acum pentru azi, ora 20… Asta-i situația, mi se răspunde… Mulțumesc politicos că nu-l uită pe tata… Telefonul se închide… mă întorc la kilogramul meu de Mozart, pe fereastră totul se scurge în derizoriu, mitocănie, lipsă de educație și de bun-simț.

40 de ani de la realizare… aveam patru ani… când tata era pe câmpuri, în frig și ploaie, și-l juca mândru pe Decebal… nu-mi aduc aminte, dar sigur am adormit de multe ori în pătuț fiindu-mi dor de el… și mie, și mamei… probabil că de asta directorul de la UARF are dreptul să țipe așa la mine și să se dea atât de important și rotund… pe o parte din viața mea și oricum pe umerii lui tata… dar, la cât plouă și la ce frumos cântă Mozart… ce mai contează…

Cum să scap eu de toate gândurile astea? Poate dacă le public, dacă le dau drumul prin casele și capetele altor oameni, scap eu de ele…

Trăiesc mult *sub* față de ce am trăit acum trei ani cu mama.

Trăiesc strâmb.

Judec strâmb. De ce? Nu știu ce să fac… vreau să văd din nou frumos, adevărul… e ca și când mi s-a otrăvit pupila… nu e OK… aș fugi departe de aici… foarte departe… da… iar mă iau cu mine și nu rezolv nimic…

Sunt gâza fără mamă și e greu pentru o gâză să zboare sus fără ajutor.

Mi-e ciudă că plâng așa de ușor… așa m-am născut… aș vrea să mă pot abține… nu pot, mi-e imposibil, îmi trece prin cap că probabil am umplut niște pahare degeaba și sunt oameni pe pământ care mor de sete… barem să fi folosit la ceva. Dacă toată omenirea și-ar strânge lacrimile în pahare, cam câți oameni s-ar salva de la moarte?

Nu, trebuie să fac ceva, să spăl niște ciorapi, niște cârpe de bucătărie – creierul meu e razna…

14 milioane gazul…

Einstein are dreptate, totul e o minune.

Plouă – și brusc văd Veneția din vara trecută.

Vezi, n-am scris despre Roma. Despre Veneția, despre Londra de anul trecut…

Probabil când mi-e bine nu scriu. Trăiesc.

Londra. Pe la agenți. Cât de greu îmi e? Nu foarte. Cu toate că te vinzi ca ultima curvă. Trebuie să le spui și să le arăți cât de interesantă, deșteaptă și mai ales cât de vandabilă ești. Hm… cam ce am eu de vândut? Mai nimic… un strop de talent… 43 de ani care au fugit… niște roluri… câteva limbi vorbite… câteva colindări prin lume prin teatre vestite… un CV „bogat“… Şi astea în engleză, și arată-le că nu te scobești în nas și nu mănânci cu degetele la masă și că știi să spui bună ziua și nu puți, pentru că ai învățat să te speli… Şi după toate astea, dacă ai noroc… vom găsi un rol de o ciudată venită din Est… știm ce școală extraordinară e în Est… o apreciem… sunteți excepțională… dar producătorii vor nume… Zâmbesc… păi cum să-mi fac nume dacă producătorii nu iau decât nume deja făcute?… din această dilemă nu putem ieși, zic…

Totul mi se pare foarte caraghios… Mai ales acum câțiva ani era foarte important pentru mine să am agent… era esențial. Numai că acum, când am, e caraghios și derizoriu… nu știu de ce… și nici nu aștept să sune telefonul sau să fac alte roluri importante în marea cinematografie… E ca și cum sunt țăranca de la Băilești: io agent am vrut… agent am… Mai departe… Dumnezeu cu mila… eu ce-am vrut am obținut.

Alfonso Cuarón, Clive Owen. Toată echipa de la Londra – extraordinară. Cred că celor din echipa tehnică doar în primele cinci zile le-a fost frică să nu fur ceva din rulotă… un umeraș, ceva… sau lumânarea de parfum pe care mi-o aprindeau în fiecare zi, delicat, fără să-mi spună că hainele mele trăsnesc a tutun…

Nu au nici o vină… asta-i cartea noastră de vizită… pe care o asum. Le las timp să se lămurească, mă fac că nu văd privirile fals politicoase și suspicioase în primele zile… Şi eu sunt agresată pe bulevardele Londrei de ai noștri… și mă fac că nu înțeleg românește, și-mi pun bărbia în piept, a rușine și a durere… și a înțelegere… Asta e peste tot în lume… Şi după ce începem să lucrăm împreună la filmare și încep să mă cunoască, privirile se schimbă și părerile se schimbă și rămânem prieteni… Apreciază profesionalismul, seriozitatea, faptele, talentul, clasa. Nu e vina lor… Asta e… pur și simplu.

La început mi-a fost greu. Mă jigneam repede. O luam personal. Au trecut anii. Cartea de vizită e aceeași. M-am obișnuit, pot trece peste. Îi înțeleg mai bine, le dau dreptate, și eu în locul lor aș face la fel. Doare, da.

Între timp, în turnee, cu Gruia, nu mai vorbim între noi românește, ci franceză. E dureros? Până la geamăt. Şi cum pot eu schimba asta? Nu pot. Așa că vorbim franceză și vânzătorii din magazine ne zâmbesc politicos și nu se mai uită după noi să nu furăm chiloți sau cărți…

Gruia îmi spune că nu trebuia să spun la *Garantat 100%* că nu pot fi mândră că sunt româncă. Îmi spune că nu toate adevărurile trebuie spuse. Nu sunt de acord. Dacă până la 44 de ani nu mi-am câștigat libertatea de a spune public ce mă doare la țara mea, pe care nu pot decât s-o iubesc… așa buboasă cum e… atunci e jale.

O iubesc îndurerată. Nu pot să nu văd boala țării mele. Nu o pot minți, spunându-i: ești nepătată și sănătoasă. Nu. Aș minți, și ea ar ști asta. Îmi iubesc țara atât cât îmi îngăduie ea s-o iubesc.

Burniță afară – și în capul meu, evident.

Răsuflu foarte greu, am senzația de sufocare, ca și când nu-mi ajunge aerul… asta mai ales de când nu mai fumez… de vreo trei săptămâni… Doctorița și prietena mea Irina îmi spune că e de la cap… O fi, dar tot trag aer ca peștele pe uscat și nimic.

Notele lui Mozart curg ca picăturile de ploaie pe geam… în această cadență… Ciudat, e ca și când plouă cu Mozart.

Reportaj TV cu NKVD: așteptai până la patru dimineața să te aresteze și când se întâmpla arestarea te simțeai eliberat… erai în sfârșit arestat, nu mai trebuia să aștepți… spune în cutia de plastic și sticlă care vorbește cu voce tare la mine în casă, numită TV, un bătrânel cu ochii albaștri. O spune cu o bucurie fără margini. În sfârșit, așteptarea luase sfârșit… Așa e, sigur, și cu moartea… vine ca o eliberare… când o aștepți sau când plătești cu suferință așteptarea.

Bacovia e o stare, întâmplător a fost numele unui om.

Hrănesc patru pisici pe acoperișul vecin, una neagră și trei gri, aia neagră e mama celor gri, cât erau mici puii îi aducea pe acoperiș și ea nu mânca nimic, stătea să mănânce ei, acum sunt mari și îi bate de nu se văd și mănâncă numai ea… Are dreptate.

Emisiune Patapievici cu Mirel Zamfirescu.

Ce minunăție… ce frumusețe în stare pură.

Ce răsfăț de har și duh.

Ce mâini și ce făptură de lumină.

Ce frumos l-a pictat Dumnezeu pe Zamfirescu în duh.

Merge și trece printre noi înveșmântat în lumină…

Cadru de final: mâna lui Horia care se întinde spre cele două fluvii de lumină, pentru că Zamfirescu nu mai are mâini… i s-au transformat într-o prelungire a sufletului, a privirii… Trei mâini împreunate… Ce păcat că nu sunt pictor… ar fi meritat să-mi petrec viața lucrând numai la acest tablou. Ce păcat, a rămas doar pe retină, o s-o păstrez bine, imaginea asta…

Ce frumos tablou i-a reușit lui Dumnezeu – Mirel Zamfirescu.

Cuvinte slăbănoage și antipatice care nu-mi slujesc… În cazuri din astea, urăsc cuvintele.

Lumina.

12 mai

White Palms în concurs la Quinzaine des Réalisateurs, la Cannes.

Ce mă bucur… iar am avut dreptate să cred în regizor: îl cheamă Szobi Hajdú. Nu am dat-o în bară niciodată, e chiar obositor să ai dreptate tot timpul.

Tare m-aș bucura să iasă ceva… pentru Szobi și Orsi.

Şi o să ajungă și la Oscar Szobi! Într-o bună zi… Om trăi și vor vedea.

13 mai

Aud un dialog inteligent la TV între un stripper și o fătucă… Ce noroc că prostia nu doare. Au.

Două asfințituri de soare.

Unul cu Amza înainte de a muri, la munte, la Predeal. Stătea pe șezlong și i-am văzut lacrimile. Recita Eminescu, grav, singur, lungit pe un șezlong. Cu o pătură pe genunchi. Slăbit, cu lacrimi reci pe obrajii supți. Nu-l asculta nimeni. Nu era nici un spectator, afară de un munte, un cer și Dumnezeu. O nevastă cu ochii secați de plâns și o fată, a lui, înspăimântată, amândouă retrase în spatele șezlongului, să nu deranjeze…

Al doilea, cu mama, tot la munte, înainte de a muri, ținând-o de singura mână pe care o mai avea, de dreapta. Un soare ce striga în roșu-vânăt. Zâmbind cu lacrimi în ochi, îmi spune: Pentru mine asta înseamnă Dumnezeu.

Probabil că voi muri ori la un asfințit, ori după ce voi discuta ceva… cu un asfințit…

Trei săptămâni fără țigară.

Nu e greu deloc cu Zyban… Doar să țină.

Aș urla omenirii: lăsați-vă de fumat!

Înălțarea

Şedință la ICR – fără Patapievici.

Vin acasă totuși după ce l-am sărutat pe Pleșu și intru pe net la îndemnul „Nu numai informațiile circulă pe net, ci și aura… avem chestii importante să vă împărtășim, Pellea…“ Şi eu, culmea… intru pe net.

Ce înseamnă asta? Că viața e complexă? Că sunt o vacă? Că pupatul lui Pleșu se poate îmbina cu netul dizgrațios?

Pisica miorlăie, și nu de foame, ci din lipsă de afecțiune.

Cățeaua oftează văzând în ce hal sunt… și eu încă mă întreb ce legătură este între ICR, Pleșu și aura mea?!

Ar fi indecent.

3 noiembrie 2006

Azi a nins, acum e soare.

În casă, cald.
Tutu bine, Mârțu bine.
Am o lună de la operația de menisc, cartilagiu praf.
Nedureros… doar test de răbdare… mai am o lună interdicție de a merge.
Premieră la Festivalul Filmului Britanic cu *Children of Men*.
În cadru. Adică merg ajutându-mă cu un cadru metalic… OK.
Tot felul de interviuri cu oameni drăguți, nepregătiți… Habar nu au *cum a fost* de fapt într-un film de 80 de milioane de dolari buget, cu un regizor de geniu și un mare artist pe nume Owen. (Mă tot mir de superficialitatea oamenilor. N-ar trebui sa mă mir, ar trebui să mă obișnuiesc.) O singură întrebare: *cum a fost?* Nimeni nu s-a pregătit absolut deloc pentru interviuri… mă fac, ca întotdeauna, că nu văd…
Răspund tuturor cu drag…
Habar nu au de nimic. Ce presiune excepțională și ce responsabilitate exista… Dar pe cine interesează și de ce ar interesa, în fond…
Rămâne, pentru mine, bucuria reală să fi lucrat cu ei. Momentul în care, la finalul filmărilor din Londra, Clive Owen m-a luat în brațe, m-a sărutat și mi-a spus: *You’ve done a great job*. Iar Cuarón m-a întrebat cum se spune în românește *te iubesc*… Rămâne pentru mine bucuria că producătorii americani au venit să-mi mulțumească și… Rămâne pentru mine… ajunge. Rămâne pe retina mea. De ajuns.

Interviu cu Albu pentru documentarul despre Bose. Plâng tot timpul… și cât nu am vrut.
Dor de el și de toți ai mei.

Am terminat în septembrie *I really hate my job*, filmat tot la Londra, de care m-am îndrăgostit. Am cunoscut-o pe Gabriela Massaci, directoarea ICR Londra, un om de o calitate senzațională. A făcut minuni la institutul de la Londra. M-am împrietenit cu Shirley Henderson și Neve Campbell. Sunt tratată cu mare grijă și mare respect. Frumoasă perioadă. Joc în engleză pentru prima dată. Joc în franceză și italiană peste tot în lume de 15 ani, dar în engleză e prima dată. Premiera în martie.
Petrecerea de final. Filmăm zece ore, după care avem o oră să ne schimbăm la hotel și apoi să mergem la petrecere. Dansez până la cinci dimineața. Cu toată echipa. Spre mirarea echipei: mi se spune că m-au crezut mai distantă… În orice caz, petrecerea e superbă. Primesc și dăruiesc cadouri echipei. Dansez…
A doua zi, la 9, avion spre casă.
Am fost pe 19 septembrie la premiera de la Londra cu *Children of Men*. Pupat cu Clive și Cuarón, foarte, foarte drăguți, Claire superbă, în cel mai mare cinema din Lancaster Square. Îl văd din nou pe sir Michael Caine, ne salutăm. După premiera în buricul Londrei, petrecere cu toți cei mari ai industriei cinematografice londoneze și americane. Frumos. Bem șampanie la etajul 23. La picioarele noastre, o Londră superb luminată. Primesc neașteptat de multe felicitări. Dacă nu aș avea puțină minte, aș lua-o razna… Dar nu, slavă Domnului! Ridic ochii către stelele Londrei și le spun noroc lui Amza și mamei. Noroc și mulțumesc.
A doua zi, întâlniri cu tot felul de agenți, interviuri, directori de casting.
Ce e ciudat ca senzație este că de câte ori sunt la Londra sau la Paris, sau la New York, sau… lucrurile parcă se întâmplă și se „leagă“ mult mai repede… Lucrurile, faptele în străinătate acționează prin acumulare parcă, în timp ce acasă am sentimentul construcției pe nisip, simt că o iau tot timpul de la capăt… Dar poate că e doar o impresie.
Jeremy… pe soare, în Londra, de mână, pe străzi.
Acolo s-a umflat piciorul…

S-au întâmplat multe.

Cursuri la Erisma. Frumos, îmi place de ei toți.

Cât de puțin le trebuie oamenilor… doar să le dai puțină încredere în ei și se deschid imediat. Bravo, Dodo, asta ai făcut toată viața cu toți, *chapeau bas*.

Emisiunea cu Patapievici se difuzează peste o lună.

Dus tot cu cadrul, urcat trepte în popou. Nu mai știu cum să le mulțumesc – lui Dodo și tatei că mi-au dat umor… fac bășcălie de mine și e așa de bine…

Una din cele mai bune perioade de lucru din viață. Lucrurile dau roade, s-au acumulat.

Dar… Tu ești stăpânul vieții mele. Tu știi – și pentru toate îți mulțumesc.

Mă doare superficialitatea oamenilor. Da.

Paști, 2007

7 aprilie, ziua lui tata, 76 de ani.

Prima dată când nu mă pot duce la biserică… Bolnavă, viroză.

A doua zi de Paști, DVD Bose. Mă privește din ecranul TV Bose. Brusc, mă gândesc: Când a plecat? Doamne, a trecut un an.

Dar când?

Mă uit pe internet… exact azi, 8 aprilie. Aprind o lumânare și stau cu el puțin cuibărit în suflet… Bose.

Seara, cei trei crai de la răsărit, prietenii mei dintotdeauna, Marceluș Olteanu, Ştefan și Gughi Dordea. Ne știm dinainte de a ne naște… ce-a mai trecut timpul, și totuși… parcă nu…

La Ierusalim se aprinde lumina de Paști. În urlete ca pe stadion…

Zbierete și îmbrânceli… mă gândesc la replica lui Ionescu din *Scaunele*… DE CE NE ÎMPINGEȚI? Da, asta facem, ne împingem ca niște animale pentru un loc mai în față… La ce?

Îmi face mare plăcere să joc cu Răzvan Vasilescu. Un artist căruia îi place să citească! Mare lucru. Un artist inteligent și cultivat. Cu umor. Profund și sensibil. Partener cinstit și superprofesionist. Îmi face plăcere să exist împreună cu el pe scenă.

Mă doare România. Doare agresivitatea, răutatea, îmbâcseala, lipsa de educație, subcultura, mârlănia, mitocănia, suficiența. Doare – doare – doare.

La spovedanie, îi spun părintelui că nu mă mai bucur ca înainte de toate și de tot… și nu-mi place de mine când sunt așa… trebuie să mă bucur, chiar dacă nu știu de ce îmi e din ce în ce mai greu.

Ce groaznică boală e invidia. Mulțumesc Domnului că nu m-a atins. Se caută remedii la tot felul de boli, dar la invidie nu s-a gândit nimeni.

Toată reușita mea din ultimul timp, care vine firesc după vreo 25 de ani de muncă cinstită, a stârnit un tsunami de răutate și invidie…

Ești foarte iubit cât timp *nu* reușești nimic în România. Dacă stai închis în casă, atunci nu deranjezi pe nimeni și ești OK. Cum faci ceva… nu e bine.

Sunt de acord ca toți pe care îi deranjez să pună mână de la mână și să-mi plătească o pensie mică, să

pot să-mi țin casa, și jur că nu-i mai deranjez. Stau acasă, citesc, învăț, mă bucur de soare și ploaie, și gata.

Mie mi-ar conveni. Jur. Mi-e teamă însă că nici așa nu vor fi de acord.

„Se învârte, se învârte pământul, puiule.“ Textul *Scaunelor* este absolut genial. De fiecare dată când îl joc, este o minunăție… ce voluptate să joci un asemenea autor… și mă mir de fiecare dată că e considerat *absurd*.

Mie nu mi se pare deloc absurd. Mi se pare dureros de inteligent și de adevărat. Atât.

L-am jucat într-o seară când la prânz fusesem la un azil de bătrâni. S-a schimbat toată perspectiva… sau s-a accentuat. Da.

Tot felul de dureri în trup… dar nu mă deranjează prea tare… dureri ca un nor… difuz.

Inima doare însă tare la întristare și dor.

Şi cel mai tare doare când mă întâlnesc cu prostia… e acută durerea, ca de măsea. Definitivă!

Citesc prea puțin. Pierd timpul pe net sau nevăzând nimic la TV. Perioadă masochistă de autodistrugere… Trebuie să mă opresc. Cărțile se uită la mine cu reproș, dar înțelegătoare, de pe noptieră. Sunt obișnuite cu praful.

O femeie a murit azi la Brașov sărind în fața mașinii ca să-și apere cățelul.

Dumnezeu s-o odihnească! Aș fi făcut la fel. Fără să stau pe gânduri nici o clipă!

A înflorit liliacul. Ce frumos și ce liniște să știu că, și când nu voi mai fi aici să-l văd, el tot va înflori!

Mă uit la TV la slujba de Paști. Oameni îngândurați, grăbiți, vorbind la telefon, așteptând cu nerăbdare să plece acasă sau în cluburi, să mănânce și să bea… majoritatea… Păcat.

Omenirea s-a obișnuit cu miracolul Învierii.

Şi dacă o dată, de Paști, din altar nu ar mai veni lumina? Pur și simplu. Nu ar mai ieși preoții cu lumina! Pur și simplu. De ce e evident că în fiecare an, orice s-ar întâmpla, noi primim lumină? Nu e deloc de la sine înțeles. Absolut deloc. Mai ales că majoritatea nici nu merităm absolut deloc ca Isus să renască pentru noi.

Dar noi suntem mai deștepți și mai informați. Noi știm că în fiecare an, după ce luăm lumină, putem să alergăm repede acasă și să mâncăm, și să bem, și mai ales să uităm din nou de Isus… Noi știm!

Săracul Isus.

Să plângi pe cruce nu de durere, ci de dragul oamenilor și de milă că ei, săracii, nu înțeleg. Dar noi știm că e deștept!

O să explodăm pe pereți într-o zi nu din cauza bombelor, ci pur și simplu dintr-un prea mare plin de noi. O să explodăm pentru că n-o să mai încăpem în noi de ce mari și tari suntem.

Amăreală… *amăreală* e un cuvânt frumos.

Tutuca latră.

Iar am chef de scris… Am dat un material la *The One*. Sunt foarte curioasă dacă-l acceptă. E o revistă mondenă… nu am nici o legătură.

E mondenă și eu vorbesc despre Isus. Ce ironie.

Vom vedea.

14 aprilie

Nikita Mihalkov. Film. *Soare înșelător*.

Ies după o oră și-mi vine să urlu. Nu are traducere sau textul vine decalat, o bătaie de joc.

Lumea stă de dragul lui Nikita Mihalkov.

Vine la începutul filmului și răspunde la întrebări la final.

C.T. Popescu îi face prezentarea, foarte frumoasă, dar cine s-o înțeleagă?

E superb. 62 de ani și superb.

E întrebat ce înseamnă iubirea pentru el și răspunde: Cum pot răspunde la așa ceva? Fără să fiu considerat idiot… Iubirea trebuie să se reverse ca laptele pe masă… Iubirea la toate nivelurile… Chiar și aici… nu simțiți?

Lumea aplaudă.

Câți au simțit *real*?

Iubirea se revarsă ca laptele pe masă… frumos. Divin.

După asta vin acasă. Atât.

Face parte din categoria oamenilor care îmi umplu ochii de lacrimi.

Trebuie să-l urmezi pe cel ce caută adevărul și să fugi de cel care spune că l-a găsit.

15 aprilie

Conferință Nikita Mihalkov.

Of, Doamne, îmi aduce aminte de tata. Ce om frumos. Ce rar.

Exercițiul cu pantofii. Ochii lui. Echilibrul lui.

Întrebări de toată jena, la care răspunde cu umor.

Vorbește despre faptul că actorul doar primește de la Dumnezeu și transmite mai departe (am spus-o și eu acum ani buni și mulți, mulți au făcut mișto de mine). În clipa în care crezi că talentul e al tău, te deconectezi de la sursă și nu mai iese nimic… A vorbit despre energie, emoție și amintire biologică, gest psihologic.

Nimic nou pentru mine. Tot ce a spus spun de mult. Ce bucurie că nu sunt tâmpită… hm.

Mă întreb câți au înțeles ceva… pentru că, după tot ce a spus, întrebările veneau din ce în ce mai inutile și mai tâmpite. Întrebare: Ce i-ai spune lui Dumnezeu dacă ar veni la tine? Răspunsul lui: …sau dacă m-aș duce eu la El, nu? În orice caz, *mulțumesc* pentru tot.

Aura.

Mi-aș dori să lucrez măcar o dată cu el…

Am povestit despre întâlnirea cu Nikita Mihalkov și s-a șters tot textul. Deci i-a fost rău după conferință… spital… I-am făcut cadou o cruciuliță. Ştiu, Nikita a ridicat și o biserică… Dar, iată, e deochiat. Ia cruciulița… nu o va lăsa în camera de hotel.

Mă sărută de trei ori și mă mângâie pe spate. Pupături.

Poza cerută de alții… îi pun să-l întrebe dacă vrea… sunt singura… alții… toți îl cam consideră maimuțica Kiki… și el își joacă rolul politicos. Dar facem poza, iar mă sărută și sunt fericită că o am… pupături… DVD cu *real show*-ul meu, dat de Ioana Pavelescu. Înainte de plecare, printre bodyguarzi.

Eu nu am putut. Mi se pare de un ridicol fără margini să te întâlnești cu un om de o asemenea calitate și să-i dai o casetă cu tine… Şi totuși îi mulțumesc dragei de Ioana că i-a dat-o.

Deochi.

Regizor tânăr român mănâncă neîncetat la bufet. Când a venit Nikita, mânca. Când a plecat Nikita, mânca. Între timp, s-a pozat cu el. A schimbat două vorbe și s-a dus să mănânce. E un regizor premiat…

De fapt… bravo lui, poate… Nici Amza, nici eu n-am putut mânca vreodată la bufeturi organizate la ambasade sau cu diferite ocazii… Pur și simplu mă blochez când văd că lumea se înghesuie pentru că e pe gratis. E valabil oriunde, la orice nivel, în orice colț al lumii. Şi Amza rămânea nemâncat… mânca acasă. Eu mă retrag și privesc spectacolul puțin rușinată… Poate e greșit, dar așa funcționez.

20 aprilie

O zi superbă.

Tudor Giurgiu a devenit tată și Oana mamă. Să fie
într-un ceas binecuvântat.

Toate ziarele sunt pline de comentarii lamentabile despre situația politică lamentabilă.

Pe Yahoo, o veste trece neobservată: astronauții spun că soarele cântă. Şi este adevărat, din cauza emanațiilor etc., soarele cântă. Urechea umană nu poate percepe. Dar cântă.

Da, totul cântă în jurul nostru, dar urechea umană nu mai aude decât cacofonii și zbierete și ZGOMOT. Dar muzica continuă în spațiu, în noi și lângă noi. Dar cine s-o audă…

Ce veste minunată care îți poate face viața frumoasă: SOARELE CÂNTĂ!

8 mai 2007

Un soare de miere se topește peste București și țară.

Drum București–Poiana Brașov–București. Pentru o conferință de 20 de minute a unei firme.

Frumos. Oameni civilizați și calzi.

Mihaela Rădulescu citește, prezentându-mă, ce a scris despre mine în carte. Am sentimentul Mihalkov: „Nu poate fi vorba despre mine“, e prea mult. E jenant de frumos. Mulțumesc, Mihaela.

Oamenii se ridică în picioare și aplaudă pentru Paler, care ieri a plecat frumos dintre noi (infarct). Intru, mulțumindu-le că s-au ridicat în picioare în memoria lui Paler.

Spun prostii. Succes.

E vorba despre ce miracol trăim fiind în viață, ce înseamnă să ai două mâini, două picioare. Cum se poate rezolva până și moartea frumos, așa cum am văzut-o la mama… Vorbesc din suflet pentru 350 de oameni și singurul sfat valabil e *trăiți-vă viața, nu alergați după ea…*

Îi invitam la teatru. Ani de zile, pe lista mea de invitați erau nelipsiți. La Bulandra, la Național, la Odeon… Le dădeam telefon întotdeauna cu emoții. Puneam cu grijă deoparte cele mai bune invitații pentru ei. Am încă în memorie timbrul vocilor lor. Au venit absolut întotdeauna. Îi văd în sală aplaudând, eleganți, unul superb și demn, sprijinit de bastonul cu măciulie de argint, altul cu ochii lamă de cuțit și pe gânduri, cu capul într-o parte. Îi văd în cabină venind după spectacol – și mă văd intimidată și fâstâcită. Da, eram îndrăgostită. De amândoi. De Conu Alecu Paleologu și de Octavian Paler. Nu știam niciodată ce să le spun. Prezența lor mă emoționa până la nod în gât. Tăceam și mă bucuram pur și simplu că există… Așa cum erau. Așa cum se luptau cinstit cu ei, cu noi, cu viața lor, cu

viața noastră.

Mi-e dor de ei.

Ultima dată când l-am văzut pe Octavian Paler a fost când a plecat Conu Alecu. Nu-i voi uita niciodată privirea lucidă de prieten drag, ochii ațintiți spre groapa în care Conu Alecu în sfârșit se odihnea. O privire lucidă, un drag nesfârșit, un respect evident pentru cel care trecuse pragul înaintea lui. O demnitate a durerii tăcute. O privire care mi s-a părut că spune: „Mai e puțin și vin…“ și nu mi s-a părut, asta spunea.

Azi, 8 mai, vreau să ajung la Muzeul Literaturii, unde domnul Paler a zăbovit puțin. Imposibil.

Vreau să ajung să-mi plec fruntea la plecarea lui. A-ți pleca fruntea… e frumoasă limba română. A iubit-o și a slujit-o.

Un București nebun, blocat. Soarele curge peste noi. Ştiu, iubea lumina soarelui. Ultima zi când a zăbovit pe pământ, lumina a fost maiestuoasă. Mângâie lumina. Mă gândesc că-l mângâie puțin pe timidul Paler. Lumină dulce. Tineri se sărută pe stradă. Şoferi nervoși se înjură. Claxoane. Zgomot. Lume înnebunită care gonește. Mame cu copii în cărucior. Agresivitate și nepolitețe. Isterie și grabă, multă grabă. Stau cu capul rezemat de geamul murdar al taxiului și-mi văd chipul reflectat. Chip prăfuit și încruntat. Nu-mi place ce văd. Am senzația zi de zi că alerg după viața mea și n-o mai ajung din urmă. Şi totuși… soarele curge peste noi…

Renunț. E imposibil să ajung la muzeu.

Acasă. TV, zapez. Politicienii se ceartă și își arată limitele cu nerușinare. Un spectacol dizgrațios. Isteric și fără pudoare sau bun-simț. Zapez. Pe B1TV, știre: „Trece Circul Globus pe Calea Victoriei.“ Trei care „alegorice“ de carton, cu cântăreți și artiști de circ îmbrăcați în costume cu paiete, ce cântă *Zaraza*… trec pe Calea Victoriei.

Trece Circul pe Calea Victoriei în ultima noapte pe pământ a domnului Paler!

Suprem final pentru un malițios. Divină plecare pentru un cinic. Genială ieșire din scenă.

Trece Circul… și noi am rămas în Marele Bâlci!

A spus că a muri înseamnă pentru el a se muta într-o stea. Îndreptându-mă spre balcon, mă tem că nu voi vedea nici una. Mă uit la cer. O puzderie. Vreau să-mi plec fruntea. Dar față de care stea? Nu știu care e a lui și care a Conului Alecu. Sau poate e aceeași. Neputință… Îmi plec fruntea în fața cerului sufocat de stele, cu gândul la el. Şi atât.

Acasă, TV deschis. Politicieni indecenți. TV închis. Câteodată vezi lucruri mult mai interesante la TV când e închis. De exemplu: îmi văd reflexia în negrul ecranului. Realizez că sunt martoră… La ce? Martoră la viața mea… Mă gândesc serios, foarte serios, că trebuie să-mi trăiesc viața! Să mi-o trăiesc. Eu pe ea, și nu ea pe mine. Nu de alta, dar vine o zi când pentru toți trece Circul.

Da. Am fost îndrăgostită tare de spiritul lor.

14 mai

Misiune sinucigașă. Fără ieșire. Am acceptat să citesc *Elegiile* lui Nichita pentru un audiobook la Humanitas.

Nici o șansă. Absolut nici o șansă de supraviețuire. E ca și când vreau să urc Everestul, dar nu am nici mâini, nici picioare. Şi mai ales nu am bun-simț.

Am spus da tocmai pentru că mi se pare imposibil. Am spus da pentru că m-am întâlnit cu Nichita pe

pământul ăsta.

Înalt cât coloana infinitului. Avea ochii albaștri pentru că îi ajungea capul până la nori, iar cerul i se reflecta direct în ochi.

Marea performanță, supremă, când îl citești pe Nichita cu voce tare sau în gând, este să nu-l *deranjezi* prea mult.

Nichita *nu se poate interpreta*. Nu se poate decât cu umilință să încerci, delicat, să-l pipăi în înțelegere. Şi totuși ce voluptate pentru un om ca mine, fără mâini și fără picioare, să visez că aș putea urca Everestul.

Seara. Nichita. Caut pe internet „retragere în moarte“, nu găsesc… trebuie s-o fi spus-o și gândit-o mulți înaintea mea.

Nu există moarte, la un moment dat hotărâm că trebuie să ne retragem în moarte. De oboseală, de preaplin, de prea puțin, de prea mult… nu are nici o importanță. Dar hotărâm că trebuie să ne retragem în moarte.

Am întrebat-o pe mama de ce nu vrea să-mi citească jurnalul.

Şi mi-a răspuns: Nu vreau să mă întristez. Hm! Întotdeauna știa. Ştia tot.

Cică e 17 mai

Doamne, ce cântă păsările afară, ce frumos!

Oboseală de viață.

Să-mi fie rușine.

Nu știu de ce simt sfârșitul aproape.

Om vedea.

Relax.

Ce trebuie să se întâmple se întâmplă oricum.

O simt pe Dodo nemulțumită.

Poate am gândurile astea pentru că astăzi s-a înălțat Cristos.

Poate din nou mă încearcă.

Dar eu am nostalgia lui altundeva, altfel, altunde.

Da, Nichita.

Am dor de altcineva, altundeva, altunde.

Mă simt pierdută aici…

Iar nu înțeleg nimic aici…

Mama e nemulțumită.

Iar mie să-mi fie rușine.

Așteaptă să ți se întâmple ce trebuie să ți se-ntâmple.

Şi trăiește ce ți-e dat, nu ce inventezi sau pipăi că vine…

8 iunie

Sună telefonul. *Vă rog să ne dați o declarație despre moartea lui Adrian Pintea*. Închid telefonul.

Gol negru.

După un timp îl sun pe Mihai Constantin, doar noi trei am fost, și Tompa, în acel *Hamlet* al lui Adi… Nu e prea mult de atunci.

Trebuie să plec la Cluj să dau un premiu echipei lui Mungiu. Accept pentru că merită toată echipa.

Îi dau premiul împreună cu Tăriceanu, prim-ministrul.

Spun două cuvinte înainte, că te iubesc, Adi, oriunde ai fi, și rog inutil și patetic publicul și pe toți din breaslă să-și iubească artiștii cât sunt în viață.

În sală e Ştefan Iordache.

Inutil. Aplaudă… dar e inutil… utopic.

Mă întorc în noapte – prin bunăvoința prim-ministrului, cu avionul – și la ora 14 sunt la mormântul lui tata și al mamei, așteptând penibil, cu un buchet de margarete albe, într-o mulțime de oameni simpli care toți sunt triști. Şi toți ne uităm la o groapă astupată de un plastic.

Soare.

Mă bucur că a fost însoțit de calul lui până la intrarea în cimitir.

Nu am fost la Bulandra în reflectoare să dau declarații. Vin televiziunile să dau declarații și le spun tuturor nu.

Oamenii îmi vorbesc frumos de Amza și de Adi… hm.

Mi se pare incredibil că mă numea „mamă“… și că mormântul e lângă Amza și mama… Şi mama, și Amza l-au iubit.

Ştiu din adâncul sufletului că, după ce mama lui a plecat puțin, Adi nu a mai vrut să fie pe aici… și că nu a putut să accepte sau să treacă de asta și că a trebuit să fie împreună cu ea acolo.

M-a sunat noaptea și mi-a spus: Mamă, am pierdut-o pe mama. Tu cum reziști? Şi i-am răspuns că tot mama lui o să-l ajute…

Soare.

Lumea se calcă în picioare.

Mă retrag… nu are rost… și-l aștept pe aleea mare, mai departe de mormânt. Vine purtat pe brațe, sus, nu mă lasă să-l văd… hm, și o să rămână pentru mine întotdeauna superb… Spunem Tatăl nostru.

Mă așez pe un mormânt. Nu înțeleg nimic.

Lumea aplaudă.

Irina Petrescu stă într-un colț, cu ochii ei mari și superbi… într-un colț, umil… Câțiva studenți stau printre morminte cu ochii în lacrimi. Stăm și așteptăm să plece lumea, să putem să ne apropiem de un mormânt, de flori și – să ce?… Dau tot timpul din cap a neînțelegere și refuz.

Mă surprind spunând cu voce tare: *Până acum a fost Hamlet, acum e York.*

Îmi lipsește și îmi va lipsi tare.

L-am iubit.

Îl visez. Stă în spatele meu, îmbrăcat în negru, în costumul lui Hamlet, și așteaptă să mă felicite… habar nu am pentru ce… e lume multă care mă felicită… îl las pe Boroghină din brațe și mă întorc spre Adi.

Nu se apropie de mine. De departe, îmi spune *Felicitări, Oana*. E trist și foarte serios.

Îi spun: Adi, te iubesc. Ştiu în vis că nu mai e pe pământ. Îmi răspunde foarte serios și trist: Te iubesc.

Ies în lume… 8 iunie, ziua lui R.

Oameni frumoși, inteligenți, conversație foarte OK. Şi totuși. Sunt absolut sălbatică. Absolut în altă lume… și așa suntem toți ăștia… specialii… artiștii. Nu e locul nostru niciunde, cu nimeni, decât pe

scenă sau în fața aparatului de filmat. În existența noastră paralelă și inutilă… cu aripi de libelulă. Altfel, niște singuratici, triști, cam neînțeleși, cam aparte, cam ciudați, cam altfel… exotici… hm.

Ce eforturi de socializare mai fac… dar animalul din mine mârâie politicos și se retrage fericit în singurătate.

Azi, o mică selecție Arghezi… nu știu de ce… să le învăț pur și simplu pe dinafară… foarte modern, domnul Arghezi.

Am terminat de înregistrat *Elegiile* lui Nichita pentru Humanitas. Să spunem că sunt împăcată… nu mai mult. Nu cred că i-am făcut rău lui Nichita. Sper că nu i-am trădat sensul și rostul, că nu l-am deranjat.

Sper.

Cică 12 iunie

Cineva vrea să facă un documentar despre Amza.

Îmi trimite un text absolut eronat, scuzându-se că e făcut de o fătucă binevoitoare… Rectific. Caut în acte.

Şi realizez sau îmi reamintesc sau descopăr că Amza a jucat primul rol la Craiova: Jack, în *Bună seara, domnule Wilde*. După fix 25 de ani, eu am jucat ca prim rol Gwendolen, iubita lui Jack, în *Wilde*.

Nu m-a văzut jucând… a plecat înainte. Dar cu siguranță Amza s-a gândit acum 24 de ani că aș fi fost partenera lui, iar eu habar n-aveam.

Deci karmic sau platonic sau… am jucat împreună, cu un curcubeu de 25 de ani.

Habar n-avem de nimic.

16 și ce lună o fi, iulie…

40 de zile de când a plecat Adi Pintea.

Am un vis: călăresc un cal superb roib printr-o pădure. Se oprește și începe să mănânce iarbă. Golul din față când nu mai vezi greabănul calului. Nu-l oblig să meargă mai departe.

Se așază pe jos liniștit, înțeleg că e obosit și-l las în voie, să se odihnească.

Am un dor ENORM de Adi, dar enorm… Îmi vine să urlu de dor, cum îmi vine și de Bose.

Acum îmi dau seama de fapt că făceau parte nu din povestea mea, ci pur și simplu *din mine*.

Am fost două săptămâni la munte.

În căsuța din cer.

E greu să stai față în față cu muntele. Tu singur și el. Greu. Şi pe ocean cred că e la fel. E greu să te întâlnești cu tine. Cu fricile și singurătățile și neputințele și mai ales cu efemeritatea ta. Hm. Şi totuși ce eliberare să știi că într-o bună zi nu va mai exista absolut nimic. Nici muntele ăsta impertinent, care îmi pune întrebări dureroase.

Sanda Manu îmi spune: Eu vreau să știu ce e după munte. Mă uimește. Nu m-am gândit nici o clipă

ce e după. Eu nici nu pot trece de el… nu-l cunosc nici pe el, cum să mă gândesc ce e după…

05.08.2007

Plecat Moțu.

Drum bun.

E îngropat lângă Adi și Amza.

O seară întreagă ascult Radio 3 Net, care e de departe cel mai bine făcut și complet radio internet… făcut de Moțu. Şi văd *Câinele Grădinarului*, tot spectacolul de exact acum 20 de ani.

Mi-e dor de el. Mi-e dor de noi de atunci. Ce frumos era, și plin, și viu tot ce trăiam. Alt gust.

Ileana și Moțu au plecat deja.

Nu înțeleg nimic din viață și nici din moarte. Avea 63 de ani și mie îmi părea tot Moțu de acum 30 de ani și că de-abia acum avea ceva de spus și multe de făcut. Moțu, unul din cei mai cinstiți oameni pe care i-am cunoscut.

Mi-a dat patru când am dat examen la Bulandra. Întrebat de ce, a răspuns: E netalentată și nu-mi place.

După vreo doi ani, la el în bucătărie, după *Câinele Grădinarului*, bând o bere, îmi spune: Ştii, trebuie să-ți zic asta, nu te puteam înghiți. Mi se părea că nu ai talent și ești antipatică. Am greșit.

Ne-am luat în brațe și cu lacrimi în ochi i-am mulțumit. Pe urmă mi-a vorbit despre „Mămica“. Mi s-a părut așa ciudat din gura lui acest cuvânt.

Dar ochii îi erau în lacrimi. O pierduse cu puțin timp în urmă, cam pe când avea 40 de ani, așa cum și eu aveam 40 când a plecat mama. A adorat-o și a stat cu ea până la final. Ca mine. Şi nu avea nevoie de nimeni cât a fost cu ea. Ca mine…

Da, Moțu. Mi-e dor și de tine.

Dar chiar toți cei dragi se mută în cer?!

Silă, multă silă de toate comentariile răutăcioase și neumane despre Adi și Moțu pe internet. Mi-e rușine că fac parte din aceeași specie. Suboameni, neoameni, scursuri. Greu de imaginat cum pământul și Dumnezeu îi îngăduie.

August

Habar n-am ce zi e…

Filmări la Buftea… cu plăcere.

Dar azi e duminică. Ascult încontinuu Radio 3 Net. Din nou îmi dau seama cât de superficial trăiesc.

Ultima întâlnire cu Moțu: acum doi ani, cred, la petrecerea surpriză pentru ziua lui Dan Nuțu… mi-a vorbit tot timpul de Radio 3 Net… am vrut să țin minte și am uitat… hm.

Mi-a vorbit cum vorbea el, ca un copil mirat și încântat, cu Anda în dreapta lui… am promis că voi asculta… am uitat… acum ascult încontinuu, TV închis, Moțu, cum era și la tine… iartă-mă și mulțumesc.

Acum spun la toată lumea de Radio 3 Net!

Aprind o candelă pentru Moțu și mă gândesc și la Adi. Spun: Ştiu că vă îngăduiți amândoi într-o lumină… hm, ce prostie… toți se îngăduie într-o singură lumină… noi, vai de noi, nu avem loc sub

aceeași lumină… cam penibil… sus, stau toți sub un reflector… aici, avem nevoie de o orgă întreagă de lumini… una pentru fiecare, să ne vedem mai bine decât celălalt… să ne vedem… cine să ne vadă? de ce să ne vedem? nimeni nu știe, dar noi ne îmbrâncim…

Revine replica din Ionesco: DE CE MĂ ÎMPINGEȚI… TOT TIMPUL ÎMPINGEȚI… PARCĂ SUNTEȚI ANIMALE… ZĂU AŞA!!!

Da, domnule Ionesco, aici jos ne împingem în continuare… Cred că pur și simplu din snobism… alt motiv chiar nu avem.

Ştiu că am mai scris asta o dată. Dar dacă încă e valabil…

Ionesco – îl ador!

Marie-France Ionesco a venit de la Paris, special invitată de Ambasada Franței și de Institutul Francez, la premiera *Scaunelor*.

Primesc în cabină un bilet pe care scrie: *Marie-France Ionesco vous remercie et vous embrasse de tout cœur, chère Sémiramis*. Cu un superb buchet de flori. Nu-mi este adresat mie, și asta îmi place de mor! Este pentru personaj. Şi așa e normal. I-a trimis un buchet superb personajului visat de tatăl ei... eu sunt o întâmplare... o intersectare... Buchetul cu siguranță îl merită Sémiramis!

După premiera de la Teatrul Bulandra, invitați la mine acasă, la dineu, Marie-France Ionesco, Lucian Pintilie și Răzvan Vasilescu. O seară frumoasă. Am râs mult. Foarte emoționată de cuvintele frumoase pe care mi le-a spus Marie-France… Îmi place această Doamnă. Vorbim de domnul Ionesco, de doamna Ionesco. Vorbim și de Cioran.

(Întâlnirea pe care am avut-o la Odéon cu Cioran, invitat de Ion Caramitru să vadă *Hamlet*... Nu jucam în *Hamlet*, eram la Paris cu un turneu al Teatrului Franco-Român înființat tot de Pino Caramitru, și jucam tot la Odéon, dar în alte seri. Ascultam *Hamletul* cu respirația tăiată, de după perdeaua roșie de catifea. Spectacolul s-a terminat și, în fața mea, scurgându-se pe lângă pereții teatrului, cu părul ca o furtună și ochii din alt timp, s-a ițit pur și simplu, la cinci centimetri de mine, Cioran. M-a privit lung, nevăzându-mă, și mi-a spus, nu știu nici acum de ce, *Au revoir*... Apoi, prelingându-se pe lângă pereții teatrului, a ieșit din teatru și din viața mea.)

Marie-France Ionesco: rasă, clasă, inteligență, frumusețe a spiritului, ochi fabuloși… Îmi plac zâmbetul ei trist și inteligența amară. Îmi place duritatea ei care ascunde o sensibilitate de copil mirat. Îmi place demnitatea ei.

Pintilie... hm... alt univers... altă zbatere, frumoasă... alt artist... altă legendă....

De câte ori îl văd, am senzația de pasăre în colivie... care dă disperată din aripi să iasă, să scape.

Ne-am intâlnit de multe ori... pe fugă... La *Balanța* m-a chemat să fac o voce la telefon. M-a văzut în *O noapte furtunoasă*, în regia lui Mihai Măniuțiu, și a doua zi mi-a trimis o scrisoare. Am păstrat-o. Şi nu păstrez nici scrisori, nici cronici…

Se uită lung la mine la masă și-mi spune: O să lucrăm împreună... dacă nu în viața de-acum, atunci în ailaltă!

Îi răspund, zâmbind: Oricând e bine!

Zâmbim toți patru.

O seară binecuvântată. O seară cu două legende la masă. Privilegiu. Regal de spirit.

Închid ușa în urma lor și mulțumesc.

Sfânta Maria

Sfânta Mărie, ca întotdeauna, grea. Nu știu de ce de Sfântă Mărie… e greu.

Nedormit deloc. Tutu vomitat toată noaptea. E doar o indigestie.

Astăzi, de la 7 dimineața, cu muncitorii în casă pentru centrala de gaze. Azi termină. Dar eu trebuie, cred, să zugrăvesc.

Mama și tata mă privesc râzând… din două poze.
Dor dureros.

Citesc Eliade, *Jurnalul portughez*, și mi se pare că semăn cu el în crizele de deznădejde… dar nu am nici o legătură cu erotismul lui.
Numai Eliade îmi lipsea să citesc!

17 august

Da. De fiecare dată de Sfântă Mărie mi-e greu.
Astăzi s-a limpezit totul. Am primit bani, neașteptat, care îmi acoperă zugrăveala.
Am îngenuncheat în baie și le-am mulțumit. Lui Dumnezeu, Maicii Domnului, tuturor de dincolo care mă ajută. Eram în baie, mă spălam pe mâini și mi-a venit să mulțumesc. Chiar cred că se poate vorbi cu Doamne-Doamne și din baie.

18 august

La munte, în casa din cer a lui Dodo și a mea.
Vederea e atât de dumnezeiesc de frumoasă, încât ajunge să pare kitsch. E ca un poster enorm. Şi dacă l-aș smulge și ar dispărea totul, ce-ar rămâne în fața ochilor?
Să poți trage așa de realitate cu două mâini, ca de un poster, și… să schimbi totul.
O fi alt poster după poster?
Or fi din ce în ce mai kitsch?
Caut pe internet, la cinema.ro, nume: Toma Caragiu, Ileana Predescu, Gina Patrichi. Rezultat: nici un rezultat. Sunt oameni care au lăsat mult în urmă și au plecat doar de 10, 15 ani. Şi? Nu a mai rămas nimic. Poate e mai OK așa, să nu rămână nimic. Între timp, aud o tâmpită la TV, blondă și proastă. Nici ea nu o să lase nici o urmă. Şi ce înseamnă asta, că cei enumerați, Gina, Ileana, Toma, sunt egali cu prostuța de la TV? Nu pot să cred. Mai mult refuz să cred. E absurd, trist, patetic și mai ales lipsit de bun-simț.

19 august 2007

Vis de după-masă. În Băilești, la un telefon, îl aud pe Liviu spunându-mi că „o să ne cam despărțim“.

La capătul celălalt al firului, eu cu mamaia Gigetta (parcă și cu Dodo) ne mirăm cu ce am greșit față de el… și legătura se întrerupe.

Plec pe ulița Băileștiului, în noroaie, supărată, dar ținând de gât un cal superb, roib. Merg singură pe drum, de gât cu calul.

Ajungem la capătul uliței unde e o poiană verde. Calul o ia la goană și coboară panta superb, în galop. Vreau să-l strig și-mi dau seama că nu are nume.

Oamenii îmi spun să stau liniștită, că se va întoarce când va obosi. Aleargă superb și se întoarce. Îl iau din nou de gât. Mirarea mare este că la capătul Băileștiului era MAREA. Mă întreb cum e posibil să nu fi știut că marea e atât de aproape.

Tăietură. Alt vis.

Stau pe un scaun între doi pereți, la o masă, în dreapta – o fereastră. Locul este atât de strâmt, încât nu încape decât scaunul. Mă întreb dacă-mi pot depărta coatele de trup cât să pot mânca. E seară. Aștept să mănânc și mă gândesc cât timp voi mai putea să merg prin turnee și să mănânc singură.

25–26 august

După câteva zile de caniculă, de azi-dimineață plouă torențial. Stau cu toate geamurile deschise și respir, împreună cu Tutu.

Operație la dinți.

M-am obișnuit să mă duc singură până și la doctor. M-aș mira foarte dacă m-ar duce și m-ar aștepta cineva! Am plecat pe stradă la 40 de grade, cu mâna la falcă, amețită de anestezie, să caut taxi… l-am găsit și… nu mi s-a părut nimic anormal.

28 august

Eu și cățelușa Tutu și pisicul Mârțu, cu toată casa învelită în plastic, zugrăvim… de ce?!

La noapte e eclipsă totală de lună. Şi cică se schimbă vieți… cică…

Semăn cu Dodo, îmi place șantierul.

Tutu s-a așezat în fotoliul ei, la TV. Mârțu, în dulap.

Chiar nu știu ce m-a apucat acum să zugrăvesc… ca să vadă Dodo că pot…? O să aflu de ce zugrăvesc acum… Voi înțelege? În orice caz, pică foarte bine că am activitate și scot mirosul de tutun din pereți, că tot nu mai fumez de trei luni.

Da, cică e o perioadă de revizuit viața… cam așa îmi și vine… om vedea ce-o veni, doar bine, asta știu…

2 septembrie

Cealaltă jumate de casă goală… sunt într-o cameră unde nu au rămas decât computerul și canapeaua și un fotoliu, ascult la postul lui Moțu Johnny Cash, aceeași melodie pe care o ascultam exact acum 23

de ani într-o garsonieră goală în Piatra Neamț, unde de-abia începeam a doua viață, după ce tata plecase.

Oi începe… a câta viață? Că ăsta e sentimentul…

Iar acum patru ani, azi, plecam la Urgență cu mama pentru ultima dată…

Dor.

13 decembrie

Ce mult a trecut și nu am scris nimic. Multă muncă plăcută și cu serialul *Cu un pas înainte*, și cu programul Erisma. Pe 11 am avut spectacol cu *Pas de deux* cu erismaticii. Mulțam lui Doamne-Doamne, a ieșit foarte bine. Bucurenci – un Rică remarcabil. Dar absolut toți uimitori. Mă bucur că m-am întâlnit în viața asta cu Cosmin Alexandru… ne sfătuim și râdem împreună, dar cel mai important e că datorită lui am cunoscut atâția oameni de calitate.

Da, de mare calitate. Acești oameni de afaceri, care muncesc de dimineața până seara, au vrut să facă un spectacol de teatru. M-au mișcat prin seriozitate, prin frumusețea emoțiilor, prin curățenia sufletească. Şi prin talent! Mulți actori profesioniști ar avea de învățat din entuziasmul lor neprefăcut.

(Sunt nebună, m-am surprins zbierând la ei și certându-i ca pe niște copii… și sunt ditamai oamenii cu răspunderi, familii etc. Nu sunt normală… Dar a ieșit!)

M-am bucurat că a picat așa… pe 11 am făcut repetiție, după care parastas la mormânt cu părintele Cătălin Savu, prietenul Cristi (șoferul de taxi) și Irina Grecu.

Am încheiat și cu actele pentru casă (aştept asta cu Dodo de nouă ani!).

După parastas m-am întors la Metropolis, la erismatici, și am avut spectacol! Pe 12 am avut repetiție și spectacol tot cu ei. Iar azi am avut filmare, iar mâine se încheie seria 4 Erisma, pe urmă filmare, pe urmă petrecere cu Erisma 4 de Crăciun!

Mâine, Dodo ar fi împlinit 70 de ani… Nu… nu se leagă, mama nu putea să aibă niciodată 70 de ani… Iubirea vieții mele.

Am dat un singur interviu la radio despre tata și i-am rugat pe cei care ascultă să aprindă o lumânare pentru el.

Tutu e bine, început de cataractă… dar e bine. Mârțu îmbătrânește la calorifer. În casă e superb. Şi cald. Azi a nins.

Mi-e dor. M-am gândit că cine nu are umor mai bine îl ia Dumnezeu cât e tânăr, că bătrânețea fără umor este, cred, cel mai groaznic lucru pe care-l poți trăi.

Îmi e bine, bine. Muncesc mult și cu bucurii. Mulțam, Dodo și Doamne-Doamne!

Poza cu un băiețel blond cu părul ondulat. Se uită la mine, cocoțat pe un scaun, cu niște ochii mici, rotunzi, dar foarte serioși pentru cei patru ani. Lumea îmi spune că băiețelul ăsta e tata… Mă tot traversează din când în când un gând: cum întineresc pozele cu părinți și bunici…

A fost lansarea Nichita, *11 Elegii*. E bine. Nu foarte bine, dar nu e rău.

Azi sunt 24 de ani și de la Nichita…

25 decembrie

Crăciun frumos.

TutuMârțuMarianaElenaIrinaAndreiOzanaIttaBarbone. De toate, casă, masă plină, bucurie.

În noapte, Dodo îmi trimite un concert Rod Stewart de zile mari. Dansez singură în casă și le mulțumesc celor din poze – bunici, străbunici, Dodo și Amza – că m-au adus puțin pe pământ… e frumos aici, jos… din când în când…

Pe Stewart au știut Gina și mama de ce l-au adorat. Rod Stewart are cam 70 de ani, arată super în blugi și bascheți.

Ieri, de nașterea Domnului, au fost șapte luni fără țigară… sunt foarte bucuroasă.

Mâine e liber. Mă vopsesc, bagaje – și poimâine plec în Dubai… de ce? Nu știu nici eu. Cu Cosmin… Mircea… copiii… etc. OK… de ce nu?

28 spre 29 ianuarie, 46 de ani

Da, a fost frumos în Dubai. Am strigat din deșert cu ochii spre cer la 12 noaptea: *Vă iubesc!* Am înotat într-o mare superbă, m-am odihnit… da.

Astă-seară e calm. Tutu doarme în dormitor, Mârțu în bucătărie. Mă tot gândesc cât de fideli, dragii de ei, îmi sunt și că sunt singurii lângă mine.

N-am mai scris de mult.

Am rezolvat în decembrie cu casa… Totul e foarte bine.

Mi-e dor de toți ai mei, un dor nesfârșit, ca o sete, ca o boală dureroasă… Ştiu că sunt lângă mine, dar… îmi e dor… offf.

Acum 46 de ani, Dodo se cam chinuia cu mine la spital, sigur o durea tare, acum mai sunt vreo trei ore și apar… Ce fericire că i-am cunoscut. Da, mami, iar îmi vine să urlu de dor… cum mi-ai zis. Nimic, absolut nimic pe lume nu va compensa dorul ăsta de ai mei.

Sunt însă atât de fericită că într-o zi o să fim din nou împreună.

Mi-ați dat viață să mă bucur de ea. Şi asta fac, de la un timp. Doar că am pierdut foarte mult timp până am înțeles. Bine totuși că m-ați luminat. Vă iubesc, Dodo, Amzule, Gigettule și Mișule și Mițo.

La mulți ani. Doamne ajută! Facă-se voia Ta!

Miercurea Mare, 2008

Mai am o lună și fac un an fără fumat.

Poate că ăsta e singurul meu regret: că am fumat atât amar de vreme. Mare tâmpenie!

Scaunele, Ionesco, am plâns mai mult decât era îngăduit… dar cine îngăduie… cui?

Mi-e dor de ai mei din cer.

Foarte dor.

Azi s-a curățat îngerul de la cimitir, de la Craiova. Azi e Sfântul Gheorghe. Azi s-a curățat și azi s-au scris din nou sub soare numele Gigetta și Gigel și Mișu.

Sunt foarte bucuroasă.

SMS cu părintele Cătălin de la Cuțitul de Argint.

Ieri, liliac la mormântul lui Dodo și Amza. Vreau să pun poza lor, amândoi tineri, frumoși, pe cruce, după Paști.

Spectacol în franceză, urale Pierrette Dupoyet.

Turneu plătit de ICR la Paris.

Tutuca știe tot. Şi mai multe decât pot scrie eu aici.

Întâlnire la Cărturești cu oameni frumoși.

M-am săturat de rănile Bucureştiului… Mă doare Bucureştiul – drum până la Bulandra Icoanei, pe Latină etc…. cărămizi… case dărâmate, unde vor apărea blocuri hidoase lângă case din 1900… Mă doare fizic… Mă doare România. Vreau să-i fie bine. O vreau apărată și frumoasă. Vreau să-i fie bine… aberez… vreau pe deal, la munte… în verde… cu animale și, cred, fără oameni… adică foarte rar cu oameni… dar pentru asta îmi trebuie bani să mănânc și să-mi pot permite să am grijă de câteva suflete de animale.

Nu știu.

Rugă la biserica Icoanei. Am numărat, în mare, pașii de la spitalul Cantacuzino, unde am trăit prima noapte pe pământ, până la biserica Icoanei, unde mama a petrecut ultima noapte pe pământ. Sunt vreo 500 de pași…

Ciudat. Este un triunghi mic – între strada Salcâmilor, unde am stat cu tata până a plecat, Şcoala Centrală de fete, Teatrul Bulandra și biserica Icoanei, unde a petrecut mama ultima noapte pe pământ – și în triunghiul ăsta, de vreo mie de pași, încape aproape toată viața mea… Am colindat planeta și mă întorc iar și iar în perimetrul ăsta…

M-am rugat… *pocnet în casă*… m-am rugat pentru ei și pentru neînsingurarea mea… sau, dacă trebuie s-o duc, însingurarea, atunci să-mi dea Maica Domnului și forța s-o duc… Pe urmă mi-a fost rușine că am rugat-o în Săptămâna Patimilor ceva, când ea plângea deja pentru băiatul ei… Şi am zis: facă-se voia Ta.

Orice ai face, la sfârșit, dacă te luminează Domnul, și El te luminează, trebuie doar să-ți dai seama…. ajungi la *facă-se voia Ta.*

3 mai, vineri, Izvorul Tămăduirii

Pisicul Mârțu nu e bine… Am făcut deja o săptămână perfuzii… Am dormit cu el după-masă și am ronronit amândoi.

Are 14 ani… Greu. Mă tot țin… Şi nici nu mă gândesc la Tutu.

Mă doare inima fizic. Mi-e dor de toți ai mei plecați.

Ce mai am pe pământ ca sânge:

Unchiul Barbu Ollănescu din partea mamei. Îl ador. Nu ne vedem atât de des pe cât aș vrea.

Trei surori din partea lui tata: Tatiana, Irina, Ileana.

Veri împrăștiați pe glob, în America, Australia etc., care, slavă Domnului, au copii: Raf, Miruna, Ruxandra. La Băilești, Lila, Liviu, Amza, Mihai... copiii lor...

Îi cunosc mai mult sau mai puțin.... mă cunosc mai mult sau mai puțin.... dar sunt sânge din sângele meu. Deci sunt ai mei. Sunt a lor.

Ruxandra a lui Raff: o minune.

Da...

Peste cinci zile sunt la Paris. Şi în loc să fiu fericită… sunt oricum.

Să-ți fie rușine, Oana. Nu-ți lipsește nimic – și, iată, nemulțumirea tot vine. Rușine!!!

23 mai

Parisul e foarte frumos. Îl uitasem. E poezos!

Succes. Mulțam lui Doamne-Doamne.

Un superom, Simona Edwards.

Pe aeroport în București, la plecare, Gruia îmi arată un DVD cu *Atunci i-am condamnat pe toți la moarte*, cu poza lui tata: „Uite-l pe bătrânul. Nu-l iei?“ Nu vreau să-l iau… cum adică… să-mi cumpăr tatăl? Îl iau, zicând: Hai până la Paris. Stă pe noptiera mea, lângă poza minusculă a mamei.

Masă cu Pierrette Dupoyer, care mă întreabă absolut „întâmplător“:

— Ştii vreun orășel numit Băilești?

— De ce întrebi?

— Mi-am cumpărat o casă la țară aici, în Franța, într-un sat, și satul respectiv e înrudit cu un sătuc numit Băilești din România. Ştii în ce parte a țării e? mă întreabă Pierrette într-un restaurant mușcat de soare, în mai, la Paris.

Şi fața ei se topește și în loc apare zâmbitor Amza, care îmi face oltenește și hâtru cu ochiul. Clipesc doar și reapare Pierrette, mirată, în față.

București.

Mariana – internată. Mariana e sufletul cel mai apropiat mie de pe pământ. Mariana e mâna mea dreaptă. O iubesc ca pe o soră. Îi datorez multe. E un om foarte frumos, cinstit și cu o inimă enormă. Iubește tot ce e viu. Muncește de dimineața până seara și nu se plânge niciodată. N-aș fi intrat niciodată la Urgență pentru nimeni în afară de ea. Îi duc un pachet cu mâncare și apă. Mă rog Domnului să nu fie nimic grav și Domnul îmi ascultă rugăciunea.

Scările de la Urgență sunt tocite de pași ca scările de la Acropole. Marmura e tocită de pași de suferință, de speranțe, de coșmaruri… marmura e tocită… cu siguranță suntem mult mai grei când suferim.

Cobor în fugă treptele, fug de amintirile de acum cinci ani, când a plecat mama tot de aici… unde scările sunt tocite de pași grei.

Suspendăm *Buzunarul cu pâine.*

Gruță are tensiune 23 și după nitroglicerină, 25. Plecăm cu salvarea și-l fac să râdă în salvare.

Îl internez. E bine. E ca și când l-a tras Doamne- Doamne de mânecă și l-a făcut atent! Atenție, le spun tuturor. Atenție! Trebuie protejat. Atât.

Trebuie să fie bine.

Training cu zece oameni. Oameni frumoși. Toată experiența cu traininguri (trebuie să-mi cumpăr un trening!) mi-a redat puțin încrederea în specia numită om.

Da.

Mă uit prin casă. Ce frumusețe.

Mă cheamă Mârțu.

27 mai

Vis: o carte albă care își dă singură paginile. Pe partea stângă a cărții, pe foaia albă, ca desenat din fum, apare fața lui Bose… Mă bucur ca un copil și îi spun: te iubesc, Bose. Îmi răspunde: și eu – și

dispare odată cu desenul de fum.
O senzație foarte bună…
Hm… E prima oară când îl visez. Mersi, Bose.

5 iunie

Astăzi, Înălțarea Domnului. Regele Mihai s-a întors după 60 de ani la Peleș. De Înălțarea Domnului, Regele acestui Popor s-a întors acasă. Regele declară: „Astăzi s-a făcut o reparație morală“ – după atâta amar de timp.

Ce răbdare regală! Ce frumusețe! Ce splendoare! Ştirea este strecurată între o echipă de fotbal și țiganiada de la Ştefănești…

Ce istorie grandios de scârboasă. Momente de rușine.

80% dintre oamenii care vorbesc la TV nu fac acordul.

Nu ne merităm regele?! Deloc.

Pe 10 iunie, Majestățile Lor serbează 60 de ani de căsnicie, nunta de diamant. Ce aleși de Dumnezeu. Ce iubire regală!

Cristos s-a înălțat, Majestate! Restul… chiar îmi vine să zic ca Hamlet: Restul e tăcere.

În rest, mi-e lehamite de o populație needucată care nu știe nici să vorbească românește, dar se vrea europeană, care habar nu are de cultură, dar se vrea acceptată în lume și în Europa.

Stai la rând, Românie! Parte din tine trebuie să învețe. Să învețe să se spele, să vorbească românește, să se respecte. Să se ierte… Drumul e lung, și eu n-am răbdare regală, sunt un biet om… mâncat și sufocat de mârlănie și mitocănie… și am încredere în orice altă specie în afară de cea umană… cu mici excepții, dar foarte mici!

Scriu cu durere, cu mare durere, despre țara pe care o iubesc. Dar trebuie să ne trezim.

TVR Cultural, Marguerite Duras. Superbă.

Duminică 8 iunie

Dumnezeu mă îmbată, casa miroase a tei înnebunitor!

Septembrie, 3

O săptămână în care toți ai mei au vrut să fie lângă mine.

Inaugurare Casa memorială Amza la Băilești, pe 31 august. Un primar genial, Costel Pistrițu. Pe 30 august, sfințirea mormântului de la Craiova, la Gigetta și Mișu. Pe 6, la ora unu și 20, se împlinesc cinci ani de când Dodo râde în altă parte… fix la ora asta, voi fi cu preotul Cătălin Savu la cimitir.

Ar trebui să scriu.

O să scriu.

Scrie.

13 septembrie

50 de ani de la logodna Domnicăi cu Amza. Prima dată când au fost împreună în fața Domnului.

Am aprins lumânări în casă. Tutu și Mârțu… e un miracol: sunt cu mine și sunt bine. Am aprins lumânări și în geam.

Azi a venit toamna.

Familiaritatea unei lumini calde într-o casă, toamna, căldura unui cămin… Azi am realizat că e doar frumusețea și nostalgia faptului că imaginea asta știi că nu va dura tot timpul, este nostalgia și dulceața unei treceri a unui suflet pe aici, pe pământ. Ştiu că nu va dura la nesfârșit și deja mi-e dor de imaginea pe care o mai am încă în fața ochilor. Nostalgie.

Patapievici. L-am întrebat de Geneva… experimentul cu protonii. Am fost privilegiată să-l pot vedea cu ochii sclipind de plăcere și vorbindu-mi despre o poezie excepțională, despre „o particulă a lui Dumnezeu“.

Așa explicat, totul pare, și chiar este, un experiment glorios.

La posturile TV din România am auzit fraza: „Experimentul de la Geneva a fost folosit împotriva carierei mele politice. Se urmărește distrugerea mea ca persoană publică și socială…“ Nu mai știu cine a spus-o, dar a spus-o. Suntem bolnavi. Iremediabil.

Ştefan Iordache e la Viena, în spital. Am numărul în agenda telefonică. Pot suna oricând și nu o fac. Îl cunosc. Bine. Nu ar vrea să-l caute nimeni. Sau ar vrea…? Mă rog să-i fie ușor…

100 de ani de când s-a construit casa lui Amza din Băilești.

50 de ani de la logodna lui Dodo cu Amza.

Preotul Cătălin Savu mă visează între Amza și Dodo. Ei stau la o masă, eu între ei, în picioare (mai ai treabă pe aici, încă nu stai la aceeași masă, îmi zice preotul), și râdeam toți trei. Părintele spune: Eu eram într-un colț și am zis „Ia uite ce fericită e Oana!“. Când primești veste de la ei, să-mi zici și mie… îmi mai spune preotul Cătălin. O să-i zic.

14 septembrie

Există clipe când se cască pământul sub tine și cazi în hău. Când rămâi fără respirație. Când la TV scrie, absurd, pe ecran: A murit Ştefan Iordache.

E o glumă… proastă. Nu poate să fie decât o glumă. Atât.

Nu are cum să fie adevărat. Nu e adevărat.

15 septembrie

O sun pe Mihaela Iordache. Îmi spune: E o glumă… cum adică?

Am cursuri. În taxi… ploaie afară… ploaie de băut șampanie sau un whisky cu Ştefan… și de povestit… de trăit.

Mă duc la cursuri, trebuie să predau că… viața e frumoasă. Cursul se suspendă de la sine. Sunt patru oameni. Nimeni nu înțelege de ce nu au ajuns ceilalți. Eu înțeleg: mi-a dat liber Ştefan…

Mulțam.

În taxi, înapoi acasă. Cobor la biserică. Vreau să intru – închis. Acasă. Dau drumul la radio. Muzică.

Îmi pun un whisky… se varsă din sticlă… OK, bem amândoi… și, paradoxal, încep să dansez.

Da! Dansez pentru el. Pentru că îi plăcea viața. Pentru că am senzația că dansez cu el. Dansez. Pentru că și-a trăit viața frumos și până la capăt. Demn și înnobilând clipa. Pentru că era un nebun frumos în spirit și un cuminte duios. Pentru tandrețea și mai ales pentru arderea lui.

Generația de actori care nu l-au cunoscut… le plâng de milă. Mă revoltă lălăiala și delăsarea tinerilor față în față cu eleganța și clasa unui Ştefan Iordache.

Așa cum trăim, așa plecăm din lume.

Ştefan a fost toată viața surprinzător. Așa a și plecat: surprinzător. Făcându-ne o surpriză. Dar în același timp, discret.

Ştefan și Ionel de la Băilești l-au bărbierit pe tata… când a plecat. Ştefan a privegheat chircit pe un fotoliu toată noaptea de 12 spre 13 decembrie 1983 și nu mai voia să plece acasă. Mihaela a avut ochii vineți de plâns la Amza…

Şi acum, eu dansez.

Ce gest nesimțit! Dansez și plâng sub privirile nedumerite ale Tutucăi, care știe că ceva esențial nu e în regulă! Nu, nu e în regulă… am pierdut o bucată mare din mine… dar nu face nimic, când mi-o veni rândul să plec spre ei, ei toți din cer pe care i-am iubit… o să fiu mai ușoară… dacă mă împuținez așa… poate o să plec mai ușor. Ce perversiune de gând… ce animal ciudat e omul… e un citat, dar, pentru generația tânără… găsiți-l singuri!

Dansez pentru că mai stupidă clipă nu am trăit decât când au plecat cei din familia mea.

Şi acum el.

Prima amintire este pe un bulevard. Era într-un parpalac negru, cu mâinile în buzunare, înfășurat într-o mantie de singurătate. Şi m-am întors să mă uit după el, eram elevă. Nu voi uita niciodată acea siluetă.

Pe urmă a venit viața cu multe amintiri, în care Domnica, Amza, Ştefan, Mihaela și eu eram fericiți. Da.

Însă silueta aceea perfectă, chipul superb cu ochii de cărbune încins nu se vor șterge niciodată de pe retina mea. Ochii de cărbune încins. Ochii de cărbune aprins. Ochi care ard și binecuvântează.

Şi totuși după plâns, dans, plâns și tentația, din nou, de a urla la cer… Mihaela are dreptate: nu poate fi adevărat. E o glumă proastă.

Seara. Plouă torențial. N-a vrut să plece… M-am uitat la cerul negru și fulgera. Nu am în față decât ochii de cărbune aprins.

Nu am vorbit cu nimeni.

M-a sunat Tănase, cu care n-am vorbit de trei ani. Tănase face parte din filmul tinereții noastre. Nu am cuvinte.

Mi-a fost drag de Diaconu cum a vorbit despre el.

Nu am dat nici o declarație. Nu voi da.

Tună.

Sunt epuizată. Nu am făcut nimic toată ziua. Doar am plâns și am tăcut și mă simt de parcă am mutat munții din loc. A, și am tot aprins lumină pentru el. Ciudat: lumânările se consumă foarte repede.

În interviul cu Iuliana, spunea: A trecut viața foarte repede, nici nu mi-am dat seama când…

Mama a spus la spital: Stai liniștită, că o să treacă viața, chiar dacă o să trăiești până la 84, *într-o clipă*.

Da, lumânările se sting foarte repede. Am auzit că a simțit că pleacă și a cerut lumină.

Şi Ileana Predescu a cerut să i se aprindă lumină.

Ştefan, Ileana Predescu și Rafael, soțul Ilenei, se iubeau, făceau un trio superb…

Mi se pare incredibil cum cerul sau Ştefan, sau Doamne-Doamne au vrut ca azi și mâine să nu am

nimic de făcut. Să pot doar să jelesc închisă în casă și mâine să mă duc la Național…

Durerea mare seamănă cu piatra. Dar și piatra e caldă. Piatra asta de pe birou, piatra neagră care are doar un O alb, piatra pe care tata a găsit-o în ocean în Cuba. O țin în mână și e caldă.

Durerea de Ştefan e de piatră. Caldă.

Mi-e rău de la suflet e vorba lui. Așa e. Mi-e tare rău de la suflet.

Îmi spunea *vedeto.*

Am fost la Teatrul Național. Mi-e rușine pentru tinerii actori și cineaști români care nu au binevoit să aducă o floare sau să facă o plecăciune la plecarea unuia dintre cei mai mari actori pe care i-a dat acest pământ. Mi-e rușine și mi-a făcut scârbă absența lor!

Septembrie, 21

Concert Cohen. Divin, rugăciune, pălăria descoperă părul alb, umerii se încovoaie elegant spre mulțumire, zece mii de oameni, o voce, un suflet și o credință.

Transă, emoție, binecuvântare.

Soarele apune peste cei 74 de ani împliniți azi la București. Îi cântăm pe rând, afon, și primește trei torturi… Public civilizat, îngenuncheat de îndumnezeirea unui evreu ales.

Aflu din ziare că turneul și revenirea lui se datorează faptului că atâta timp cât a fost în mânăstirea budistă agentul lui l-a furat și l-a băgat în faliment… De asta există această întoarcere pe scenă a lui Cohen. Concluzia e simplă: omenirea datorează întoarcerea lui Cohen unui agent hoț. Mulțumesc *and God bless you* oricine ai fi, hoțule!

Planific totul ca să mă duc pe 13 și 14 noiembrie la Londra, pentru concert Cohen la O2 Arena. Mai vreau o dată… mai vreau.

Plouă peste tot stadionul, spectacolul s-a terminat… e la bis.

Nu se mișcă absolut nimeni.

Ne clătinăm ca într-un fel de transă de bine… și nu vrem să plecăm. Mai cântă 30 de minute. Se termină cu *God bless you*.

Urlu din toate puterile: *God bless you*… numai Dumnezeu știe dacă m-a auzit. Ce importanță mai poate avea?

Hm, hm, habar nu aveam de când n-am mai scris…

De la Cohen. Şi voiam să scriu despre… Cohen.

Suntem în 18 noiembrie 2008. Pe 14 m-am suit în avion cu Alex, seara eram cu ea și Adi la O2 Arena, la Cohen.

20 000 de spectatori.

Am plâns ca proasta tot concertul. Un miracol din nou. A meritat tot drumul și *every inch of it*. Azi are concert la Royal Court…

De atunci m-am uitat la toate interviurile… mi-am mai luat un tricou, mai gros, cu moaca lui.

Sunt fan. Nu am fost fanul nimănui. Eh, acum sunt.

Impresionant să vezi câtă nevoie de simplitate și de frumusețe și de armonie au oamenii. Am văzut

puști pupându-se pe melodiile lui și oameni la 60 pupându-se. Şi peste 20 000 de oameni nemișcați când el doar recita, nici măcar nu cânta. Recita și lumea nu respira.

Am văzut foamea a 20 000 de oameni de frumos, eleganță, politețe și smerenie. Mai e o șansă.

Metrou Londra. Ca sardelele, ca la Tokio. Obraz în obraz cu negri, arabi, albi, evrei, toți cu ochii roșii și obosiți… dar vii! Frumos.

Ritmul respirației Londrei. Mirosul ei.

Londra e vie și respiră. Şi o simți. Şi te bucuri că faci parte din respirația ei.

Cohen se bucură că face parte din respirația universală.

„Cu cât îmbătrânești, cu atât ești mai singur și cu atât ți-e mai foame de dragoste.“

„Ruga cea mai puternică este când tu nu mai exiști, se roagă ruga pentru tine, e numai ea.“

Nu mai e demult doar cântăreț, n-a fost niciodată, e un univers de poezie, un fenomen. Ce mândră sunt că am luat avionul pentru acest fenomen superb de smerenie numit Cohen.

Întâmplător, acest spirit e și artist…

17 decembrie 2008

Nici vorbă că în așa-zisul jurnal e marcat ce e mai important pentru mine. Nici vorbă.

Roșii cu brânză, mentă și ulei de măsline.

O bibliotecă salvată de foc de la Târgu Mureș, refăcută de un tâmplar genial pe nume Nicu, de la Casandra, îmi onorează casa. Trebuia casată… m-am rugat s-o iau, să nu fie arsă… după un spectacol la Târgu Mureș. Are vreo 90 de ani și TREBUIAU s-o ardă. De ce, cine a hotărât… nu mi s-a răspuns.

E superbă, cu lemnul respirând după 90 de ani la mine în casă… sunt foarte bucuroasă.

E OK dacă criza e mondială… Înseamnă că nu numai eu sunt în criză, ci toată omenirea… e semn pentru mine că pot părăsi criza… că doar n-o să fiu ca toată lumea… Am hotărât să-mi fie bine, ca să fiu *pe contra*.

Şi așa va fi.

Ashes and Snow, cine nu a căutat asta pe internet sau nu a văzut… e musai!

În ultima lună: Madrid, Geneva (spectacol), Londra (concert), Paris (audiție Avignon).

Un director de teatru îmi cere de trei ori prețul normal pentru închirierea teatrului… Ca să joc la Avignon. Probabil că, de la un timp, dau impresia ori că sunt tâmpită, ori că am bani… sunt două chestii totuși total diferite.

20 decembrie 2008

Tutuca și Mârțu în casa caldă și luminată. Mâine fac pomul, care e deja pe balcon.

Am visat o vacă care și-a pus capul pe spatele meu și eu stăteam în brațele mamei. Iar vine ceva foarte bun.

A fost un an foarte bun, mulțumesc Domnului, dar 2009 va fi absolut GENIAL și EXCEPȚIONAL.

ŞTIU.

24 decembrie

Un soare de primăvară de dimineață.

Fac pomul de Crăciun. Spre rușinea mea, fără mare bucurie… oarecum oricum. La jumătatea împodobirii, telefon de la vărul meu Ştefan din State, care nu-mi vorbește decât de mama.

Ca și când, evident, mama mă scutură puțin…

Mă trezesc și continui să împodobesc pomul până la următorul telefon. E preotul Cătălin. Îmi dau seama că, în prostia mea, tot timpul am crezut că eu i l-am prezentat mamei pe părintele Cătălin. Acum realizez că de fapt ea și Domnul m-au făcut să-l întâlnesc, ca după aceea să-l duc la mama la spital…

Părintele duhovnic Cătălin Savu de la biserica Cuțitul de Argint este o minune a vieții mele. El îmi netezește cu răbdare și umor, cu inteligență și căldură, trecerea păcătoasă pe acest pământ. Este sprijinul cel mai de preț pe care l-am avut de când ai mei s-au mutat în cer. Rar am întâlnit suflet mai bucuros și mai luminos. Suflet binecuvântat.

Mănânc cu lumânarea aprinsă în bucătărie trei sarmale… La radio, o melodie *freek out*.

Flash.

19 ani. 1981. Cămăși albe de băieți cu miros de băieți.

Fâșii de lumină și întuneric… uși care se deschid și care se închid, pe care ies și intră părinți… Totul se întâmplă din nou în apartamentul de la Sala Palatului al lui Gabi Ferentz… Dansez… în vene îmi curge tinerețea… *freek out*… În fața mea, Gabi. Mihai. Cătălin. Cristi. Miros de tinerețe… totul e posibil… Film rupt. Două sarmale… bune… foarte bune… o bucătărie… 2008, decembrie 24: o lumânare aprinsă, aceeași melodie… *freek out*… Ce e la fel, pentru Dumnezeu? Tot și nimic. Aceleași urechi care ascultă aceeași melodie. Şi în rest… totul e la fel și totul este pierdut iremediabil.

Tutuca se uită ca și când… da, ea știe tot și mult mai mult decât atât.

Crăciun fericit, Tutuca și Mârțu!

Celentano, 29 decembrie 2008:

Dorm și sunt fericit.

Dorm și uit de milioane de vorbe care put.

Dorm și uit de voi.

Voi care sunteți… societatea.

Da. De acord.

A apărut azi un DVD cu tata. Nea Mărin.

Multe neadevăruri într-un interviu dat de oameni care l-au cunoscut mai mult sau mai puțin… ca și când cei care le povestesc au uitat, vorba lui mama, că eu mai trăiesc. Oamenii nici măcar nu mint. Ei și-au inventat o realitate a lor în care cred… E legenda lor… total lipsită de adevăr câteodată… dar ce mai contează.

Unii spun că ei l-au creat pe nea Mărin. Că ei au scris monoloagele… că Amza doar le-a tradus în limbaj oltenesc. Alții spun că ei au meritul total al filmului. Alții…

Ce caraghioslâc!

Îl văd pe bătrânul azi, în zi de sărbătoare, după Sfântul Ştefan… stând cu Ştefan Iordache, pe care-l iubea tare, stând sus pe un nor înroșit de zaibăr și râzând.

Râd de noi… oameni buni. Râd de micimea și slăbiciunile noastre. Râd cu milă și înțelegere.

Râd!

2008, decembrie, 31

Cum a fost 2008?

Excepțional.

Pentru că a fost sănătos. Pentru că am avut prieteni care m-au ajutat când a fost greu. Pentru că am muncit mult și cu spor. Pentru că am avut contracte nesperate.

Am jucat.

Am fost în lume. Paris, Londra, Madrid, Geneva, Dubai, Belgia, Slovenia. O lună jumate la munte.

Mi-am pus ochelari.

Tutu e bine, Mârțu e pe linia de plutire.

Am râs mult, i-am simțit pe ai mei aproape.

L-am pierdut înspre regăsire pe Ştefan Iordache.

Am cunoscut oameni frumoși prin intermediul Erismei și al cursurilor…

Am mai citit o carte, două… am mai ascultat frumuseți.

Am fost de două ori și am respirat lângă Leonard Cohen.

Nu am avut proiecte noi…

Dar am avut premieră în România cu *Buzunarul cu pâine*.

Am făcut un film super cu Szobi.

Am terminat serialul (*Cu un pas înainte*).

Am făcut *Fire and Ice*.

Casa memorială Amza.

Rezolvat cele două morminte la Craiova.

Făcut terasa și mărit terasa la munte.

Am dansat – de cele mai multe ori, până acum – singură în casă.

Am semnat pentru cartea lui Amza.

Am făcut arhivă scanată pentru tata, poze și acte.

Am scos un DVD cu Nea Mărin prin *Jurnalul Național*.

Ce mai vrei, Oana? Ce vrei pentru 2009?

Vreau un an în care să fiu foarte sănătoasă. Eu și toată lumea pe care o cunosc. Ba și cea pe care n-o cunosc.

8 ianuarie 2009

Sfânta Domnica. Şapte pachete la cimitir. Le-am făcut, ca de obicei, împreună cu Mariana. Mama îmi face cu ochiul și începe să ningă *ca în Frații Grimm*, spune preotul Cătălin.

Stăm, părintele Cătălin, părintele David, Cristi, șoferul de taxi, și Ileana, sora lui tata, cu paharele de cafea fierbinte sau zaibăr în mână și râdem într-un cimitir nins dumnezeiește de o liniște de început de lume. Mormântul e înghețat și în timpul slujbei tot scriu cu degetul *vă iubesc* și gheața dispare sub

degetul de carne. Şi piatra devine din nou caldă.

Azi în cimitir nu mai era nici timp, nici spațiu. Eram toți cinci suspendați în liniște și frumos. Într-o falie de timp și spațiu.

Şi toți am spus: Asta n-o s-o uităm. Asta n-o să treacă pe lângă noi ca fumul… O să rămână.

Şi a rămas în zâmbetele noastre. Şi acum ninge superb.

Ai mei îmi dau zăpada pe care mi-am dorit-o de Crăciun și Anul Nou.

Da. Mulțumesc.

Telefon de la Ioana Pârvulescu: îmi spune că ar fi păcat să nu public jurnalul… telefon de Sfânta Domnica.

Mama mi-a spus tot timpul că trebuie să scriu…

Ninge.

O să-l public pentru că mi-a spus mama.

Şi pentru că Ioana mi-a spus că le-ar face bine oamenilor… Ioana este o minune.

Așa să fie.

Nu știm când… dar așa să fie.

Flash.

Eu, mică, opărită în baie de… X. Cred că la trei ani.

O ușă se deschide. Tataie Amza cu mere într-o plasă de ață, tataie Mișu cu lubenița, urcând strada Caracal pe căldură cu mine de mână, mamaie Gigetta în prag, plângând când plec spre București, mamaie Mița pe o canapea, bolnavă, dar făcând eforturi înspre zâmbet. Dans cu tata la patru dimineața. Mama. *Mama* pur și simplu. Mama întreagă, mama și atât.

Reflectoare, scândura tocită de pași de actori, miros de fard, scaune pline, scaune goale după spectacol. Liniștea unei săli pline, liniștea unei săli goale. Aplauze. Un fir de praf în lumina reflectorului. Un cui pe care l-am văzut într-o seară pe scenă, nebătut bine, bătăile de inimă, străbunicul Gigi zâmbind într-o grădină, prieteni din școală, liceu, facultate… Flash: ninge.

Aș vrea să ningă așa până când aș dispărea sub albul ăsta cu totul, cu casă, cu viață, cu amintiri. Așa va și fi într-o bună zi.

Doamne, ce binecuvântare să ții televizorul închis.

Am senzația că-mi iau viața înapoi…

Tismana, 15 ianuarie

Drum spre Tismana cu soarele în față. Soare ce se prelinge pe suflet. Asta parcă e o frază de „almanahe“, hm… dar dacă așa simt… Câteodată, probabil, viața seamănă cu pozele și textele din *Almanahurile* de duminică…

Printre crengile negre ale copacilor, sclipici auriu. Cald. Printre razele soarelui, cu ochii mijiți, mă gândesc că România este într-adevăr Grădina Maicii Domnului. E pământ superb, binecuvântat, și totuși, sau tocmai de aceea, ce suferință!

În spatele senzației de miere, se vede o țară neagră-gri, o țară ale cărei case stau să se prăbușească. Am senzația că, dacă doar suflu prin geamul mașinii, casele se vor dărâma și mai cu seamă nu pot scăpa de senzația de țară părăsită. Unu-doi câini și unu-doi bătrâni pe ulițe cu praf așezat de sute de ani. România aspațială și atemporală. O țară pierdută și încremenită în timp și spațiu. Nu are nici o legătură cu imaginea TV. *Nu* are nici o legătură cu ce vorbesc nesimțitorii de legiuitori.

O țară într-o suferință acută, îmbătrânită, dărăpănată, lăsată de izbeliște și cu toate astea… miracol! Cel mai bine o descrie Regina Ana: „O țară care cântă.“ Da, ai senzația stranie că fiecare peisaj cântă! O țară dureros de frumoasă, batjocorită. Cartea Majestății Sale Regina Ana ar trebui predată în școli. Lecție de frumusețe, demnitate și delicatețe. O minune de *om*.

Ajung la Tismana. Nimeni. Așteptăm. Vreau să dau telefon părintelui Cătălin. Prin bunăvoința lui și a părintelui David am ajuns aici… și încep să râd. Așa am cerut Domnului… „să merg undeva unde să dorm și să fiu ruptă de lume total“! Eu am cerut. Poftim… Iată, mi-a fost ascultată ruga: nu am nici măcar antenă… Iar eu, în „frică“ de rupere totală și în penibilul realului… mi-am luat și laptopul, Macbook Air, cel de fițe… pentru orice eventualitate.

Apare o măicuță. Îmi deschide o cameră. Mă întreabă: sunteți singură? Şi răspund la repezeală: da. Cum se va dovedi – total greșit!

În cameră e cald, superb, alb – și două paturi. La ora cinci mi se spune că sunt așteptată sus, în mânăstire, la masă. Mănânc singură. O masă lungă, albă, o fereastră, un Isus pe peretele alb din fața mea. Păstrăv. Țuică. Ridic paharul spre Isus și mulțumesc. Ies în curte și un glas de îngeri mă ridică parcă de subțiori, încercând să mă facă să zbor… Nu pot, Doamne… offff… nu pot… Aș vrea să aprind o lumânare pentru Mihai Eminescu… e ziua lui și stau stupid în asfințit, cu un cremșnit în mână pe care mi l-a dat maica Teodora, ascultând un glas de înger ce tot încearcă să mă ridice de la pământ, în fața minunăției numite Tismana. Văd un slujitor care tocmai stinge toate lumânările. Mă sprijin de biserică, de zidul bisericii, și ascult cântecul de rugă. Nu îndrăznesc să intru în biserică. Când ies din incinta mânăstirii, în partea stângă, sus, în stânca-peșteră a Sfântului Nicodim, văd o cruce luminată și mă închin. Cobor dealul Tismanei și văd cum valea se umple de nori. Acum, când scriu asta pe computer, ascult Sinatra cu *New York, New York*.

Ce legătură are Tismana în nori cu New Yorkul? Cum le poate amesteca Doamne-Doamne așa… cum e posibil să facă un cocteil, așa, Dumnezeu… Şi totuși, da! au ceva în comun: minunea că există amândouă. Că amândouă, și Tismana, și New Yorkul, îți revelează Minunea că există! Că îți dau bucurie când ești acolo! Că te minunezi! Că îți vine să zâmbești și să mulțumești! Nu are importanță cui… important e să mulțumești zâmbind!

În cameră înapoi, la Tismana… Citesc din cartea Majestății Sale Regina Ana. Sting lumina și în crucea nopții îmi dau seama cât de proastă sunt (a câta oară?). Cum am putut răspunde la întrebarea maicii „sunteți singură?“ cu *da*? Printre gene, îl zăresc pe Isus zâmbind: se odihnește pe patul gol din fața mea. Zâmbesc, mulțumind, și vorbesc cu el în noapte, în șoaptă. Nu ajungem la nici o concluzie… Adorm.

A doua zi, Tismana

Mă scol pe la 9.30. Gimnastică.

Afară se ridică ceața și lasă loc soarelui.

Citesc *În numele mamei*. Mă plimb însoțită de doi cățel. Deschid telefonul. La cinci minute în afara incintei Tismanei, e semnal. Îmi ascult mesajele. Dau un telefon. Vorbesc cu draga de Mariana, care e fericită pentru mine că mi-e bine. Urc dealul și mă duc la masă. Post. Masa lungă, albă și Isusul așteptând. Îndrăznesc să intru în biserică. Un preot de poveste, cu barbă albă de carte poștală, citește acatiste câtorva oameni care stau în genunchi. Biserica este mică în dimensiuni și enormă în har. Superbă, micuță și îndumnezeită. În genunchi, într-un colț, și eu. Ascult. Nume. Nume ce se cer

cuvântate, rostite, existate în biserică. *Mihaela*, parcă îmi strigă cineva în urechi. *Mihaela*. Zâmbesc. Mama îmi face iar cu ochiul. Așa e numele ei, Domnica-Mihaela. Mă închin. Mă ridic și, cu mâna pe clanța bisericii, aud *Oana*. Mă închin. Cobor dealul sub un cer albastru și liniștit. Fără să-mi pun nici o întrebare. Citesc Ileana, *Trăiesc din nou*.

După-masă plouă. În cameră, „Proloagele“ a două luni: septembrie și decembrie. Cele două luni ale vieții mele. În septembrie a plecat mama, în decembrie s-a născut mama și a plecat tata. De ce? De ce în camera mea sunt proloagele acestor luni, de ce nu iunie și, habar n-am, martie? De ce, de ce? Întrebări de copil tâmpit. De aia! îmi răspund, iar zâmbind.

Beznă la ora 18.30. E totuși ianuarie.

Urc dealul, numai sprijinindu-mi ochii de cer. O pânză neagră de catifea, ca la teatru, de care atârnă luminițe mii… foarte kitsch! Urc dealul în beznă și mă gândesc ce am făcut să merit un asemenea dar. Tismana e luminată și proiectată pe pânza neagră. În spatele și deasupra ei, doar stele. Peștera lui Nicodim luminată. Toaca începe să bată. Una din imaginile cele mai frumoase ale vieții mele. O toacă plângătoare, dar foarte delicată. Îngenunchez, pur și simplu. Nu pot sta în picioare. Simt genunchii care, fără comandă, se pliază. Lacrimi. Nu știu de ce plâng. De prea mult. De preafrumos. De preaplin. Lacrimi de mulțumire. Clopotul începe să bată. Am senzația că e un spectacol dăruit doar mie. Şi când să mă umplu de mândrie, aud în stânga mea un zgomot. Ochii dulăului ce apără Tismana mă privesc cu îngăduință. Da, nu e doar pentru mine… îmi cer iertare…

Plâng. Şi am senzația, o clipă, că realizez pentru o fracțiune de secundă ce crimă am făcut când L-am răstignit. Pentru o fracțiune de secundă, îmi cer iertare și mă simt vinovată personal de răstignire. Of, ce RUŞINE! Pentru o milionime de secundă m-am simțit vinovată de toată urâțenia și răutatea lumii… Mă ridic. Îmi șterg lacrimile. Îmi ascult mesajele. Numai prostii. La masă.

Când ies, mă așteaptă un cer de cristal și iar glasuri de înger. Priveghi de seară. La Tismana, în fiecare seară, măicuțele se roagă pentru noi, păcătoșii, de la ora 11 până la două noaptea. Pentru noi… Fac ocolul bisericii și mă opresc la o ferestruică ce dă în altar. Lumină caldă. Crucea mare, cu brațele înspre îmbrățișare. O maică iese din chilie și, șchiopătând ca o mogâldeață neagră în bezna nopții, se îndreaptă spre biserică. Lasă dâră de rugă în urma ei. Cu umilință și în tăcere, o mogâldeață din straturi negre în negrul nopții. Îngenunchez în fața bisericii și am răgazul să mă închin – cu martori doar stelele și ai mei din cer.

Încep să cobor dealul, gândindu-mă că nu merit așa un cadou. Trimit un SMS părintelui duhovnic Cătălin: „Dumnezeiesc!“ Îmi răspunde: „Așa-ți trebuie!“

Cobor dealul spre somn. Şi-l urc spre rugă. Foișorul din viața mea. Foișorul din stânga. Unde am îngenuncheat sub cerul liber și unde doar eu, Sfântul Nicodim și dulăul am ascultat toaca sub ploaie de stele în seara zilei de 16 ianuarie 2009. Ce privilegiu!

Brusc, mă gândesc la ce judecăți ar putea emite oamenii citind astfel de rânduri… de ce mă gândesc? De ce m-ar interesa? Nu. Nu mă interesează. Aici e viața mea. Așa cum o trăiesc eu. Şi o trăiesc eu, nu altcineva. Fiecare cu viața lui. Cu filmul lui. Cu judecățile lui, alegerile lui. Mă gândesc și la Cohen, care a avut fuga din lume în experiența de călugăr și apoi întoarcerea la lume. Şi la actorul japonez al lui Brook, care a tot pendulat între preoție și teatru, și la David Warrilow… Se pare că mulți din omuleții care, să zicem, trăiesc cât de cât în lumea „artei“ fug… înspre sau dinspre Doamne-Doamne. Mie mi se pare normal. Absolut obligatoriu chiar! Mie. În filmul meu. Dar cum eu nu judec alte filme, alte vieți… Îmi închipui și chiar sunt sigură că pe nimeni n-ar interesa să-și piardă timpul emițând judecăți față de… filmul *meu*.

Toată experiența Tismana a fost excepțională. Serile de poveste cu Maica Stareță, care de 50 de ani e stareță la Tismana. Cimitirul măicuțelor din spatele mânăstirii, cu superba capelă. Maica Teodora, un bulgăre de bucurie și de lumină. Poalele măicuțelor fâlfâie a zgomot de aripi. Seri de poveste, rupte de timp, în care Maica Stareță, cu ochii de un albastru transparent, îmi spune despre Sfântul Nicodim. Şi despre ea, care la 14 ani a simțit că-i fuge pământul de sub tălpi și a simțit un dor mare de Domnul. Şi a plecat la mânăstire. Pur și simplu. Îmi spune despre minunile Maicii Domnului. Mă duce de mână să-mi cumpăr cărți de rugăciune. Mă duce de mână și-mi dăruiește o cruce, s-o port la gât. Îmi spune „Fetițo, fetițo…“ Cu un drag în ochi pe care nu l-am văzut decât la părinții mei. Mă simt cu ai mei.

Acasă. Plecarea e grea. Maica mă binecuvântează și plec, auzindu-mi sufletul zicând: o să te întorci. Da, o să mă întorc.

Şase zile am mâncat singură, în tăcere, într-o cameră lungă, cu o față de masă albă, cu o icoană pe perete. Şase zile am tăcut. Am ascultat minunățiile măicuțelor. Mi-a curs pe suflet de liniște și căldură.

Am citit cinci cărți. Am dormit. Mâncat. Tăcând. Şi mai ales minunându-mă. Şi mulțumind.

A fost cea mai *în liniște* săptămână din viața mea.

Întoarsă acasă și deschizând televizorul după șase zile.

Şocul este enorm.

Oamenii din cutie (TV) sunt buhăiți, cu cearcăne, schimonosiți, agitați, bolnavi de nervi, oricum, doar normali și echilibrați nu. Stau pe canapea și realizez că am ajuns să mă închin mai des în fața televizorului decât în biserică!

Mă închin, spunând „ferească bunul Dumnezeu!“, la aproape tot ce văd.

Criză. Ăsta-i cuvântul.

Toți vorbesc de criză de când o simt în buzunar. Nimeni nu vorbește de ea când o simte în suflet și în cap.

Criză e de mult. Criză de modele, de frumos, de ideal, de visuri.

Acum, când a coborât în buzunar… lumea de-abia acum o simte. Deci: e criză! Şi culmea, mai sunt și mirați! Era atât de logic că așa va fi, când de ani și ani de zile ne batem joc de tot și toate, de noi, de pământ, de planetă.

Slavă Domnului că s-a decretat criza. Poate că totuși se va întâmpla ceva OK. Poate că totuși ne trezim.

Noaptea la unu, tata în *Sfântul Mitică Blajinul*.

Mă uit pe ecran și îi văd în gros-plan obrazul pe care l-am sărutat de atâtea ori, haina și cravata de-acasă. Îi simt parfumul… Cine să înțeleagă…? Nimeni. Cui să-i spui…? Nimănui.

Dor. Din nou dor de crapă pietrele.

Câteodată, nu știu de ce, dorul mi se asociază cu lupii care urlă în pustiu…

28 ianuarie 2009

Ultima zi din viață când mai am 46 de ani…

Mâine o să am 47… ce prostie. Cum o să am 47? 47 de ce? Hm.

Ei, cum o să cred că e adevărat… nici vorbă. Nu am absolut deloc noțiunea timpului. De fapt sunt absolut convinsă că nu există timp. Există doar o înșiruire de evenimente…

Ce emoții avea mama acum 47 de ani, și mamaie, și Amza ăl bătrân, și tata, ce emoții aveau toți și ce bucurie că veneam pe lume… eu. Era iarnă grea, cu zăpadă multă… În fiecare an mă gândesc la asta…

Da… Dor vâscos.

Trăiesc câștigarea procesului de la Haga cu Insula Şerpilor ca pe o victorie personală. După zeci de ani, României i se face dreptate. Pe stradă nu se întâmplă nimic… nu iese nimeni să se bucure. Dacă aveam un steag, ieșeam cu el.

Trebuie să-mi cumpăr un steag, pe bune.

Am uitat să ne bucurăm, suntem anesteziați cu totul. Nu ne mai bucurăm, nu mai suferim până la capăt.

România ca un animal, un urs anesteziat cu ochii tulburi. România… imagine de urs înfometat ce caută noaptea în gunoi, pe furiș… de frică… Urs cu ochi triști, înfometați, ce caută în gunoi. Urs cu lanțuri la picioare și clopoței, pus să danseze spre batjocura mârlăniei. Urs cu tinichea de coadă, urs înșelat, mințit, furat, scuipat, alungat, înfometat… Înșelat.

Cam așa arată România mea care mă doare fizic, până la junghi. Imagine de animal anesteziat, cu ochii tulburi, care nu știe unde și ce, încotro și de ce.

Dacă am vreo dorință, e ca ursul ăsta batjocorit să se trezească din anestezie… să muște până la sânge în dreapta și-n stânga… să-și recapete statutul de specie superbă, puternică și verticalitatea lui demnă, să învingă.

Pentru Dumnezeu, în țara asta au fost și sunt valori superbe, nu se poate să ne lăsăm anesteziați și eutanasiați! În țara asta s-a murit și s-a trăit demn și cu principii…

În țara asta, care e ca un blestem de dragoste pentru mine…

Am mai scris o dată textul și nu l-am salvat… Acum am căutat să-l reînvii. Păi nu e posibil. Gata… s-a dus…

Să nu insistăm. Să lăsăm daimonul în pace.

10 februarie

Concert Sting.

Îndrăgostit de lăută. Ne anunță că lăutele sunt făcute în România și că este recunoscător… Aplauze anemice. Când ar fi trebuit să ne bucurăm, dar, cum am spus, am uitat de mult să ne bucurăm.

Altfel, un mare artist care s-a săturat să ridice sălile în picioare cu cântece de acum 20 de ani, care vrea să se reformuleze, să se descopere, redescopere, un artist în devenire, nu un artist mort, nu un artist-statuie. Chiar dacă toți așteptăm aceleași cântece ca acum 20 de ani…

Ne dă trei. Şi trece mai departe.

Un artist autentic, care obligă, o voce de cristal.

Libertatea absolută a artistului solitar. O lecție. Studiu. Căutare.

O seară superbă.

Iau o fâșie de realitate. O imagine, un cadru. Şi încep să-l trag de colțul din dreapta sus. Toată imaginea se deformează, trag din colțul opus, de marginile de sus, de jos ale cadrului. Realitatea ca o cocă.

Realitatea chewing-gum. Mi se întâmplă când vorbesc cu oameni anoști. Îmi închipui că trag de colțul de sus al cadrului. Nasul îi pleacă în dreapta… totul se dilată… și zâmbesc foarte dulce. Omul din față e mulțumit. Eu, la fel. Fiecare cu adevărul său. Cu filmul său. Şi parcă… omul nu mai este atât de anost… de sărac cu duhul…

Câteodată, oamenii din fața mea sunt gri. Iau o pensulă și le fac urechile una bleu și alta verde. Sunt mai haioși așa. Au haz. Nu mai aud cuvintele de lemn.

Câteodată le fac play-back și-mi închipui că peste cuvintele lor lipsite de politețe, plate, fără viață, există o bandă western – sau îl au ca fundal pe Johnny Cash… Realitatea, brusc, capătă poezie… realitatea urâtă, plată și cenușie, moartă și „de umplutură“ poate căpăta haz, sclipire și *șpurlibus*…

Când nu ți se răspunde la telefon din prima… nu mai insista. E o regulă. Sună în altă zi!

Şi cu toate că știm asta, insistăm, de-ai dracului… forțăm. „Până când n-o să răspundă nesimțitul?“ Neînțelegând că nu e vorba neapărat de nesimțire… e vorba că nu e timpul să ți se răspundă! Încearcă mâine!

Mâine o să fie mai bine, zice prietenul, fratele Vișniec în *Buzunarul* pe care-l joc la Metropolis.

Cum de rețineți atâta text? E poate întrebarea cea mai frecventă și… jenantă care i se poate pune unui actor. Dacă iubiți actorii, nu-i întrebați niciodată așa ceva.

Cel mai ușor e să reții textul. Greul începe după. Cu ce umpli acel text… Actorul are o altfel de memorie. O memorie afectivă, o memorie a gestului. Când spun cutare replică, mă uit pe fereastră și sper să-l văd venind, când spun cutare replică întorc capul spre stânga și iau paharul… e o memorie emoțională, o memorie legată de gest, de privire. O memorie interioară, a unui drum interior emoțional.

Foarte multă lume mă întreabă după *Mă tot duc* dacă sunt răcită. De 13 ani la fel – lumea mă întreabă dacă sunt răcită și cât de greu mi-a fost să joc răcită…

Excepțional…

NU, nu sunt răcită. În *Mă tot duc* și nu numai… plâng. E un proces natural. Nu e programat. Când e atins un anume prag de emoție interioară, lacrimile încep să curgă. Odată cu lacrimile, ca la orice om normal, nasul începe să curgă… Sunt un om normal fiziologic. Când plâng îmi curge și nasul.

Mi se pare genial cum unii spectatori, fiindu-le greu să asume emoția, preferă să decidă că de fapt eu sunt răcită… căci nu se poate să plâng așa pe scenă. Ba da, se poate! Pentru că așa simt. Pentru că așa se naște emoția. Şi un om viu are lacrimi, sânge, îi curge nasul… Când n-oi mai fi pe pământ, n-oi mai plânge și nu voi mai deranja lumea cu „răceala“ mea!

Până atunci îmi asum emoția, voi râde din tot sufletul, tare, așa cum îmi vine, și voi plânge așa cum îmi vine. Asta sunt.

Cercul de copaci din Green Park, în mijlocul cărora m-am rugat și m-am minunat. Te așezi în mijlocul cercului, te întinzi pe iarbă și te uiți la cerul ce rămâne între coroanele lor.

În scurt timp, se pierde noțiunea de orizontal sau vertical. În scurt timp, ești numai tu și copacii care se proiectează pe cer. Poți sta acolo o viață la discuții…

Mă bucur „în reluare“ de Andrei Pleșu la Eugenia Vodă.

„Unii oameni își cară pe umăr îngerul anemic. Îngerul trebuie hrănit."

Da. Merg pe stradă, ascult Cohen și văd îngeri anemici, îngeri muribunzi, îngeri cu aripile frânte, atârnând și ștergând praful bulevardelor, îngeri triști, gri și în suferință.

Uneori, beau câte un whisky cu îngerul meu.

Aseară m-am simțit în… gol. Singură, mică, neputincioasă, inutilă și părăsită. Cât o fi suferit îngerul meu. Ce jignire… ce uitare.

Şi de câte ori, când mă simt singură, uit de el.

Se uită stingher și trist la mine, măsurându-mi prostia în secunde de eternitate. Își dă ochii peste cap, țintind înspre Domnul, și șoptește exasperat: De ce, Doamne, mi-a fost dat tocmai mie să fiu îngerul unui astfel de suflet prost, nerecunoscător și anost?

Asta e. Destin trist de înger nefericit… o avea și el de ispășit dacă s-a căpătuit cu mine…

Câteodată îmi închipui, brusc, alt film al vieții mele. Am un respect dureros față de oamenii care muncesc pământul, care au mâinile bătătorite de muncă, care ajută animale să fete… Față de oamenii adevărați de la țară. Mă gândesc cum ar fi fost dacă Dumnezeu m-ar fi parașutat într-o astfel de viață. Oare aș fi făcut față, cu mâinile mele de domnișoară răsfățată? Oare aș fi avut forța să prind în palme un ied sau să ajut să fete o vacă? Aș fi avut rezistența să stau în frig, în viscol sau să ar pământul? Aș putea căra o baniță de grâu? Am cosit o singură dată în viață zece minute și am făcut bătături în palme și febră musculară…

Există o poezie adevărată, o poezie cu vână mare. O poezie dură a vieții. Fără nici o legătură cu exercițiile sau încercările mai mult sau mai puțin intelectuale. O poezie care se naște pur și simplu din existență. Din muncă. Din viață. Fără speculații. *O poezie în sine a vieții*. Pe care, de cele mai multe ori, cel ce o trăiește nici nu o percepe. Doar un ochi din afară poate cataloga asta drept poezie. Drept estetică.

Podul de flori, documentarul lui Thomas Ciulei: mi-a plăcut foarte tare!

Oare aș fi în stare să merg o zi întreagă prin noroi după o turmă de oi? Prin ploaie? Şi aș mai avea oare cheful sau detașarea sau forța să mă mai și bucur de asta…? Probabil că da. Cu o condiție: să fie o singură dată. Şi să știu că după asta, gata. Filmul se termină și eu revin la normal… ies din cadru și mă duc în rulota mea, unde e cald și lumină și bine? Dar dacă… nu aș mai ieși din cadru și filmul ar continua așa, în frig, în ploaie, în noroi. Dacă așa ar continua toată viața… aș mai avea forța să mă bucur că trăiesc, deși sunt în noroi? Aș mai avea puterea să mă minunez și să decretez că viața, oricum ar fi, e un miracol?

Vezi, Pellea, nu e chiar așa de ușor… N-ai de unde să știi. În orice caz, un semn de sănătate e că barem te întrebi. Că pui problema… Încă e bine.

Documentarul-testimonial de Radu Georgescu. Da.

Doamne, câți artiști frumoși există în lumea asta. Prin poduri, pivnițe, pe scene mari, mici, în ateliere, săli de balet, opere, studiouri, platouri de filmare, la mese de scris, în săli de concert, biblioteci, edituri, circuri, pe străzi. Peste tot. Oameni care visează frumos, care creează, care nu dorm noaptea pentru un gest, un cuvânt, un sunet, o culoare, o formă, un cadru.

Pentru ce? De ce o fac? Foarte puțini pentru „glorie“ și succes. Așa cred eu: că sunt puțini cei superficiali. Sau zic că sunt puțini pentru că nu mă interesează de fapt această categorie – și atunci o consider neimportantă. Cei autentici o fac pentru că nu pot altfel. O fac așa cum respiră. O fac din preaplin. O fac de drag. O fac pentru că așa știu să existe, și altfel nu. O fac, pur și simplu.

O fac ca să lase ceva în urmă? Eu o fac ca să rămână ceva după ce voi pleca din această lume? Nu! Eu, nu! Dar, la urma urmei, de ce o faci, Oana Pellea? Pentru că așa am apucat… Așa s-au așezat cărțile… Nu, nu vreau să rămână nimic după mine. Amintirea ca suflet, ca spirit contează. Dacă, după ce nu voi mai fi, oamenii vor zâmbi cu drag… va fi excepțional… Dar deja cer foarte mult!

Ești de fapt artist pentru tine sau pentru public, Pellea?

Ce întrebare de doi bani îmi pot pune…

Nu poți fi artist decât pentru tine. Pentru competiția superbă cu tine. Un artist nu are nimic de demonstrat nimănui. Nici nu-l interesează ABSOLUT deloc părerea celorlalți. La început îl doare când, poate, e criticat. La tinerețe, când e crud. Pe urmă… drumul e mult mai important. Drumul spiritual, drumul interior al meu către mine. Atât contează. Dacă mai e și apreciat… asta deja e altceva. E un bonus. Ca plata unui artist. Oricum nu poți plăti un artist autentic. Cum să contorizezi ce dăruiește sau ce provoacă un artist, de exemplu Brâncuși? El și azi în România este considerat, din punctul de vedere al Legislației Rușinoase, un *prestator de servicii*!

Doamna Olga Tudorache e *prestator de servicii*! Se poate comenta așa ceva? NU. Nici nu trebuie.Vasilescu, prestator. Nesimțirea, ignoranța și nepăsarea nu trebuie decât huiduite, nu comentate. Oricum ne pierdem timpul. Nu se schimbă nimic. Actorii, în România, au fost și sunt în continuare, prin lege, prestatori de servicii. Artiștii și prostituatele – care sunt tot prestatoare de servicii, îmi închipui. Sigur, filozofic pot găsi o explicație și o scuză legiuitorului. Şi artiștii, și curvele oferă plăcere. Hrană. Diferența e că artiștii dăruiesc hrană spiritului, iar prostituatele hrănesc trupul. O nuanță. Dar au timp de nuanțe legiuitorii? Nu! Sunt prea ocupați. Ia să îi las eu așa, ocupați, cum sunt, și să-mi retez gândul ăsta. Nu duce nicăieri. E o fundătură.

Gata. Am comutat.

Câteodată îmi închipui că explodez. Am mai scris asta? Habar n-am, oricum nu citesc niciodată ce scriu. Îmi închipui că explodez și părți din mine ajung peste tot în univers. Praf. Atomi. Oricum prin respirație ajungem să ne împrăștiem în univers. Respirația mi se pare schimbul cel mai important pe care-l facem cu Lumea. Cum adică? Trag aer în piept. Aer care e plin de respirațiile tuturor oamenilor care sunt sau au fost, de respirațiile tuturor animalelor, tuturor plantelor. De respirațiile părinților, bunicilor, străinilor, cunoscuților… Îl trag în piept. Mă hrănesc cu el și îl eliberez din nou în Lume. *Cu mine inclusă în el.* Hm… și imediat sunt respirată de toată omenirea. De tot Universul. Şi mai sunt oameni care se simt singuri…Trag aer. În plămânii mei ajunge aer consumat de Shakespeare, de Mozart, de Isus… dar și aer folosit de toți criminalii omenirii…

Vals cânta Cohen.

Vals să fie.

Ninge.

În filmul lui Răzvan Georgescu: „Morții sunt majoritatea pe acest pământ. O majoritate tăcută.“

Așa e. Viii pot spune: noi (deocamdată) suntem minoritatea. Suntem mult mai puțini decât toți cei care au trecut pe pământ de la început. Deja e bine, am mai înțeles ceva. Că noi, ăștia, care ne credem buricul pământului… vai de capul nostru… mai suntem și minoritari. Majoritatea tăcută ne observă cu îngăduință și iertare…

Un om care se gândește la moarte în fiecare zi nu poate fi decât FERICIT!

Doar așa înțelegi și te bucuri cât de cât de clipa și de privilegiul de a fi în viață. Scrie și pe pereții mânăstirii Tismana. Sunt cuvintele sfântului Antonie cel Mare: „Dacă am trăi fiecare zi ca și când am muri azi, altfel ne-am bucura.“

Da, contează în viață la ce pereți te uiți și ce pereți descifrezi. Sunt alegeri. Citești graffiti pe sub poduri, inscripții în WC-uri, în ganguri, pe pereți de mânăstire, poezii unde nu te aștepți, în baruri. Oricum, trăim timpul în care esențele filozofice au devenit reclame! Păcatul este că ele nu mai ajung la noi, că nu le mai percepem decât ca pe niște reclame. Fiind pe toti pereții si fâlfâind pe clădiri, își pierd sensul. Cuvântul nu mai are multă putere. *Trăiește clipa* e doar un exemplu…

Pereți albi care-ți spun ce vrei tu… sunt îngăduitori și generoși. Chiar: nu m-am gândit niciodată cât de generoși sunt pereții albi, suprafețele albe. Îți îngăduie să proiectezi ce vrei tu pe ele. Şi cearșaful alb al cinemaului devine mai generos când nu are imagini proiectate pe el. Eu aș vinde bilete foarte scumpe într-un cinematograf unde să vină lumea, să se stingă lumina în sală și ecranul să se aprindă – strălucitor, alb și gol. O oră jumătate. Gol. Alb. Oare câți vor rezista până la final? Câți vor rămâne în sală față în față cu… ei? La final, aș aprinde lumina în sală, aș deschide ușile de exit. Fiecare ar pleca cu filmul lui. Cu actorii lui. Cu povestea lui. Unora o să le placă ce-au văzut. Altora nu. Alții nu vor vedea nimic.

Ninge în toate părțile. Vorbesc cu Olga Tudorache la telefon și-mi spune *la mine ninge de la stânga la dreapta*, îi răspund *la mine ninge de la dreapta la stânga*. Suntem invers, îmi spune doamna Olga. Deci stăm față în față, continuă doamna Olga. Da…

Dustin Hoffman, primind onoruri la Paris, a declarat: *When you get to my age, you cry at the weather reports.*

Minte. Ar fi lăcrimat la orice vârstă. Pentru că e artist și e generos și deschis. Ar fi lăcrimat și ar fi fost emoționat și la 25, și la 45, și la 55, și, iată, la 73 de ani.

De asta și este Dustin Hoffman.

La TV, *Bună seara, domnule Wilde* cu Ştefan Iordache în Jack. Tata a fost Jack. Eu – partenera lor peste timp, Gwendolen.

Ciudată stare. Foarte ciudată.

Vorbesc cu Claudiu Istodor la telefon, în noapte. Îmi spune să caut pe internet, că voi găsi o fotografie cu noi la Piatra, cu montarea Wilde a lui Caranfil.

Deschid și… Doamne! Unde sunt copiii pe care-i văd pe ecranul computerului?

Doamne, unde suntem noi ăștia din poză? Toți: Claudiu (Istodor), Bogdan (Gheorghiu), Maia (Morgenstern)… Luminița Stoianovici nici nu mai e pe pământ… Parcă nu recunosc pe nimeni, dar cea mai străină persoană îmi sunt eu.

Unde m-am pierdut?

Trăiesc cu senzația că nu s-a schimbat nimic și, brusc, văd că nu știu unde am pierdut-o pe fetița din poză…

Timpul, hm… În toată studenția, i-am iubit și respectat pe toți profesorii. Dar nu știu de ce, îmi rămân în suflet și-mi răsar dintr-o cută de creier doi oameni: Sanda Manu și fenomenul Casandrei, Valerică.

Sanda Manu – cu sufletul și mai mare decât ochelarii. Cu educația nemțească încrustată pe o

sensibilitate inteligentă. Omul căruia îi datorez tot ce-am învățat despre meseria asta. Peste învățătura ei s-a așezat ce am furat, ce am admirat… ce am iubit… ce am ales… „Talentul, spune De Niro, înseamnă alegerile pe care le face un actor.“

Sanda Manu face parte din viața mea. Din carnea mea.

Pe Olga Tudorache nu o vedeam decât în sală la examene. Şi pe coridoare. Mi-era frică de ea. Mi-a dat, cu inelul purtat pe degetul mijlociu, în cap! – de drag – și am purtat prin București, mândră, un cucui de toată frumusețea o săptămână încheiată, arătându-l la toată lumea, *e de la doamna Olga*… Sigur că o adoram, cine n-o adora?

Fenomenul Valerică… Eh, aici e greu…Valerică este una din puținele certitudini ale vieții mele. Valerică e o legendă! Era mașinist la Teatrul Casandra când tata a devenit student la Institutul de Teatru. Când am devenit eu studentă, Valerică era *șeful* mașiniștilor și *Şeful sectorului Suflete*, titlul unei piese în care a jucat tata.

Dar i se potrivea genial lui Valerică. Şeful sectorului Suflete. Acum Valerică este la pensie.

El era cel care monta cu băieții decorul, care făcea rost de tot ce trebuia în scenă. Valerică era sufletul nostru, tatăl nostru, al celor de la Casandra.

Era Artistul perfect! Cel care avea emoții în culise. Cel care ne mângâia și ne dădea încredere. Cel care ne certa și ne făcea educație. Cel pe care-l durea orice lipsă de respect față de spațiul sfânt numit Scenă.

Artistul perfect. Care nu dormea noaptea înainte de premieră, care se frământa ca totul să fie bine a doua zi. Neliniștit până auzea aplauzele. Prin mâna lui și sub privirea lui au trecut generații de actori.

L-a iubit pe tata. A adorat-o pe mama. Îmi dă telefon de Paști, de Crăciun și de Anul Nou! Îmi urează. Simt că Valerică mă iubește!

L-a purtat pe tata spre groapă la înmormântare. Ne-a ajutat la toate mutările noastre prin București. De fapt, a ajutat pe toată lumea, întotdeauna…

Teatrul românesc îi datorează enorm lui nea Valerică. Ar trebui scrisă o carte despre el și viața lui… UNITER-ul ar trebui să-i acorde un premiu de excelență… Armata de tehnicieni, regizori de lumină, de sunet, tapițeri, croitorese… ce armată tăcută, frumoasă e în spatele oricărui spectacol. O armată de dragoste. Nu există premii pentru ei… Păcat.

Valerică face parte oricum din patrimoniul sufletului meu.

12 martie 2009

Mamaie Gigetta s-a născut acum o sută de ani.

Am pus o față de masă albă cu flori albe, cu lumânări albe, a venit preotul Cătălin și am făcut o slujbă de pomenire.

100 de ani… în 2062, absolut nimeni nu va mai pomeni numele Oana Pellea…

Astăzi am mai cumpărat o bucățică de pământ la munte, în fața casei. Am vrut s-o am de acum 12 ani. Trebuia să semnez astăzi, fix la o sută de ani de când Mamaie a venit pe pământ.

Mulțumesc, Gigetta. Te iubesc.

M-aș sui pe un moț de pământ și aș urla de dorul lor…

Doare dorul. Doare tare.

Martie 2009

Turneu în opt zile, patru spectacole în franceză în patru țări, șase avioane.

România celebrează francofonia în lume.

Luxemburg, Paris, Rabat, Beirut.

Turneu organizat de Ministerul Afacerilor Externe ireproșabil, grație unei doamne ce se numește Maria Berteanu. Absolut remarcabilă această persoană.

Turneu senzațional. Sala de la Paris neîncăpătoare. Întâlnire plăcută cu domnul ambasador. Am fost colegi la Şcoala Centrală… Succes real la Paris cu *Buzunarul*. Vișniec, dragul de el, în sală. La final cobor și-l invit pe scenă.

Spectacolul are succes real peste tot și mă bucur. Ridică săli în picioare peste tot în lume… În presa din România trece aproape neobservat. Important e că în ultimele opt zile, în patru colțuri ale lumii, s-a vorbit despre România și s-a aplaudat România.

Am stat mai mult pe aeroport și pe scene.

Ciudat, oriunde în lume, în secunda în care intru într-un teatru, sunt *acasă*. Doar când ies din teatru, după spectacole sau repetiții, realizez că sunt în alt colț de lume. Luxemburgul cu liniștea sa, după 24 de ore, Parisul cu parfumul său, în alte 24 de ore – pe plajă, în Rabat, un apus stingher, după 48 de ore, Beirutul cu paradoxul său… Sunt aici oameni de o politețe și cu un chef de viață senzațional, deschiși, veseli. Întreb în stânga și-n dreapta ce-i face să fie atât de deschiși, atât de bucuroși. Mi se răspunde: așa s-au educat. Sunt conștienți că e posibil să nu mai apuce ziua de mâine…

Am făcut socoteala, în mare: am fost cam în 24 de țări. Şi am jucat în toate…

Dar nu vreau să scriu despre profesie. De altfel, profesia e prezentă minimal în acest jurnal… și e bine așa.

S-a hotărât. Acest *s-a* impersonal… Aproape fără mine. S-a hotărât publicarea acestui… habar n-am ce…

Nu am cerut-o eu, nici măcar nu am gândit-o ca posibilitate… S-a ivit, s-a întâmplat, a venit… *S-a hotărât.*

Nu pot decât mulțumi.

Mai fac o dată cu ochiul spre cer, acolo am mulți care-mi zâmbesc și îmi fac și ei cu ochiul, în chip de răspuns.

E incredibil că frânturi de gând se transformă în cuvinte ce se înșiră și formează propoziții, fraze. Se trag unele pe altele în rând… și apar pe un ecran de computer. Ca și când cutezanța asta nu era de ajuns, iată, s-a hotărât să apară *fizic*. Se vor așeza cuminți pe foi de hârtie. Frânturi de gând imateriale se vor așeza la coadă… ca să devină materiale, palpabile… Ce miracol! O să pot pune mâna și atinge cuvintele… O să pot mirosi hârtia impregnată cu flash-uri de gând…

E incredibil ce mi se întâmplă… aproape un scandal.

Sunt în mirare! În plină mirare. Şi în smerenie. Trebuie acum nu numai să mulțumesc, ci și să cer iertare.

Deci
vă mulțumesc tuturor celor care v-ați odihnit ochii pe bucățile mele de gând
că m-ați îngăduit…
Îmi cer iertare dacă nu v-au folosit la nimic aceste gânduri.
Pentru mine a murit un copac?

Ca să existe hârtia asta, pe care apar cuvintele mele, a murit un copac?
Să fie chiar cel de la pagina 86?
(Copacul de la pagina 86 a fost tăiat. Acolo se construiește un hotel.)
Şi acum…
ce folos real și mai ales practic pot găsi acestei morți?
Puteți rupe foi din mine ca să le puneți în lădița pisicii
așa cum fac eu cu cronicile sau articolele despre mine…
Mă mai puteți folosi la făcut focul
dacă sunteți la țară și n-aveți gazele trase ca să aprindeți focul în sobă…
Puteți face avioane din hârtie pentru copiii voștri… (ce speranță! ce vis frumos!…)
Din cocoloașe de hârtie, înghesuite,
puteți face un sul pe care să-l puneți iarna la prag, să nu intre vântul în casă.
Sau cornete pentru semințe!
Sau puteți abandona cartea pe plajă, deschisă, oriunde,
lăsând vântul să-i întoarcă paginile
(patetism de doi bani, dacă n-aș adăuga imaginea unui câine care vine
și ridică nonșalant piciorul, spre ușurare).
Şi de fapt
mă puteți arunca în secunda asta la gunoi!
(Ce ușurare pentru mine…)

Oricum ar fi, vă mulțumesc și-mi cer iertare pentru inconștiența absolută care m-a făcut să fiu de acord cu publicarea unei bucăți de carne din mine.

Dragă cititorule,

Să mă ierți dacă, citindu-mi jurnalul, așteptai cumva răspunsuri. Nu am decât întrebări și mirări. Şi multă credință că totul va fi bine.

Mulțumesc bunului Dumnezeu că mă îngăduie.

Şi crede-mă pe cuvânt că mai mare minune decât viața nu există, că mai mare virtute decât modestia nu există și mai mare bucurie decât iubirea nu există. Şi peste toate e Dumnezeu. Asta e credința mea. Iar celor care se simt încă departe de El nu le pot dori decât să-l regăsească: pentru că l-au cunoscut. Dar s-au rătăcit puţin. Toți ne rătăcim, zilnic. Şi unii îl regăsesc zilnic, alții se întâlnesc cu El pe neașteptate, așa cum spunea tata: la un colț de viață…

Cuvintele, bietele, înșiruite aici nu reprezintă decât adevărul meu. Atât. Ele nu au nici o pretenție, de nimic. Au doar smerenie. Ele recunosc doar că ele și cu mine nu știm nimic. Nu știu nimic, dar caut să înțeleg.

Totul este o experiență personală. Fiecare cu ce are, spune domnul Shakespeare.

Dacă, din întâmplare sau nu, ai citit această carte, Lumina Domnului să fie cu tine.

Dacă nu ai citit această carte, Lumina Domnului să fie cu tine.

P.S. Un jurnal e bine să nu aibă final, îmi spune Ioana Pârvulescu. E bine să-l las deschis. Să nu pun punct.

Poftim, nu pun punct.